המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בע"ה יום הששי ערב שבת קודש ז' באלול תשנ"ה (1 בספטמבר 95)
דף היומי: בבלי — שבועות ט; ירושלמי — כתובות מו

שנה מ"ו גל' 13319
6.00 ש"ח כ' מע"מ

מכונות תפירה עד 35% הנחה

מכונת כולל זיג זג. לולאות כפתורים ורקמה
רק 499 ש"ח

זינגר מודיקס וגדיד כולל זיג זג. לולאות. כפתורים ורקמה
רק 599 ש"ח

עד 12 תשלומים.

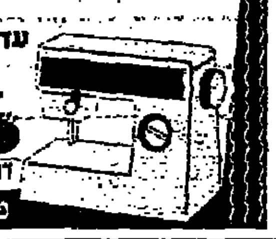

דרך ההגנה 85 ת"א, טלפון: 03-390043

פתוח: 10.00-13.00 16.00-19.00

סנטורים אמריקאים:

הסורים בכוונה לא רוצים להתקדם במו"מ לשלום

הסנטורים האמריקאים, ארלן ספקטור והנק בראון אמרו כי בפגישתם עם שר החוץ הסורי, פארוק א־שארע, קיבלו רושם שהסורים רוצים בכוונה לא להתקדם במו"מ לשלום עם ישראל, עד שהפלשתינאים יגיעו להסכם מלא עימה.

"קשה מאד לומר מה מניע את הסורים, חוכל שזו גישתם", אמר הסנטור היהודי מפנסילבניה ארלן ספקטור.

הסנטורים נפגשו עם יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת בעזה, ובפגישתם עם כתבים בכמל התעופה בן גוריון, קודם יציאתם למצרים למפגש עם הנשיא מובארק, הביעו השניים דאגה מטרור החמאס נגד ישראל. לדבריהם, העלו סוגיה זו עם ערפאת, שאמר כי הוא עושה מאמץ להפסקת הטרור.

ספקטור, המתמודד על תפקיד נשיא ארה"ב אמר, כי הוא סקפטי גם בכוונת הסורי וגם בפלשתינאי עקב ביבוי מקרי הטרור ופיגועי המתאבדים בישראל. כן הביע ספקטור דאגה מכך שערפאת אינו עושה כל שניתן בענין הסגרת מחבלים שרצחו מחבלים. "שאלתי את ערפאת בבירור בענין הסגרת מחבלים שרצחו ישראלים, ובכל פעם השמיע באוזני הסבר שלא סיפק אותי".

בתשובה לשאלה אמר סנטור הנק בראון, כי הוא היה רוצה לראות יותר מעלים, כדי שיוכל להביע עמדתו על דברי ערפאת.

כתב עתיים מוסר, כי בביקורם במזה"ת נפגשו הסנטורים גם עם ראש הממשלה ושר הבטחון, יצחק רבין. (עתיים)

● רבת עמון, — שר הכלכלה והתכנון יוסי ביילין יערוך היום ביקור עבודה בירדן, מסר מקור דיפלומטי ישראלי ברבת עמון. (עתיים — איי.אף.פי.)

נאט"ו המשיכה אתמול בהפצצות על מטרות של הסרבים הבוסנים

קצין אמריקני: הסרבים הפסיקו להפגיז את סראייבו

בריסל — מטוסי קרב של נאט"ו המשיכו אתמול, זה היום השני ברציפות, בהפצצות על מטרות של הסרבים־הבוסנים, מסרו מקורות בברית.

"היום נערכו התקפות אוויר על מטרות בשטחי בוסניה המוחזקים בידי הסרבים", אמר אחד המקורות לכתב רויטרס, אך לא מסר פרטים נוספים.

מטוסי נאט"ו ערכו ביום רביעי כ־300 גיחות והפציצו מרכזי תקשורת ופיקוד, אתרי שיגור רקטות ומחסני תחמושת.

אתמול בבוקר אמר מפקד האגף הדרומי של נאט"ו אדמירל לייטון סמית, כי ההפצצות של יום רביעי הכתירו בהצלחה, וכי ברשות הברית יש כמות גדולה של תחמושת והיא תוכל להמשיך בהן.

מקור בכיר בנאט"ו אמר אתמול, שההפצצות יימשכו עד שכל הדרכים לסראייבו ייפתחו, החשמל יוחזר וכל הנשק הסרבי הכבד יוסג למרחק שממנו לא יוכלו יותר לאיים על הבירה הבוסנית.

וכי אין בשליחותם סימן שקצב ההתקפות הנוכחי יוגבר.

הוא ציין, כי זהו "אמצעי הירות" שנועד להגן על המטרים התוקפים ולסייע להם.

מטוסים אלה יתווספו ליותר מ־80 מטוסים אמריקניים, שרובם מוצבים באיטליה, והם מסייעים להתקפות האוויר של נאט"ו.

המקור ציין, כי המטוסים הדלו לצאת מארה"ב זמן קצר לאחר תחילת המתקפות ביום רביעי בבוקר, וכי אחדים מהם כבר הגיעו לבסיסים באיטליה.

הוא הוסיף, כי במשלוח הנוכחי לא נכללים מטוסי קרב, וכי בין המטוסים נכלל מטוס תודלוק, מטוס לשיבוש ההגנה האווירית של האויב ולפגיעה בפיקוד ובקרה של מטוסי.

● נין ילדה, — מושל מדינת פנג'אב בהודו, בינט סינג, נהרג אתמול בהתפוצצות מכונית תופת בבניין הממשל, בצפון הודו. בהתפרצצות נהרגו 21 בני־אדם ו־30 נוספים נפצעו.

הופסקו ההפגזות על סראייבו

וושינגטון — קצין צבא אמריקני אמר אתמול, שהתקבלו דיווחים לפיהם נראה כי תקיפות האוויר של נאט"ו הוכתרו בהצלחה, וכי הסרבים־הבוסנים הפסיקו להפגיז את סראייבו.

"אני שמח לומר, כי התקבלו דיווחים שההפגזות נפסקו", אמר הקצין בתדרוך לכתבים.

"אנחנו יכולים רק לקוות כי מצב זה יימשך, וכי נוכל להגיע לפתרון הבעיה" בנושא הסגת הנשק הכבד הסרבי־הבוסני מאיזור סראייבו, אמר הקצין, שביקש להישאר בעילום שם.

הוא ציין כי הוא עצמו לא ראה דיווחים לפיהם הסרבים החלו לנסות להסיג את הנשק הכבד.

הוא הטעים, כי מטוסי נאט"ו המשיכו בהפצצות, משום שהסרבים לא מילאו את התנאי העיקרי להפסקתן: הסגת התותחים הכבדים.

הסרבים־הבוסנים:

משקיפי האו"ם בריאים ושלמים ונשלחו לחופשי

בלגראד — המטה המשקיפים של האו"ם דווח ביחס לאחרונים, היום בריאים ושלמים ותמונותם הוצגו בטלוויזיה של הסרבים־הבוסנים, לפרות הדיווחים כי נהרגו בהתקפות האוויר של נאט"ו.

בדיווחים מאוחרים יותר נמסר, כי החמישה יצאו אתמול בנושאי את שטחה של "הרפובליקה הסרבית" בבוסניה. הודעה זו מסרה אמש סוכנות סרנ"א, שציטטה את שר האינפורמציה הסרבי מילוסלאב טוהול.

בשידור של הסרבים־הבוסנים הוצגו תמונות של חמשת המשקיפים מהאיחוד האירופי, כשהם בחיים ובשבי, לפרות הדיווחים שנהרגו ביום רביעי בתקיפות האוויר של נאט"ו.

עובדים של הרשות הסרבית הבוסנית אמרו כי התמונות, שהראו את החמישה במהלך פגישה עם בכירים סרבים־בוסנים, צולמו ביום חמישי.

בתמונות נראו גם שתי מכוניות משוריינות עם סימני האיחוד האירופי ליד הבניין בו צולמו המשקיפים בעיר פאלה.

אחד המשקיפים נראה כשהוא מדבר בספרדית, אך לא מסר הצהרה ישירות למצלמה.

הבכירים הסרבים נראו ונשמעו כשהם מוסרים למשקיפים תחילה מאחת הפצצות שהוטלה ביום רביעי ע"י מטוס נאט"ו. בשידור נאמר, כי הם הציגו אותה למשקיפים למזכרת. (עתיים־רויטר)

נעצר בחשד שתיכנן לבצע פיגועים בערבים

בל דוויד, תושב ירושלים, בן 25, נעצר על ידי המשטרה בחשד שהתכוון לבצע פיגועים בערבים, הגב בשק ושחר כו. ביום ו' יוגש נגדו כתב אישום בבית המשפט המחוזי.

החשוד שהוא מפקד בגיה במשרד ממשלתי נעצר ב־20 באוגוסט לאחר חקירה ארוכה, במהלכה הופעל סוכן סמוי שיצר יחסי קירבה. בשיחות שקיים עם הסוכן הביע החשוד את רצונו לבצע פיגועים בערבים. בין היתר, אמר לסוכן המשטרתי, כי בכוונתו לפרוץ אוטובוס של פועלים ערבים מחברון הנוסע לבית שמש וכן, כי בכוונתו לפרוץ מכונית תופת בכפר יעבד, כפרו של המחבל שביצע את הפיגוע בכינויו "המהנדס". פיגוע נוסף שתכנן החשוד היה בכפרו של המחבל שביצע את הפיגוע ברמת גן.

החשוד הציע לסוכן המשטרתי להצטרף אליו לביצוע הפיגועים וגילה, כי יצר קשר עם אנשים נוספים שישתתפו במעשיו. הוא התייחס גם לאדם שאמור להגיע מחו"ל, ולסייע בצד הטכני של הפיגועים.

בהמשך היכרותם ביקש הסוכן מהחשוד, כי ישיג לו אקדחים והוא מכר לו שני אקדחים בתוספת שהמספרים המוטבעים עליהם הושחתו. האקדחים זוהו על ידי המשטרה כאקדחים שנגנבו ממשרד של עורך דין בירושלים. גם לאחר המכירה נתגלו אקדחים בביתו של החשוד במרכז ירושלים.

עם התקדמות החקירה התעורר במשטרה החשש, כי החשוד יוסה לבצע פיגוע, והחולט לעוצרו עוד לפני שזוהו האנשים אליהם התייחס בשיחותיו עם הסוכן. בחקירתו הכחיש החשוד את המיוחס לו, וטען כי הסוכן המשטרתי הוא זה שיזם את השיחות עימו ואת נושא הפיגועים בעוד שהוא, כל כוונתו היתה למנוע מהסוכן המשטרתי ביצוע של פיגועים ולהודיע בתשובה על מנת לפתור את בעיותיו המשפחתיות. יחד עם זאת סירב החשוד לשתף פעולה עם המשטרה בכל הנוגע לאקדחים שמכר.

במשטרה מבקשים לציין, כי ככל הידוע החשוד שנעצר לא היה חבר בארגון ימני קיצוני כלשהו ומדובר בהתארגנות של איש אחד. כמו כן, עדיין לא ברור אם החשוד הוא שביצע את גניבת האקדחים. (עתיים)

ראש ועדת האו"ם לפרוק עירק מנשק:

עיראק עדיין מהווה איום על שכנותיה

קהיר — עיראק עדיין מהווה איום על שכנותיה, זאת למרות מדיניותה הרשמית הנוגעת לשיתוף הפעולה עם מוסדות האו"ם, העריך רולף אקאוס, ראש ועדת האו"ם לעניני פירוק הנשק של עיראק, והדברים צוטטו אתמול בעיתון ערבי.

העיתון "אל־שארק אל־אוסאת", היוצא לאור בלונדון, ציטט את דבריו של אקאוס, שאמר כי "עיראק אינה מהווה עוד איום על מדינות האיזור בכל הנוגע לנשק הבליסטי, הכימי והגרעיני. עם זאת, אין אנו יכולים לומר בוודאות, כי הסכנה הפוטנציאלית בתחום הנשק הביולוגי הוסרה".

עוד העריך אקאוס כי יש באפשרותה של עיראק לפלוש לירדן או לכוויית, במיוחד מן הגבול הדרומי. "כמובן שיש ברשותה של עיראק היכולת הצבאית. אולם האם יש לה גם את האמצעים המדיניים? אין לי כל מרשני", אמר אקאוס.

אקאוס הוסיף ואמר כי יש לנקוט משנה זהירות בכל הנוגע למדיניות הפתיחות של עיראק.

"עלינו לשאול עצמנו מספר שאלות בנוגע לרצינותה של עיראק בכל הנוגע למדיניות הפתיחות", מפני שנראה כי מדיניות זו קשורה, במקרית יתצאתו דופן, לעריקתו של הגנרל חסאן".

לדבריו, "בתחום הביולוגי, טוענת עיראק כי השמידה נשק זה באוגוסט 1991, אולם אנו עדיין מודאגים מהדיבורים מסוימים הנוגעים לכך, שכן עיראק לא סיפקה לנו כל מידע הנוגע לנשק הביולוגי".

אקאוס סירב למסור פרטים על פגישתו עם הגנרל העיראקי העריק, והסתפק בדברים כי המידע (שמסר לו הגנרל כאמל חאסן) מתווסף לזה שמסרה לו עיראק. (עתיים־איי.אף.פי.)

עמרם פוטש
בהרה"ר מנחם הי"ו
ישיבת קרלין סטולין
ירושלים

פייגה בוקשפן
בהרה"ר יואל הי"ו
ירושלים

מאורשים

בס"ד, אור ליום שישי ו' אלול תשנ"ה

יוסף רחלזון
ישיבת חברון
ירושלים

שרה פרבשטיין
ארזי הבירה - ירושלים

מאורשים

בס"ד, אור לו' אלול תשנ"ה

שלמה אברהם
בן הרב משה יצחק שליט"א
ישיבת "נועם התורה" בני ברק
בני ראם

חיה בורשטיין
בת הרב מתתיהו דוד הי"ו
קרית טשכנוב
רמות ירושלים

מאורשים

בס"ד, אור ליום חמישי ה' אלול תשנ"ה

3 המוסדות במז. ירושלים הודיעו שאינם קשורים לרשות הפלשתינית

משרד המשטרה העביר תצהירים למוסדות

המועצה הפלשתינאית העליונה לבריאות, העבירה ביום ה' בע"ב תצהיר חתום למשרד המשטרה ובו מתחייב העומד בראשה, כי בין המועצה לבין הרשות הפלשתינית לא קיימת זיקה כלשהי.

בתום התייעצות במשרד המשטרה, הוחלט ביום ה' בערב, לאפשר גם למועצה הפלשתינית לבריאות לחתום על תצהיר, שבו תתחייב, כי אין זיקה בינה לבין הרשות הפלשתינית, ותתאפשר המשך פעולתה במזרח ירושלים.

בתצהיר, עליו חתם מנכ"ל המועצה, עו"ד חכמת עזת אלעגורי הוא מתחייב, כי המועצה אינה מקיימת קשרים מקצועיים, פיננסיים או אחרים עם הרשות הפלשתינית, אינה מרותחת לה ואינה כפופה לה בשום צורה שהיא.

כזכור, שלח שר המשטרה משה שחל בתחילת השבוע צווי סגירה לשלושה מוסדות פלשתינים במזרח ירושלים — רשות השידור, המרכז הפלשתיני לסטטיסטיקה והמועצה הפלשתינית לבריאות.

ברשות השידור ובמרכז לסטטיסטיקה טענו, כי הם אינם פועלים כלל בירושלים, ובמועצה לבריאות נטען, כי לא קיימת זיקה כלשהי לרשות.

ביום ד', בשיחות שהתקיימו בין שר המשטרה לבין אבו עלא, הבטיחו הפלשתינים, כי אין בכוונתם לפעול בירושלים וכי לא יפעלו בניגוד לחוק.

שר המשטרה הבטיח לבחון מחדש את טענות המוסדות הפלשתינים.

בתצהירים שנשלחו, נדרשים העומדים בראש המוסדות להתחייב, שהמוסדות אינם מפעילים סמכות באיזור מזרח ירושלים ואינם מחזיקים נציגים בעיר, וכן כי הפניות שהועברו לשר המשטרה לאחר מסירת צווי הסגירה היו נכונות.

התצהיר מסתיים בשני סעיפים הקובעים, כי "לאור ככלול הצהרתי זו, אני מבקש שלא תופעל כלפי ההתראה שנמסרה לי. ידוע לי, שאם לא יתקיימו הצהרות שניתנו על ידי בתצהיר זה, יהיה המוסד צפוי למימוש ההתראה".

ראש עיריית ירושלים, ח"כ אהוד אולמרט, מתח ביקורת קשה על הצעדים שנקט משרד המשטרה.

"מה שקרה הוא, שהממשלה, אחרי שהפגינה איזה שהיא הפגנת אומץ, מתקפלת. זה נשמע מאד לא טוב ולא מכובד", אמר אולמרט והוסיף, כי בירושלים פועלים מוסדות פלשתינים מטעם הרשות הפלשתינית והוא בקיא בפרטים.

לדבריו, התמונה אינה פשוטה כפי שמציג אותה משרד המשטרה, "ויש לי חשש שיותר ממה שיש כאן כניעה פלשתינית יש כאן ההקפלות ישראלית". (עתי"ם)

שעון הקיץ יסתיים במוצ"ש

בחצות יוזזו מחוגי השעון שעה אחורנית

שעון הקיץ לשנת התשנ"ה — 1995 יסתיים במוצאי שבת הקרובה, פר' שופטים, אור ליום ה' באלול התשנ"ה, (3.9.1995), שעה 24:00 (דהיינו בלילה שבין ה־2 ל־3 בספטמבר).

במוצ"ש בחצות יש להזיז את מחוגי השעון שעה אחת אחורנית, משעה 24:00 לשעה 23:00.

החולה במחיר בנזין 95 אוקטן

הלילה בחצות עודכנו מחירים של מוצרי הדלק, כדלקמן: בנזין 95 אוקטן — נטול עופרת — החלה בשיעור כ־0.5 אחוז, 2.17 ש"ח לליטר לעומת 2.18 ש"ח לליטר.

כמו כן יוחלו השינויים במחיר שער בדיו כדלקמן: מזוט קל — התייקרות בשיעור כ־5.4 אחוז.

מזוט כבד לתעשייה וחברת חשמל — התייקרות בשיעור כ־6 אחוז.

סולר — התייקרות בשיעור כ־3.5 אחוז.

השינויים במחירי מוצרי הדלק נובעים מהשינויים במחירי מוצרי הדלק באגן הים התיכון ושינוי שער החליפין (עש"ת)

● תת אלוף אורי שהם יתמנה היום לתפקיד הפרקליט הצבאי הראשי בצה"ל. תת אלוף שהם יחליף בתפקיד את תת אלוף אילן שיף ששימש כפרקליט צבאי ראשי במשך למעלה מ־4 שנים.

היום תשלום המילגות לזכאים להבטחת הכנסה

האברכים הזכאים למילגת הבטחת הכנסה במשרד הדתות יזכו היום בהשבונותיהם בבנקים.

זאת, לאחר שסודרו כל עניני התיקצוב למילגת הבטחת הכנסה, דבר שאיפשר לזכות את חשבונות הזכאים לכך, כולל הזכאים החדשים.

הרב יהושע פולק, המטפל בענייני הבטחת הכנסה לאברכים, מסר כי פנה למשרד האוצר לעדכן את המילגה, העומדת כיום על 752 ש"ח לחודש, לפי תוספת היוקר והשכר הממוצע במשק, בהתאם להסכם הבסיסי בנוגע להבטחת הכנסה.

כאמור, גם הזכאים החדשים שתשלום המילגה עבורם התעכב זמן רב, קיבלו החל מחודש זה את המילגה.

כמו כן פנה הרב פולק אל אגף התקציבים באוצר לתקצב את התקציב של מילגת הבטחת הכנסה בהתאם לצפוי, כדי שלא יהיה מחסור בתקציב בשנה הבאה כפי שהיה בעבר. אגף התקציבים הבטיח לטפל באופן חיובי בנושא.

20 איש מחוגי האיסלאם הקיצוני נעצרו בצרפת

פאריס — כ־20 איש מחוגי האיסלאם הקיצוני נעצרו במהלך פשיטות שערכו כוחות הביטחון של צרפת אתמול בשעות הבוקר, בעיקר בעיר ליון ופרבריה, כך נמסר בהודעת משרד הפנים.

"במהלך המעצרים, נתפסו מסמכים וכלי נשק בבתים של כמה מן העצורים, החשודים בהשתייכותם או בקירבתם לחוגים איסלאמיים קיצוניים בעיר ליון ובפרבריה", ציין מקור במשרד הפנים הצרפתי והוסיף, כי "כוחות הביטחון ממשיכים בפשיטות".

על המבצע הורה השופט־חוקר הפריסאי לוראנס להוד, הממונה על חקירת הפיגוע בשער הנצחון ובניסיון הפיגוע ברכבת המהירה בצפון ליון.

"את הפשיטות ביצעה היחידה המיוחדת ללחימה בטרור, בשיתוף גורמים במשטרת ליון", ציין אותו המקור. (עתי"ם־איי.אף.פי.)

למרות פרשת השבויים:

סגן שר החוץ יוצא לביקור במצרים בשבוע הבא

ביקורו של סגן שר החוץ, אלי דיין במצרים, יתקיים בשבוע הבא כמתוכנן, למרות הסערה התקשורתית המתחוללת שם בימים אלה, סביב פרשת השבויים המצריים שנרצחו לפני עשרות שנים בסיני, על כך נודע מה עד השערורייה החדשה סביב ההאשמות שהוטחו בשגריר ישראל בקהיר, דוד סולטן, כאילו נטל חלק ברציחות באופן אישי.

האוירה הקשה ביחסי מצרים וישראל, באה לידי ביטוי בחילופי דברים קשים שהיו לאחרונה בין דרגים דיפלומטיים בשני משרדי החוץ. יתר על כן, בירושלים חשים, כי המצרים מתחו את החבל הדק המקשר בין שתי המדינות.

"המצרים עברו כאן כל גבול. ההתבטאויות שהם מתירים לכלי התקשורת שלהם להשמיע, הן אטישמיות על פי כל קנה מידה", אמר מקור מדיני בכיר. המקור הוסיף, כי הוא תומך בנקיטת קו קשוח יותר כלפי המצרים, גם אם הדבר יעלה בהחרפה נוספת של היחסים בטווח הקצר.

עד כמה העמיקה העוינות, מעיד הדיון שהתקיים במשרד החוץ, בערך באותן שעות, בהן נודע על ההאשמות המופרכות שהטיח העיתון האופוזיציוני "אל־שאעב" בשגריר סולטן. אחדים מהדוברים בדיון, בו השתתף גם סגן השר דיין, יעצו לו לשקול שנית, אם כדאי לערוך את הביקור עתה, בעיקר נוכח האוירה האנטי ישראלית השוררת עתה בדעת הקהל המצרית.

דיין השיב, כי יסע בכל מקרה. הוא ציין, כי הנסיעה תוכננה מזה זמן רב, וכי דווקא ביקורו זה עשוי להשקיט את המהומה. מכל מקום, הוא לא קיבל את ההנחה, שהביקור עלול לגרור בעקבותיו הסלמה נוספת. אגב, שר החוץ שמעון פרס אישר אישית את נסיעתו של דיין, כבר לפני זמן רב. (עתי"ם)

2 בקבוקי תבערה לעבר סיור צה"ל בג'נין

שני בקבוקי תבערה נזרקו אתמול אחה"צ לעבר סיור צה"ל בכפר סילה אל חרטיה שבנפת ג'נין.

בקבוק אחד לא התנפץ ולא התלקח ואילו השני התנפץ והתלקח בצידי הכביש.

איש לא נפגע ולא נגרם נזק. כוחות צה"ל פתחו בסריקות באזור. (עתי"ם)

חילופי אש בדרום לבנון

אש מנשק קל ופגזי מרגמה נורו גם אתמול לעבר מוצבים של צה"ל וצד"ל באזור הביטחון בדרום לבנון. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

התחזית מזג האוויר

תחזית מזג האויר להיום — מעונן חלקית עד בהיר. הטמפרטורות ללא שינוי ניכר. תשקיף למחר — מעונן חלקית עד בהיר. ירידה קלה בטמפרטורות.

הטמפרטורות החזויות — ירושלים 19 עד 28, חיפה 22 עד 30, תל אביב 24 עד 30, באר שבע 21 עד 32. (עתי"ם)

יצירת החודש
מבית הצורפים

מבחר דבשיות ב־20% הנחה

שלום			שבת	
מוצש"ק	ערש"ק		מוצש"ק	ערש"ק
7.40	6.36		7.41	6.27
7.42	6.45		7.42	6.44
7.42	6.44		7.42	6.35
			8.20	מוצש"ק ר"ת

הצורפים זה כסף!

תל-אביב - קינג ג'ורג' 53 טל: 03-5615125. ירושלים - כנפי נשרים 5, מרכז שטנר, גבעת שאול טל: 02-6514026. סילבר סנטר - רח' יעקב מאיר 5 - טאלה טל: 02-383853. בני-ברק - רבי עקיבא 86 טל: 03-5703498. פ"ת - שטיבל 4 טל: 03-9346752. נתניה - רמז 15 טל: 09-616152. ובחנויות המובחרות ברחבי הארץ.

שער ה-$ עולה
אצלנו
מחירי הדירות עדיין בשקלים
הרווח - כולו שלך!
הבריל ושכר
נותרו דירות בודדות בפרויקטים:
גני הר נוף ופנינת רמות
נוף • שיווק נדל"ן • טל' 02-375161 (רב קוי)

אזכרה

במלאת שנה לפטירתו של הרה"ג החסיד
מוה"ר שרגא פייבל פרלברגר זצ"ל
בן הרב ר' שלום שכנא זצ"ל
נעלה לקברו בהר המנוחות חלקת הרבנים
ביום ראשון ח' אלול תשנ"ה,
בשעה 10.00 בבוקר
הסעה תצא מרח' יוחנן הסנדלר 4 ירושלים
בשעה 9.45
המשפחה

הקמת מצבה

במלאת י"ב חודש לפטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר
הרה"ח ר' נתן ב"ר שלמה דוד מינץ ז"ל
תתקיים הקמת מצבה על קברו, ביום א' פר' כי תצא, ח' באלול תשנ"ה, בשעה 3.30 אחה"צ בחלקת החסידים בהר תמיד.
בקשר להסעה נא להתקשר לטל: 02-377042
02-387076
המשפחה

ברוך דיין האמת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של האשה הצדקת והחשובה, רודפת צדקה וחסד, ביתה פתוח לרווחה, קיבלה בשמחה ובמאור פנים כל אחד ואחד, אם המשפחה
מרת מלכה ליפסקר ע"ה
אלמנת הרה"ח ר' אריה זאב ז"ל
שנלב"ע ביום חמישי ה' אלול תשנ"ה והובאה למנוחות באור ליום שישי בהר הזיתים בירושלים
המתאבלים:
משפחות ליפסקר - לוד, פתח תקוה, כפר חב"ד, תל אביב, פילדלפיה ארה"ב, ניו יורק ארה"ב, ערד, ראשון לציון, נחלת הר חב"ד, נצרת עילית
ומשפחות גרוסמן, פייגנסון, רסקין, פרלוב
יושבים שבעה בבית משפחת ליפסקר רח' דוד רמז 25, שיכון חב"ד לוד

משוש
רח' קוטלר 18 בני ברק
טל. 03-5799010
מיטב התכשיטים במגוון העשיר ביותר
פתוח קבוע עד 10:00 בלילה
במחירים מפתיעים
גם בתשלומים
תכשיטים קונים במשוש.

בקשו רחמים
עבור הגאון הצדיק
כ"ק יוסף
בן רחל פערל
שליט"א
האדמו"ר ממדבורנא
פ"ת
שזקוק לרחמי שמים מרובים

חשוב לציין
בדגמי ונטה החדשים
המופיעים בתוספת בעמ' ט'
אחד הדגמים ודאי יתאים גם לכם.
ונטה לכל מזג אויר.
סניף ירושלים: ינאי 3
מלבקס: 02-254818, 02-248015
משרד ראשי. טל: (5 קוים) 03-7513251
סניף הצפון. טל: 04-413827, 414523

לקטימה
מתנה מופלאה לתאומים ו/או שלישיה
הודעה חשובה
טעימה ומזינה

משפחות שנולדו להם לתאומים או שלישיה החל מ"א' ניסן תשנ"ה ישלחו תצלום תעודת הלידה להברת "משוב" מקבוצת גורי בע"מ". מחסני הסוכנות צריפין ת.ד. 5060 ראשל"צ מיקוד 75105 ויקבלו בנוסף לאיחולי מזל טוב

שובר שי נפלא ומזין:
לתאומים: 12 קופסאות
לשלישיה: 24 קופסאות
לקטימה
את הקופסאות ניתן לקבל תמורת השובר בכל צרכניה או חנות המשווקים את לקטימה.
לקטימה. אבקת חלב לתינוקות. מחלב ישראל
כשר למהדרין מן המהדרין בהשגחת הבד"ץ העדה החרדית ים.
לקטימה. הכי קרוב לאמא.

המודיע
סניף ב"ב: ר' עקיבא 147
טל. רב קווי: 03-5792490

מס' הטלפון לקבלת מודעות משפחתיות בשעות הערב הוחלף
הנה המספר החדש:
03-5784439

מרכז החינוך העצמאי
רח' אדוניהו הכהן 12 ת"א, ת.ד. 6068 טל' 890666 פקס: 323373
האגף לשרותי חינוך ורווחה
הזדמנות חד פעמית!!
תערוכת קשוטי סוכה ואומנות
הננו להודיע לציבור עובדי ההוראה על פתיחתה של תערוכה מיוחדת. התערוכה כוללת:
א. תצוגה מרהיבה של קשוטי סוכה מיוחדים.
ב. מגוון מלאכות ויצירות כפיים שהותאמו לגילאי בית הספר בכל הרמות.
ג. דברי אומנות יהודיים בטכניקות מעניינות ומגוונות.
התערוכה תתקיים אי"ה במלון וולדמן רח' רמשק אליעזר 17 בני ברק ביום שני ט' באלול (4.9.95) בין השעות: 9.30 בבוקר - 21.00.
הסבר הצוותה ברוכים בשעות: 10.00, 13.00, 18.00.
השתתפות מורות בפרוייקט הרווחה - חובה!
מורות גננות ושהותרה אומנות מגבעת"ס מכל רחבי הארץ מוזמנות!!!
דמי כניסה: 5 ש"ח

ש. פרידמן ש. לנדסמן - בלול
מתחילים בבניית דירות 4, 5 חדרים של הפרויקט
ברובע ד' החרדי באשדוד
דירות יוקרה במחיר עממי
בין השעות 11.00-18.00
מיום א'
03-5793966
רח' הגר"א 12 בני ברק

ארגון חסד דורות
מלווים סלל חבורת קבוצ השקמה
ת.ד. 1426 ב"ב טל. 03-5792693

לאחר בקשת הרבנים והצלחת התיקונים הקודמים (סדר לימוד ותפילות המיוחדים בצרוף תענית השובבים ועוד) להגיע המעיינות והעניינים)

הנו שמחים להודיע על קיום התיקונים דלהלן בימי רצון אלו.

תיקון לזרע של קיימא (חשוכי בנים ומעוכבים) (ע"פ הרה"ח זיע"א תיקון שהועיל לרבים)

יתקיים ביום ראשון כ"ב באלול משעה 16.00 עד למחרת בבקר

תיקון להצלחה בפרנסה (חשוב במיוחד בעשי"ת) יתקיים ביום חמישי ד' תשרי משעה 16.00 עד למחרת בבקר

תיקון למעוכבי שידוך (תיקון מיוחד שהועיל לרבים) יתקיים ביום ראשון ז' תשרי בשעה 16.00 עד למחרת בבקר.

המעוניין להשתתף או שאינו יכול להשתתף בעצמו יתקשר לטלפון:
03-5784156
בימי א'-ה' בשעות
15.30 — 18.30
או בזמן אחר לטלפון:
03-5792693

הדר היום

עם פתיחת שנת הלימודים החדשה

מ/ה. שנת הלימודים החדשה שנפתחה היום, שמורה שוב בסימן של סכסוך, הפעם לא על תנאי שכר ולא על כל סיבה אחרת מן הסיבות, כמו מדי שנה. הסכסוך סובב על בעיות הבטחון של בתי הספר. מרחוק קשה להכנס לקבוע עמדה מי מן הצדדים צודק, המורים או הממונים על עניני הבטחון. המשטרה שהבטחון מסור לסמכותה, אינה חשודה שהיא מוכנה להפקיר את תלמידי בתי הספר לסכנה. המשטרה שוכנעה כנראה, שהתהדרים החדשים יש בהם בטחון, מפני כל פגיעה אפשרית, אבל אי אפשר להתעלם מן הטענות שמשמיעים ארגוני המורים הקרובים לנושא, למשטרה אין "חוקר" שיש בה להבטיח שהיא מסוגלת לסגור הרמטית את בתי הספר בפני כל הפתעה. הפיגועים שנעשו באוטובוסים בירושלים, בתל אביב וברמת גן, מטילים ספק ביכולתה למנוע כל אסון מפתיע.

אנו מביעים תקוה, שבסופו של דבר יבואו הצדדים לכלל הבנה, ובטחונם שהילדים יהיו מוגנים כראוי בצורה זו או אחרת. הנושא הוא מבצעי, שאין לאנשים העומדים מן הצד להתערב בהם. אין לנו ספק, ברצונם הטוב של כל הצדדים בסכסוך זה. אף אחד מהם אינו חשוד ברצון להפקיד את תלמידי בתי הספר למחבלים, הזוממים פעילות חבלנית. אנו חיים באוירה של פחד, ואין מיגזר במערכת החיים אשר יכול לסמוך על נס.

נושא אחר, במערכת החינוך, שכמו תמיד לא זכה לטיפול ראוי, הוא מעמדה של מערכת החינוך כגורם המעצב את דמותה של החברה. הדיון על נושא זה לא הגיע לכותרות העתונים ויוצר רושם שהכל שמור על תיקונו, כאילו המערכת אינה עמוסה בבעיות חינוכיות למיניהן. אולי לא יהיה זה צודק, אם נטיל את כל האשמה על המערכת החינוכית, בכל אותן תופעות המלוות את המערכת. באחריות צריכים לשאת גם ההורים, שמחובתם ליטול חלק בעבודה החינוכית ולהיות דוגמא ומופת לבנים והבנות. בנופה של המערכת נתגלו כמה וכמה ליקויים משמעותיים, שהביאו לעבריינות נוער שפשתה כנגע צרעת בחברת הנעורים. אסור אמנם לעשות הכללות, אך התופעות מוכרות בחברת הנעורים וחלק ממנו איבד כל רסן עצמי.

אופנת "הפאבים" לבשה ממדים עגומים, בעקבותיה באה אופנת ה"סכינאות", ושורה של מרעין בישין מעסיקות את המשטרה שהיא חסרת אונים לעקור את כל אותן הנגעים. אלה מסכנות יותר את הילדים, ורבים חניכי מוסדות החינוך הממלכתיים, אלה אינם מוכנים להתמודד עם בעיות שלעתים גורמים זעזוע עמוק ולגבי חלק מהם התרגלנו, כאילו זו תקלה שאין לה תקנה. המשטרה חסרת אונים להתמודד עם בעיות שמערכת החינוך לא יכלה להם, ולעתים נדמה לנו, שהסכנות האורבות לחברה, גדולים לא פחות מסכנות בטחוניות. בעיות מסובכות אלה לא עמדו על סדר יומה של מערכת החינוך, על כל פנים לא הגיעו לידיעת הציבור.

בעיות אחרות לגמרי עמדו לפני מערכת החינוך החרדית שבמרכזה עומד "החינוך העצמאי" שנאלץ להתלבט במצוקת דיור. במיוחד מפני שאין היא מדביקה את הגידול המבורך של בנים ובנות וזאת בשעה שבתי ספר אחרים הולכים ומתרוקנים מתלמידים ותלמידות ובכל זאת מגלים צרות עין, למניעת לבם של אלפי תלמידים שנשארו ללא חדרי לימוד ראויים לשמם, לגני ילדים ולבתי ספר.

יו"ר ארגון הפעילים "יד לאחים":

התקנות המונעות קבלת ילדים מתחת גיל 12 לפנימיות, פוגעות בזכויות הבסיסיות של ההורים

מאת סופר "המודיע"

זעם והתמרמרות רבה בקרב הארגונים העוסקים בהצלת ילדי עולים והפנייתם לפנימיות חרדיות, בעקבות החלטת משרד העבודה והרווחה להתיר קליטת תלמידים לפנימיות מתחת גיל 12 — רק באישור מיוחד.

יו"ר ארגון הפעילים "יד לאחים", הרב שלום בער ליפשיץ, אומר כי התקנות החדשות של משרד הרווחה, שוללות מהורי הילדים את זכותם הבסיסית לקבוע ולהחליט על עתידם הרוחני של ילדיהם.

בתקנות החדשות של משרד הרווחה שפורסמו השבוע נאמר, כי יש לקבל אישור מיוחד, טרם קליטת תלמידים מתחת גיל 12. בהודעת משרד הרווחה נאמר עוד, כי אין לקלוט ילדים עד גיל 12 למוסד פנימייתי, אלא אם כן אושר הענין על-ידי החלטה של ועדה ברשות מקומית, פקיד סעד או בית המשפט. יצוין, שהתקנה אינה חלה על ילדים השוהים כבר בפנימיות.

בתקנות משרד הרווחה מופיע גם סעיף, האומר שאם הועדה ברשות המקומית לא תאשר החזקת הילד בפנימיה, יחזור הילד לבית הוריו או למקום אחר לפי המלצת הועדה.

במכתב דחוף ששיגר יו"ר "יד לאחים", הרב שלום בער ליפשיץ, אל שרת העבודה והרווחה א. נמיר, כותב הרב ליפשיץ: "נראה לנו שהמכשלה ע"י חוגים מסויימים, אשר עינם צרה בהצלה שנחלה יהדות התורה בהפניית ילדי העולים מרוסיה האסיאתית, בוכרה, וגרוזיה לחנוך התורני".

לטענת הרב ליפשיץ, מדובר במשפחות עולים מסורתיות, אשר אינן מסתפקות בחינוך הדתי הרגיל בבי"ס היסודיים, והן רוצות להעניק לילדיהן ידע תורני נוסף, ובעיקר להכניסם למסגרת פנימייתית, אשר תנתק אותם מאוירת הרחוב הקלוקלת, אשר מנוגדת לאורחות חייהם.

"יד לאחים" — אומר הרב ליפשיץ — "אשר הצליח למעלה מ-40 שנות קיומו להכניס אלפי ילדי עולים למסגרות תורניות חרדיות, ייצא למאבק חסר פשרות במגמה זו של התערבות שרירותית בהחלטת ההורים על עתידם הרוחני של ילדיהם.

הרב ליפשיץ אומר עוד במכתבו, כי תקנות משרד העבודה והרווחה החדשות, אין להן אח ורע באף מדינה דמוקרטית בעולם. "אדרבא, הושיטי את מלוא העזרה לעולים אשר זינבו את ילדיהם בזירוף נפש תחת אימי השלטון הקומוניסטי. גישה זו תזכה להוקרה והערכה ותמנע יצירת מוקדי מתיחות מיותרים", מסיים הרב ליפשיץ את מכתבו.

לסופרנו נודע, כי מנהלי מוסדות רבים, שוקלים פניה לבג"צ במטרה לבלום את כניסת התקנות החדשות לתוקפן.

מבצע גדול לאכיפת חוקי המכס בנתב"ג

מבצע מיוחד של אנשי המכס לאכיפת חוקי המכס נערך אתמול בנמל התעופה בן-גוריון, עם חזרתם של רבבות ישראלים מחו"ל.

כתב עתי"ם מוסר, כי 11 אנשי יחידת הימ"ם (יחידות מכס מיוחדות) התפזרו ליד הדוכנים ששומרים על מוצרים שנקנו בחנויות הפטורות ממכס, ליד המסועות, אולם הנכנסים וליד "המסלול הירוק", כדי לעקוב אחרי נוסעים שקנו מוצרים בחנויות הפטורות ממכס, אך הם חייבים בתשלום מס, שמנסים להתחמק ממנו ולעבור בדלפקי המכס מבלי לשלם.

הנוסעים שקנו מוצרים החייבים בתשלום מס, מקבלים אותם עם חזרתם בארגזים המסומנים בסרט אדום. במבצע האכיפה מוודאים אנשי המכס, כי אכן אותם נוסעים עוברים דרך דלפקי המכס המחייבים תשלום. (עתי"ם)

• ראשל"צ — פועל דומני, בן 35, נפצע אתמול בבוקר באורח בינוני, לאחר שנפל לבור חימצון פתוח באגני החימצון במערב ראשון לציון. הפועל עבד על פיגום במקום, כשלפתע מעד לתוך בור החימצון רחב, בעומק של כ-10 מטרים שהיה ריק ממים. צוות נט"ן מתחנת מד"א וכן צוות כיבוי אש, שירדו לבור חילצו את הפועל. (עתי"ם)

תושבי ב"ב שימו לב!

"אלקטרופון"

מעבדה מקצועית ממוחשבת לתיקון כל מוצרי חשמל, אלקטרוניקה, מצלמות ופקסמיליות

עובר לכתובתו החדשה

רח' ר' עקיבא 158 ב"ב (ע"י מדי מחשבים) טל: 03-5709679

הפתיחה אי"ה היום בשעה 10:30

להתראות

חדש!!! התקנה, שרות ותיקונים לאינטרקום

הסתיימה הגשת הספרים לועדת פרס ירושלים

לועדת השופטים לפרס ירושלים לספרות תורנית שע"י האגף לתרבות תורנית בעירית ירושלים הוגשו מאות ספרים וחיבורים תורניים.

כך עולה מבדיקה שנערכה באגף לתרבות תורנית, עם סיום התאריך שנקבע להגשת הספרים לועדת פרס ירושלים, ע"י מזכיר הועדה, הרב גבריאל שטאובר, שנבחר אתמול פה אחד בעצרת הקבלה של העיריה למנהל המחלקה לספריות, ובתוקף תפקידו זה הוא משמש גם כמזכיר ועדת השופטים.

נמסר כי בין מגישי הספרים והחיבורים מיטב האברכים העמלים בתורה מכל החוגים, וגדולי ישראל שספריהם משמשים את תלמידי הישיבות והכוללים, ותופסים מקום מכובד על המדף התורני.

הוחלט כי למרות שההענות היתה מעבר למצופה ולועדת השופטים יש עבודה רבה בבדיקת כל הבקשות והספרים, הרי שהמועד התקני של מתן הפרס יתקיים כמתוכנן במוצש"ק פרשת נח — ד' חשון תשנ"ו וכבר שוקד צוות באגף על הצלחתו של האירוע לכבודה של תורה ולומדיה.

בס"ד

מכון בית יעקב למורות- ירושלים

כיכר הרב לוין - ת. ד. 511 טל.02-318611

לתלמידות כתות ג' ד' (י"א י"ב):

פתיחת שנת הלימודים תשנ"ו

תתקיים בס"ד ביום א' ח' באלול, בשעה 8.30 בסמינר

כיתות 5ג, 6ג, 13ג, ו-14ד תתחלנה בשעה 10.45

יום הלימודים יפתח בשיעורים עם המחנכות, ואחר"כ המשך הלימודים

לפי התוכנית שתפורסם בסמינר.

התלמידות מתבקשות להצטייד בסידור, חומש, ספר נביא וקצשו"ע, מכשירי כתיבה, ומחברות.

בברכת הצלחה

המנהל

בס"ד

מכון בית יעקב למורות- ירושלים

כיכר הרב לוין - ת. ד. 511 טל.02-318611

פרויקט "ליווי בקליטה"

מורות בוגרות מוסדנו שזו להן שנת עבודתן הראשונה בהוראה (גם ממלאות מקום)

מוזמנות להשתתף במסגרת

ה"ליווי בקליטה"

המגישה הדרכה וסיוע להתמודדויות השונות בהוראה.

ההשתתפות מקנה נקודות לגמול השתלמות.

המפגש הראשון ייערך בעז"ה ביום ג' י' באלול

בשעה 7.30 בערב בסמינר בחדר 525 (קומת הכניסה)

בברכה

המנהל

חיים אשר ברגמן

סוף שבוע

דיפלומט אמריקני בכיר: "ישראל ואש"ף יגיעו להסכם על הסדר הביניים תוך שבועיים. מדובר בהסכם היסטורי".

בודאי שיהיה זה "הסכם היסטורי". הסכם כה גרוע וחד צדדי, כאשר הצד החזק, שבידו כל הקלפים החזקים, רק הוא הנותן והצד הנגדי לא נותן מאומה — הסכם כזה עוד לא היה בהיסטוריה...

*

"מבוי סתום בשיחות עם הפלשתינים באילת".

יש דרך מאד פשוטה להשתחרר מן המבוי, מוותרים לפלשתינים עוד ועוד, עד שהמבוי נעלם! זה עבד היטב עד כה...

*

רבין: "אילו ניתן לשב"כ לפתוח מיד בחקירת פעילי החמאס בשיטת הטילטולים, ניתן היה למנוע את הפיגוע בירושלים".

אם רבין עצמו מאפשר לשותפיו ממר"צ וליתר אבירי זכויות האדם, לטלטל אותו ואת בוחנת הבטחון בחופשיות, אין זה פלא שהתוצאות כה הרסניות...

*

עתון מצרי: "שגריר ישראל במצרים רצח 100 שבויים מצריים. זעם בירושלים: המצרים עברו כל גבול".

ומי אשם בכל זה אם לא יפי הנפש הישראליים ההרסניים, ש"מצפונם" עבד שעות נוספות! הם אלו שעברו כל גבול...

*

"מטוסי נאט"ו ערכו התקפה כבדה על הסרבים בבוסניה בתגובה להפגזות על סראייבו. רוסיה מגנה את הפצצות נאט"ו".

מסתבר שרק הדמויות בשלטון הרוסי התחלפו, אבל המדיניות נשארה כשהיתה...

*

שר הפנים: "שעון הקיץ יוארך בשנה הבאה ל-6 עד 7 חדשים".

בתהו ובהו שבו שרויה מדינת ישראל בתקופה זו, מתאים מאד שיאריכו את שעון הקיץ עד שהיום יהיה לילה והלילה יום...

לפנימיה חרדית לבנות חדרה

דרושה מורה למנהל

בוגרת בי"ס מוכר למקצועות: תכתובת עסקית, הנה"ח

כתבנות באמצעות מחשב טל. 06-6208222 06-6208472

אופטיקה הלפרין

בבעלות הרב רפאל הלפרין

הזולים במדינה!

משקפיים תוך שעה

פתחנו

בפתח-תקוה

ברחוב חיים עוזר 33 (פינת רח' הרצל)

הפתיחה אי"ה במוצש"ק ז' אלול 2.9.95 בשעה 21:30

לרגל הפתיחה מחלקים מתנות חינם במשך 3 ימים

חינם 3 ימים (בפתח-תקוה בלבד)

חינם עדשות למשקפיים ללא צורך לקנות מאומה

חינם למרכיבי עדשות מגע בקבוק "ריניו" (באריזת נסיעות + מחסנית)

הרב רפאל הלפרין יקדם בברכה את ידידיו, מכריו ואוהדיו בערב הפתיחה

תל-אביב	ירושלים	בני-ברק	כפר-סבא	רחובות	פתח-תקוה
אבן גבירול 93	סנטר 1	רבי עקיבא 92	קניון הצומת	קניון רחובות	חיים עוזר 33
(פינת ארלוזורוב)	(ליד תחנה מרכזית)	(ליד גן ורשה)	(מול המשטרה)	הרצל 157	פינת רח' הרצל

שברנו את המונופול-עובדה! הזולים במדינה

מערכה למען בית הספר התיכון החרדי באופקים

אחרי למעלה משנה של סבל בגלל חוסר מקום מתאים ללימודים של כ-300 תלמידות של בי"ס תיכון "נוה יוכבד" באופקים, פתח השבוע הצבור החרדי באופקים במערכה על קיום הבי"ס נגד המזימות של גורמים עויינים.

בהתייעצות עם הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א, החליטה הנהלת "מרכז בית יעקב בא"י", המפעילה את "נוה יוכבד", שאין להמשיך כראשונה בקיום הלימודים בדירות שכורות, שאין בהן תנאים מינימליים ושיש לעורר על בעיית אופקים ע"י עיכוב פתיחת שנת הלימודים והפגנות מחאה עד שימצאו פתרון הולם לבעית השיכון של ביה"ס.

הודעה נמסרה לתלמידות ביה"ס שלא יתקיימו לימודים עד למציאת פתרון הולם, וקריאה יצאה לצבור החרדי באופקים תפרוץ להשתתף בהפגנה שתתקיים על יד בנין עיריית אופקים ביום א'. גם התלמידות נקראו להפגין בימים א'-ג, ח'-י' אלול למשך שעתיים משעה 14.00 אחה"צ.

מהנהלת ביה"ס נמסר כי נעשו במשך השנה שעברה נסיונות לשכור מבנה חליפי בכסף מלא, עד לבניית הקריה החינוכית המתוכננת, אך גורמים בעיריה, ובראשם ראש העיר, מואשמים בהכשלת הפתרון, מטרת ההפגנה היא להכריז שלא חוזרים למצב בלתי נסבל של דירות ולהביע זעם על ראש העיר וראשי אגף החינוך על התנכלותם לקיום ביה"ס ע"י מניעת פתרון לבעית השיכון.

ראשי המאבק מדווחים על התעניינות גדולה של הצבור החרדי בדרום ועל תכונה רבה לקראת המערכה להבטיח חנוך חרדי לבנות ישראל באזור. ההפגנות הן ברשיון המשטרה.

הנגיד פרנקל יצא לארה"ב

מאת סופרנו הכלכלי

נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, יצא אתמול לארה"ב ע"פ הזמנת הבנק המרכזי של ארה"ב הפדרל רזרב. פרנקל ישמש כיו"ר כינוס בינלאומי הדן בנושא גרעונות בתקציב המדינה, שבו, ידונו השלכות המדיניות התקציביות על המערכת המוניטרית והפיננסית. בכינוס ישתתפו אלן גרינספן — נגיד הפדרל רזרב וכן מומחים בתחום האקדמיה ובכירי מדיניות וכו'.

הנגיד גם ישתתף בסדרת פגישות בנושא מדיניות כלכלית, שאליה הוזמן על ידי ה"פדרל רזרב" בניו יורק.

לעסק ידוע ומבוסס היטב

דרוש משקיע

בסכום של 30,000 — 50,000$

להקופה של שנה בערך

בבטחונות מלאים

02-863393

הכי מחשב בעיר!!

486 DX - 2 - 66 + כונן 1.44 + דיסק 540 M + מסך N.I — L.R — זכרון 4M + SVGA

רק 3450 ש"ח

מחשבים ניידים החל מ-$2850

מדפסת הזרקת דיו צבע 1720 ש"ח

****

הפוך את המחשב למזכירה אלקטרונית ב-200 ש"ח בלבד

ב"תוכנה ומחשב" 03-6196413

מוסדות ויז'ניץ - מאנסי בעיה"ק ירושלים תובב"א

ביהמ"ד "תפארת חיים" · כולל אברכים "ראשית דרכי"

ברכת מזל טוב נאמנה

מוגשת בזה להאי גברא יקירא, מכובדנו הנגיד והנעלה רודף צדקה וחסד, מוקיר ורחים רבנן, תומך נלהב וידיד נאמן ומסור למוסדותינו

מוה"ר מנדל ווייס הי"ו

אב"י באנטוורפן

לשמחת ארושי בנו היקר והחשוב

הבה"ח חיים מאיר נ"י

ממצויני ישיבת "מר התורה" ירושלים

עב"ג בת הגה"ח ר' ישראל שלמה שינפלד שליט"א

חדב"נ כ"ק האדמו"ר מלעלוב שליט"א

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין לתפארת המשפחות הנכבדות

ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רב עונג ונחת דקדושה

גבאי ביהמ"ד · אברכי והנהלת הכולל

ישמח לב מבקשי ה'

יצא לאור הספר החשוב הראשון שבסדרת הספרים

ערכי הקודש

בו עשרות אלפי ערכים ומושגים ועניינים בלשון הקודש ובלשון חכמינו זכרונם לברכה מלווה בהסכמות נלהבות מגדולי הדור

ספר חובה לכל בית

הפצה בן ישי 02-370981

"צו לתו" — הוצאת מוסיקה יהודית

לאור הביקוש הרב לחוברות תוים של מוסיקה יהודית, פונה הוצאת "צו לתו" בהצעה להוציא לאור תוים של ניגונים ושירים יהודיים.

מוסיקאים המעוניינים לכתוב תוים של מוסיקה יהודית, מוזמנים לשלוח דוגמא של תוים (לפחות 8 תיבות) בצירוף פרטים אישיים, לת.ד. 14024 תל-אביב

אין המערכת מתחייבת להחזיר לשולח את התוים

קריאה דחופה לעזרה

לאחים בני ישראל ה' עליהם יחיו

משפחת נכים במצב קשה אשה מטופלת בדיאליזה ואב נכה מאוד, ברוכת ילדים

זקוקה בדחיפות לתרומות

ובזכות זה תבורכו בידי שמים, בכל מילי דמיטב ולכולם שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה. את התרומות ניתן להפקיד בבנק הדואר חן: 9787812

בהמלצת כבוד הרב הגאון י.מ. גץ שליט"א, רב הכותל

מעון הורים · בתי מחסה לקשישים

מיסודו של כולל שומרי החומות בירושלים

מעגלי הרים לוין 25, ירושלים 91053 · ת"ד 5449 · טל' 02-890333

התפנה חדר זוגי מרווח

אפשרות לפנסיון

בדבר פרטים נא לפנות לחיה טל' 02-890333

משה עקיבה דרוק

דת ומדינה בראייה אחרת

המאמר הקודם על ענין "הפרדת המדינה מהדת" גרר אחריו תגובות מעורבות בתקשורת החילונית, שאצה להזדמנות זו בנימה של שמחה, גילתה שהיא טועה בהבנת הנקרא, בכוונה או שלא בכוונה, שילפה את הדברים וראתה בכך מגמה להפריד בין הדת והמדינה. בעוד שהמאמר דיבר על הפרדת המדינה מן הדת ויש בשינוי הנוסחאות משמעות עקרונית. לא נזקקנו לנושא זה מחדש לתקן את הרושם שאינו מדויק. יש הבדל מהותי בין הפרדת הדת מהמדינה לבין הפרדת המדינה מן הדת. נכון הדבר שביסודה של המדינה הסכים דוד בן גוריון, לא לנהוג כפי שנהגו כמה מדינות חשובות כמו ארצות הברית, בה קיימת הפרדה מוחלטת בין שתי הרשויות, עד שנמנע ממוסדות חינוך יהודיים ליהנות מכל סיוע כספי של המדינה למוסדות חינוך.

הפרדה קיצונית, למען קיומה נלחמים חוגים "ליבראליים יהודיים" המוכנים לדקדק בקוצו של יוד מחוקה זו, בעוד שבעניינים יהודיים, הם מוכנים לפשרות מרחיקות לכת, כפי שעושים זאת הרפורמים והקונסרבטיבים. הכוונה להפריד הדת מהמדינה לא התיימרה לנהוג באופן קיצוני כמו זה. חוגים דתיים אינם מוכנים לוותר בשום אופן על זכותם ליהנות מתמיכת המדינה למוסדות חינוך חרדיים, השומרים על עצמאותם החינוכית. ויאמר לזכותה של המדינה הממשיכה לשמור על עמדה זו ולא לפגוע בעצמאותם החינוכית של המוסדות, עד כדי כך שיצרה בסיס חוקי לאותם מוסדות חינוך שקבלו מעמד מחינוך מוכר. לאחר שנים אף הורחבה גם על מוסדות חינוך שאינם נכללים במונח זה. גם מוסדות חינוך כמו תלמודי תורה החלו לקבל סיוע ממשלתי מבלי לפגוע בעצמאותם.

מוסדות החינוך החרדיים לכל צורותיהם, תבעו את עזרתה של הממשלה מתוקף היותם אזרחי המדינה המשלמים את המסים ולכן זכאים לקבל את הנתח שלהם באופן יחסי, להבדיל בין מוסדות החינוך הממלכתי, או ממלכתי־דתי העומדים ברשות מוסדות המדינה, קרי משרד החינוך.

***

גם שרותי הדת של המדינה זכו במדה מסוימת של אוטונומיה, והמדובר במועצות הדתיות ובמערכת השיפוט הרבני, שקיומם מעוגן ביסודות החוק. בחירתם של אותם מוסדות אינה משוחררת מתלות מינהלית, דבנים נבחרים על ידי "גוף בוחר", שבו משתתפים גם נציגים של הרשויות המקומיות, ביניהם אישי ציבור מחללי שבת ואוכלי נבילות וטריפות. מאז קום המדינה לא העיז עוד איש לתבוע את שחרורם של אותם מוסדות מתלות זו, באנשים שבחייהם הפרטיים אינם שומרים על עיקרי הדת. אותם דברים אפשר לומר, על ועדות המינויים לדיינים. אמנם נקבעו תנאים מגבילים, לפני ועדת המינויים לא יכול להופיע, אלא מועמד שעבר את כל הבחינות של ועדה מטעם הרבנות הראשית. לזכותם ייאמר שעד עכשיו לא נעשו שינויים עקרוניים שיש בהם לבטל את התנאים העקרוניים, שנקבעו על ידי מייסדי הרבנות הראשית.

בתי הדין הרבניים היו תקופה ארוכה מוגנים, מכות אותם תנאים ששמרו על רמתם הרוחנית והתורנית של הדיינים, שכבודם הם משכמם ומעלה. הנסיונות של הרפורמים לפרוץ לבתי הדין נעצרו. ציבור הדיינים הוכיח יכולת עמידה נגד כל מיני לחצים. גם ועדת המינויים הכפופה להוראות של הבג"צ, נמנעה מהתערבות גדולה מדי. אם היתה התערבות לא רצויה, היא באה תמיד [illegible] ידעו להשתלב במערכת כולה.

***

הריפורמים הצליחו לפרוץ את החומה במועצות הדתיות. רשויות מקומיות, ביניהן מועצות ערים גדולות, החלו להסתער על מה שנראה כמעוז האחרון של היהדות הדתית, בחרו גם נשים למוסד זה וגם ריפורמים. למשרד הדתות לא עמד הכוח לעצור בעד הפרצות זו המאיימות. התמורות שחלו בהנהגת משרד הדתות נתנו את אותותיהם בראש וראשונה במועצות הדתיות שאיבדו את עצמאותן ונעשו כפופות להחלטות הבג"צ, כפיפות זו שהיתה קיימת גם לפני כן.

שמעון שיטרית התפרץ למעשה לדלת פתוחה, שנראתה תמיד כנעולה, וקשה להאמין שיעצור את התירותו לתקופה ארוכה. מי שעלה מרוקו והתחנך במוסדות של עליית הנוער, דוגל ברי־פורמות מרחיקות לכת, בזמנו העלה גם את הרעיון לקיים תפילות מעורבות של גברים ונשים ליד הכותל המערבי במקום מיוחד.

למאמר המדבר על הפרדת המדינה מהדת, לא היתה כל כוונה לשחרר את המדינה מחובתה להחזיק את כל מוסדות הדת, חובה זו מעוגנת בחוקים שונים. חדירתם של הריפורמים למועצות הדתיות פתחה פתח אפילו צר כחודו של מחט, לחדור גם למערכת בתי הדין. זה יהיה קשה לשבור החבית ולשמור את יינה. חשש זה היה כנראה בעת יסודה של הרבנות הראשית, התלות במוסדות כאלה שיושבים בהם חילוניים. מי שמכיר מקרוב את תולדותיה של הרבנות הראשית, שנתמכה על ידי אנשי ומנהיגי המזרחי, בודאי יודע שהיועץ המשפטי לממשלת המנדט, העלה את ההצעה לצרף עורכי דין למועצת הרבנות הראשית. ההצעה נדחתה, רק אחרי שהרב אברהם יצחק הכהן קוק ז"ל אמר, שאם תתקבל הצעה זו נצטרך ללכת לבקש סליחה מאת זקני הרבנים הרב יוסף חיים זוננפלד והרב יצחק ירוחם דסקין זצ"ל. רק אז הבין היועץ המשפטי שהרחיק לכת.

במאמר הקודם העלינו את הרעיון להפריד את המדינה מן הדת, במלים אחרות, לשמור על עצמאותם של מוסדות הדת, לפחות באותה מידה בה יכול החינוך העצמאי לשמור על עצמאותו ובעקבותיו באו גם מוסדות חרדיים אחרים. בזכותה של עצמאות זו שמרו על מעמדם אבלתי תלוי, גדלו דור דעה של יראי אלוקים ותלמידי חכמים. המדינה חייבת לתת להם את כל הדרוש לקיומם העצמאי מבלי שהמדינה תתערב בדרכי החינוך, אף לא בדרכי מינויים של מלמדים, מורים ומורות, שידעו תמיד להנחיל את מורשת אבות. לשחרר את מוסדות הדת מכל תלות במגמות הפסולות הרווחות בחוגים חילוניים.

הזיקה בין דת ומדינה התערערה כבר מזמן, במהלך השנים נפרצו הרבה פירצות. אדם חילוני יכול לעשות ככל העולה על רוחו, לפרוץ פרצות גם במה שנוגע לדיני נישואין וגירושין, לעקוף את ההוראות אם בדרך של נשואי קפריסין ומקסיקו ואם בדרכים אחרות, ולא זה המקום להרחיב את הדיבור ולמנות כל אותן פרצות שנפרצו בעיזוזם של חברי כנסת, אלה המבקשים גם להתיר איסורי חיתון ומפיצים כל רעיון פסול העומד בנגוד לדיני התורה. אפשר להאריך לציין דוגמאות, רבנים ודיינים צריכים לעמוד כחומה בצורה, נגד המאמצים להכניס גברים לתוך ישראל מבלי שיעבור את הגיור ההלכתי, ולא תמיד יוצאים ידם על העליונה, אולי בעזרתם של פורצי גדר מתוך עולם הרבנות שהעיזו גם להמרות את החלטות הרבנות הראשית.

***

הגענו לשלב שבו נקבעו עובדות שנעשו כהיתר ובזמנו עוררו סערה רבתי כדוגמת פרשיות של "בני ישראל" מהודו ועלייתם של הפלאשמורה מאתיופיה. מרוב הדברים ומרוב הזמן שעבר נשכחו הרבה מן הדברים שהחדירו לתוך עם ישראל אנשים שהתנצרו או התאסלמו וביקשו לחזור בגלל תנאי המצוקה שפקדו אותם.

אין לנו כל יומרה לומר, קבלו את דעתנו, לענין זה זקוקים אנו להוראה של מורי הלכה שנותרו לנו לפליטה, שבסמכותם לקבוע הלכה. זו ההזדמנות, לספר את מה ששמענו מפה קדוש של אחד מגדולי הדור הקודם, הגאון רבי דוב בעריש ויידנפלד זצ"ל, שבכבישה כהיותו לנו, העלינו את השאלה, אם לא רצוי לוותר על הסמכות הבלעדית בדיני אישות? היה זה לפני שנפרצו פרצות רבות בידי השלטונות ובידי מערכת בתי המשפט באורחות החיים הנלהות. נענה במתק לשונו ובבהירות משלו, מדוע אסור לוותר על הבלעדיות, ותבואה הוקה מפיו: "אני רואה בחזון רוחי שיום יבוא ובישיבה שלי או בישיבה אחרת יבוא בחור חוזר בתשובה ללמוד תורה לשמה, ואז עלולה להתעורר השאלה, כיצד אמו של הבחור נישאה או נתגרשה, ואז יהיו הורי הכלה נאלצים לבדוק בשבע בדיקות וחקירות, אם הבחור אינו נושא על עצמו את קלון. חקירה כזאת לא תהיה, אם הציבור כולו חייב להנשא ולהתגרש רק על פי דין תורה". ואז עוד לא היתה תנועה כמו זו של ימינו, של חוזרים בתשובה, שנפשם חשקה בתורה והצטרפו לקהל עם ה' וגם לא היתה תנועה של פורצים להכעיס.

***

מאז נפלו הרבה חומות ששמרו על יחודו של עם ישראל בארץ ישראל, נוצרו עובדות עד שקשה להמנע מחקירה ודרישה, במיוחד לאחר שגברה העליה של יהודים למחצה לשליש ולרביע, מארצות שבהן קיימת תופעה של נשואי תערובת במסגרות של נשואים אזרחיים, ותופעה הכורתת אברים שלמים מגופו של עם ישראל, ומה שהיה מקובל כחזקה של הרוב אינו קיים עוד.

כאמור, אין לנו כל יומרה להתערב בשיקולים המסורים לפוסקי הלכה כדת וכדין. הדבר טעון בירור יסודי על ידי אלה המוסמכים לכך, העלנו את הנושא כחומר למחשבה ולעיון. הרעיון לשמור על הדת כעצמאית ובלתי תלויה ועל עצמאותם של מוסדות הרבנות, ללא שום יכולת להשפיע על דרכי הפסיקה ההלכתית. אנו נרתעים מפני יצירת "קהילות נפרדות", אבל במציאות הן קיימות. יתכן מאוד, שגם במחנה החילוני יכירו, שאין פורצי גדר ואנחנו יכולים לדור בכפיפה אחת, כי אם זה לצד זה מתוך הבנה וללא כפייה.

יצחק מתתיהו טננבוים

"מלחמת התרבות" הוכרעה

"קדימה למלחמת תרבות" — זעקה כותרתו של עיתון ישראלי באחד מימי השבוע. "הזעקה המרה שמשמיעים חוגים חרדים בעקבות מה שקורה במשרד הדתות, היא צליל ערב לאזניים החילוניות" — משמיעה כותרת־משנה של המאמר, שלא חידש מאומה.

בטרם אנו מתפלמסים עם מר רפי מן מ"מעריב", הננו קובעים במלוא ההכרה והידיעה, כי מלחמת התרבות, אשר אל דגלה מזעיק הכותב את אחיו החילונים, כבר התקיימה, והיא כבר גם הוכרעה!

בשורת ההכרעה של מלחמת התרבות כבר מאחורינו. בשורה טובה זו קיימת במלוא הודה, תוקפה, תפארותה והדרה, בדור ההוה שלנו — דור התרבות התורנית־יהודית — והיא מתנוססת בכל בית תורני, בכל משפחה תורנית, בכל מוסד תורני, בכל שכונה, בכל ישוב, עיר וקהילה המתרבתים בתרבות התורנית.

למרבה צערנו וכאבנו — כנושאי ערבות ואחריות לאחינו כל בית ישראל — בשורת הכשלון המר מתנוססת גם היא, אבל ברוך־השם לא בקהילה החרדית, כי אם בקהילייה החילונית וב"תרבותיה". פסטיבל ערד, לדוגמה, אינו אלא סימפטום מיקרוסקופי של כשלון ה"תרבות" החילונית בארץ כולה. מאמרנו זה, בעיתוננו זה, אינו מסוגל לרדת לחומרת הכשלון הצורב של הקהילייה החילונית בישראל, שכן איננו יכולים ואיננו רשאים לנבור בקרביו של הכשלון החילוני מפני תיעובו ותיפלותו, אבל כמעט ואין לך צעד ושעל ב"תרבות" החילונית שאינם מעידים על כשלונה הצורב.

"מלחמת התרבות", אם כן, הוכרעה מכבר, וחישומיה של המלחמה חרוטים בהבלטה רבה בשתי הקהילות: לטוב — בתרבות החרדית, ולרע — ב"תרבות" החילונית.

יפה שיחת־רעים כנה ואמיתית, מלב־אל־לב, להוכיח קביעה זו יותר מאלף מאמרים גלויים בעיתון. ואיננו נמנעים מלהזמין בזאת את המטיף בעיתון הישראלי: "קדימה למלחמת תרבות", מלשמוע בשיחה אישית גלוית לב, את הביסוס המוצק לקביעתנו, כי מלחמת התרבות הכרעה זה מכבר בנצחונה של התרבות התורנית על פני ה"תרבות" החילונית.

[והלוא ישאל השואל: מדוע כשמדובר בתרבות תורנית איננו מקיפים תיבה זו במרכאות כפולות, מה שאין כן ב"תרבות" החילונית? התשובה היא: איננו רשאים לבדות מליבנו דבר שאיננו. אין 'תרבות חילונית' ולעולם לא תהא כזו. כי חילוניות ותרבות הן תרתי דסתרי. חילוניות היא העדר, לא־דתי, שאיננו קודש. אין "תרבות" לחילוניות. וודאי שאיננו מבקשים להכפיש אחים לא־דתיים ולכנות את "תרבותם" ערד בתור שכזו. אם נכנה את "תרבות" הפאבים ומה שנכלל סביבה כתרבות — הם ייכלמו ויבושו. ואם זו איננה "תרבות חילונית" — מה כן?!]

***

מלחמת התרבות בין יהודים תורניים לבין יהודים שפרקו מעליהם עול תורה ומצוות, ימיה כימי ההיסטוריה היהודית. פנים רבות להן, למלחמות התרבות הפנים־יהודיות. כל תקופה ומאפייניה, הן התרבותיים והן המלחמתיים. אך תמיד, ובכל הדורות כולם, ניצחה התרבות התורנית, גם אם אחים רבים נפלו חלל על מזבחי השקר של המלחמות.

מלחמת התרבות האחרונה החלה עם הקמת הציונות, שלראשונה בהיסטוריה היהודית שילבה במאבקיה האנטי־דתיים מוטיב דתי־חזוני עמוק, מסעיר ומרגש כמעט עד כלות הנפש, והוא: "ציון", תיסותה להלביש עליו כסות חילונית מרצהרת. מלחמת תרבות זו אכן, דוקא משום מצות ישוב ארץ ישראל שהיתה כרוכה בעקבותיה, גבהה מחיר־חילוני גבוה ביותר. בתים רבים ומשפחות חרדיות לרוב, נפלו על מזבחה של הציונות במשך עשרות שנים, עד שקמה מדינת ישראל, ועד שהתאוששנו שנים מספר לאחר יסודה.

לא הרי הציונות שלפני מלחמת העולם השניה — אשר פשטה בכל קהילות ישראל באירופה שלפני עלות עליה הכורת הנאצי — כציונות שאחרי שוך המלחמה, אשר נאבקה למען הקמת 'מולדת' ריבית לאומי' לשרידי מחנות ההשמדה, שהתגוללו בפזורה הגויית ומולדתם ננעלה בפניהם מחמת הכובש הבריטי. ולא הרי הציונות ה'מגשימה' עם הקמת המדינה — שהחלה להעלות ארצה גלויות שלמות מארצות המזרח ולהעבירן על דת ישראל — כהרי הציונות שעם התבססותה של המדינה והתייצבותה בזירה הבינלאומית לאחר מלחמת ששת הימים. וגם לא הרי הציונות שלפני העשור האחרון כציונות דהאידנא. על הציונות לתקופותיה עברו גלגולים רבים, אך בשורה האחרונה כבר מודים כולם, כי זו הפכה והיתה לפוסט־ציוניזם. ה"תרבות" הציונית חלפה ועברה מן העולם.

הציונות הלאומית, למענה המיר מר שמעון פרס את דתו מדת ישראל לדת ארץ ישראל' — כעדותו בידידי אישי אחרון [ואין זו, כנראה, ההמרה האחרונה...] — ביקשה להעביד את כל קהל עדת שלומי אמוני ישראל לדת ארץ ישראל־ ולהתר לחלוטין על דת ישראל. הציונות, שקיבלה גושפנקה חוקית־ממשלית, יצאה "קדימה למלחמת תרבות!". היא ערכה מלחמה זאת בכלים ממשלתיים כפייתיים, במכשירים ממלכתיים מאלצים, במשרדי שלטון ובשלוחות ממשל כוחניים, במלחציים חילוניים, ומעשה־שטן בידה הצליחה ורוב עולי ארצות המזרח השמדו על ידה רוחנית ותרבותית. בשנות החמישים אכן נחלה ה"תרבות" החילונית נצחון אחר נצחון.

אבל חפץ ה' בידינו הצליח, וגלגל ההצלחות והנצחונות התהפך לטובתנו.

***

ה"תרבות" החילונית אחזה את המועד — ברוב תודתנו לשוכן מרומים. אין כיום בקרב קהילת התרבות החרדית צעירים נורמלים שימירו את תרבותם ב"תרבות" חילונית. עברו הזמנים שיהודים דתיים דמו בעיני עצמם כאזרחים פחות "בני תרבות" מאחיהם החילונים. אדרבה, כל צעיר בקהילה החרדית צועד זקוף־גוו, בן־אור נמרץ, על כל מעלותיו התרבותיות, מול רחמנותו על צעיר חילוני, בן־חושך עלוב, שאינו יודע דרכו ואף "תרבות הגויים" דלה בעיניו...

הקהילה החרדית שוקקת חיים, מול שוקת שבורה של חילוניות ריקנית. גם חיים אזרחיים מעולים, שפעם היו מנת חלקם הבלעדי של ציבור האזרחים הלא־דתיים, הם כיום נחלתם של יהודי התרבות התורנית. הקהילה החרדית בוטחת בדרכה, רואה פירותיה בחייה, שובה כל נפש, באמינה בדור הבא הצועד בטוחות בעקבותיה. מנגד היא רואה אתכם, מר רפי מן, ואת קהלכם, והיא כובשת פניה מרוב חמלה — להיכן ולאיפה התדרדרה הקהילה הלא דתית.

פעם חמלנו על עצמנו מפניכם, היום להיפך!...

אלף ואחת תשובות מוכחות ונצחות יכריזו את מרימי נס המלחמה: "קדימה למלחמת תרבות" בין דתיים לחילוניים, להודות כי המלחמה הזאת התקיימה כבר, קרבנות אף נפלו בה, אך בשוך הקרבות ובסיום המלחמה יצאה התרבות התורנית מנצחת חרי דפנה מעטרים את קהילותיה, שכונותיה, רחובותיה ומשפחותיה.

אם ישנם לא־דתיים שאינם מודים בכך, אין זה מפני שהאמת איננה נר לרגליהם, אלא מפני שהאמת נעדרת מהם. הם לא מכירים אותנו, הם לא יודעים אותנו, הם רחוקים מהווייתנו האזרחית, הרוחנית, הקהילתית והתרבותית. הם מכירים אותנו רק מקריאת פרי־עטם המושחז של סופרי ה"השכלה", אשר לעגו לנו ושחקו על משבתנו — או מקריאה באותו עיתון המארח את מר מן ועיתונים בדומה לו — והם לא יודעים כי מסופרים אלה לא נותר כלום לברות "מלחמת התרבות" שהם ערכו נגדנו. אין להם שם ושארית בעם ישראל, ואין אפילו מי שיהדיר את יצידות הלהג שלהם עלינו. ואילו אנו — כהבטחתו של היושב בשמים — קמנו ונתעודד.

חיינו תחיה!

***

ניצחנו ב"מלחמת התרבות", שהכריזו כנגדנו קודמיו של מר רפי מן. אמנם, עיתונו "מעריב" לא עשה סיפור מן הענין, אבל עובדה היא, ש"מקצוע הבגרות עם מספר הנכשלים הגדול ביותר... אינו מתמטיקה או אנגלית, כנהוג לחשוב, אלא דווקא — — — ה"תנ"ך"!!! — כך העיד בכיר במשרד החינוך. נוער יהודי בארץ ישראל הנכשל בידיעת התנ"ך יותר מכל מקצוע אחר, אין לו כל סיכוי לנצח ב"מלחמת תרבות" מול נוער יהודי תורני, שקדן וידען, חרוץ ושכלתני, היודע פרק במשנתו מוקדם בהרבה מכפי גילו.

איזו "מלחמת תרבות" יכול הנוער החילוני להכריז כנגדנו — אם אין לו נשק תרבותי ולא חימוש רוחני? לעולם אין יוצאים לקרב בטרם למדו את דרת המלחמה, ולפני שהכירו את האוייב. האם החזית התורנית מוכרת למחנה החילוני?

שגריר ישראל בארה"ב, מר איתמר רבינוביץ, התריע בדו"ח שלוח למפעליו בירושלים, מפני ירידה דרסטית בתמיכה של יהודי ארה"ב בממשלה בישראל. תמיכה פוחתת זו אינה ברוקא מפני השמאלנות המדינית, כי אם גם מפני "איבת הדת", כלשונו, הנושבת ממשרדי הממשלה. שאנה הקרוב של מר רפי מן מצטרפת אף היא ל"איבת הדת" הישראלית נגד היהדות. איבת־דת איננה מבטיחה נצחון בשדה הקרב, גם אם מלווה אותה תמיכה ממשלתית ותקשורת עיתונאית עוינת.

ניצחנו במלחמת התרבות משום שהאמת איתנו, וסוף האמת לנצח!

א. מרגלית

חיים שכאלה

"מורה טוב מורה לחיים" — (סיסמת פרסומת של משרד החינוך בעתונים ובפלקטים)

בליבו של כל אדם שמור מקום יקר ערך ומבושם ניחוחות דקים של געגוע, למורה אחד, לפחות אחד, שחרת בו את רישומו לעולם.

ככל שיותבגר האדם (לפעמים הוא עצמו כבר מורה לתלמידים) — עדיין הוא חוזר ומתכנס מדי פעם באותה פינה המה שבלב — והמון רגשותיו אז הומים בהמיית כיסופים מתוקה. בפרקי זמן קצרים אלה משיל האדם מעל עצמו את ארשתו הבוגרת, התלמים שחרשה בפניו מרכבת החיים המיטלטלת כמו נמוחים, והוא שב אל רגעי חייו המשתאים והמרומזים, מלאי השאיפות הגדולות והלהוטות, החוסות בצילה של אישיות ילדותו או נעוריו. אלה הם רגעי השיבה הביתה, אל שחר החיים, אל הגירסא דינקותא, שהיא מקור היניקה הנובע, אל הדף החלק, שכל שנכתב עליו לא ימחה. [illegible] אל מחוז העבר, המואר בסבר פניו הדוש הסובה של המורה הטוב. אפילו אנשי שיבה [illegible] רצף הגעגועים ועולים על רכבת הזכרונות החותה עליו תמיד, והמובילה אותם לבקשתם אל דיוקן עצמם המיניאטורי של הילד הרך או של הנער, הפוקח עיניים אל פלאי עולמו, כשמעליו נוהרת דמותו של מורה הדרך הנאמן. כי המורה הטוב — איננו סתם עוד אדם, שדרכי החיים הפגישו בצמתת, חשוב ככל שיהיה, עם מי שהחל לא מכבר לעשות את דרכו במשעולי החיים. המורה הטוב גם איננו רק איש העבר, שהנוסטלגיה, כמנהגה, יצרה הילה סביבו, בעוד היא נעורת באותו פילטר מופלא, הנוצר רק את הכמיהות ווורה לרוח העשן המפריה. המורה הטוב הוא הדוגמא החיה, האידיאלית, שעימה ממשיך גם המבוגר להתייעץ תמיד, אם בפועל, ואם על דרך ה"כאילו", לאמור: מה היה עושה המורה, האיש היקר והנלבב, אילו ניצב בפני אותה דילמה.

אכן, במרכז הגעגועים לימי הילדות או הנוער ניצב המורה הטוב, ואישיותו המיוחדת מוסיפה להקרין אור חום וסמכות, ממשיכה ללא הרף.

* * *

כולנו חשים, ולא אחת יש לנו שותפים לתחושה זו, בדמותם של תלמידים נוספים שזכו להסתופף בצילה של האישיות המחנכת, כי אישיותנו עוצבה, במידה רבה, על סדנו של רב האמנים, שהפך גם למודל של חיקוי והזדהות — על ידי נועם הליכותיו, הדאגה הכנה והאמיתית לדמותנו היהודית והאנושית, הרצינות בה התייחס לתפקידו, ותחושת האחריות הגדולה שרבצה על כתפיו, וגם השתה אותן.

אמנם כן, כל אדם יש לו המורה שלו, שאל דמותו הנכמהת הוא חוזר בזכרונו מכל דרכי החיים. וכל כך כובשים אותו געגועיו לימים ההם, עד שבלי משים הוא חש לפתע בעיניו המתלחלחות. מפגש מקרי עם המורה, גם לאחר ששחה קומתו, הוא תמיד חוויה רגשית עמוקה, ותמיד יש בה סגולת קפיצת הדרך עשרים ושלושים שנה אחורנית. יחד הם פורסים אז, המורה ותלמידו משכבר, שכבר בגר והיה לאיש, את לחם הזכרונות — והנה, להפתעת שניהם, עודנו פריך וטוב ולא הפך ניקודים. על הפרופורציות המקובלות משתלטת אז מהפכה רבתי. שיעור בן ארבעים וחמש דקות מן העבר מוגדר כמשמעותי יותר משנה שלימה במושגי ההווה. שני שיעורי מבחן מתפסים לממדי ענק בהתייחס לעצמת השפעתם המהממת. הערת ביניים משכבר מושחזת בכוח האיתנים שלה לסמינר אינטנסיבי בן חודשים, מלפפת מאי־אז, מתגלה כמקור אנרגיה חיובי בלתי כלה, עם עצמת הפעלה מהפכנית ולא נגמרת.

* * *

המורה הסוב, הממשיך להנפיק חוויות ללא הרף, בכוח המניע של עבר בלתי נמחה, שמור בזכרון הצלול גם כמקור של חוויות שכליות עמוקות וכנוס מעולה של ההגיון, המפלס דרך לצעדיה הראשונים של החשיבה המופשטת והאנליטית. והמזיגה המשובחת הזו של איש המוסר וההגיון, הלב והשכל, שני משרתיו הנאמנים של החינוך, החיים בהרמוניה מתוך דבקות במטרת העל, לעצב איש האוחז ברסן עצמו, בן תורין — הרואה בציות לצו האמת האלוקי את מסרת חייו, המזיגה הזו מרווה גם ברבות הימים את תחושת הצמאון לאנשי מופת וסמל.

ומה יפים הם כלי העזר, הזכורים לטובה, בהם אוחז המורה הטוב, כאחוז רב האמן בכלי הנגן, ממנו ניתן להפיק את מיטב הלחן: אמרה מתנכת הנופלת על אוזנים קשובות — ומשם הישיר אל הלב הנפתח לקראתה; משחק מילים חריף המענג את הדעת ומפרנס גם את חוש ההומור הטוב — ובכך יוצר יתר נכונות לקבל; תרגיל מחשבתי מבריק שחותך באזמל חד את ערפילי אי־ההבנה, כמו ברק החותך עבים מסתירי אופק; או מלה סוחפת אנרגיה חיובית, המצליחה, כבמטה קסם, ליישר הדורים, לדלג על מהמורות ולפתוח מסלול של דרך מישור. — אלה ועוד רבים כאלה הם אבזרי העבודה של המורה הטוב, האיש שנתמנה להיות גם שומרה של גחלת הדורות וגם ספק הדלק שלה לדורות הבאים. ועל כולם עומד ומנצח הערך החינוכי העליון, אשר אין דומה לו לעוצמה ובכוח המהפכני היצוק בו, הלא הוא הדוגמא האישית המחייבת.

* * *

מאחר שהמורה הטוב, כמושג וכערך, מאייש את הביוגרפיה של כל אדם כמעט, הרי הסיסמא שנבחרה על ידי משרד החינוך, והנראית ומושמעת בכל מקום: "מורה טוב — מורה לחיים" בצירוף האיור של הלב החובש את מגבעת הדוקנס, עשויה בהחלט לדבר אל כל אדם, ולו בלשונה של הנוסטלגיה.

ואולם הדהוד שני מעמיד לא מעט סימני שאלה ותמיהה בצד הסיסמא הזו, שקיבלה תגבור כמותי הגון לקראת פתיחת שנת הלימודים החדשה:

מורה טוב, אליבא דמשרד החינוך הוא מורה לחיים, אבל, לשיטתם — לאילו חיים?

האם לחיים שבפסגתם מוצבת הנהנתנות והמתירנות הגורפת? האם לחיים כאלה מכוון המורה הטוב הממורכא את חניכיו? או אולי המורה הטוב אמור להיות מורה לחיים של מבוכה ושל אבדן דרך, שהסתירות מסמנות בהם תמרורים מבולבלים אשר אינם מובילים לשום מוצא?

לאילו חיים מצפה משרד החינוך הישראלי כי "המורה הטוב" [illegible] — לחיים של ניתוק מן המורשת [illegible] כניתוק ממקור החיים הלאומי? או אולי [illegible] הספרות החילונית, המומלצת [illegible] סימני שאלה, והמגדילים את חייו של האדם כאפיזודה חולפת ונעדרת משמעות?

מי שמעיין בתכנים ובערכים, שמשרד החינוך הישראלי מבקש לעצב לפיהם את חינוך הדור, עשוי להתרשם, שהדרך היחידה בה מתבקש המורה להוביל בה את תלמידיו היא האין דרך. כי הרי האידיאל של המוצר המוגמר האנושי הוא לדידו: עיסה מבולבלת של ישראליות אנמית עם אוריינטציה מזרחתיכונית כיעוד ואמריקניזציה בפועל. החיים, אליבא דמשרד החינוך ומכווני דרכו, הם, למגינת הלב, הרפתקאה קצרה ומוגבלת, נעדרת כל ממד נצחי, וממילא נעדרת כל אתגר רוחני. בהתאם לכך הציפיה הרשמית מן המערכת החינוכית היא להנפיק אדם, הנושם רק את אוויר הרגע ואשר אופקיו המיניאטוריים משורטטים רק לפי הרדיוס של צרכים עראיים, בלי לנסות אפילו להתרומם ולהציץ אל מעבר לכאן ולעכשו. והשאלה הנשאלת היא, האם בחינוך לחיים כאלה נקרא "המורה הטוב" לבזבז את האשראי הגדול שיש לו בליבו של התלמיד הפוטנציאלי? או אולי נקרא המורה הטוב להיות מורה לחיים של ניכור ושל שלילה של כל מה שהוא יהודי באמת, בהתאם להנחיותיו האחרונות של משרד החינוך, אשר התפנה מכל הבעיות המוסריות המעיקות ומעיקוף האיך זהות של הדור הצעיר, כדי להכניס את הריק של פלורליזם יהודי (כאילו קיים דבר כזה) אל מדבר השממה של החינוך הממלכתי?

אכן, הכל מודים, כי מורה טוב הוא מורה לחיים — אבל קודם כל יש לדאוג שיהיו אלה חיים של אמת, חיים של משמעות ושל אתגרים רוחניים. כי לחיים של אובדן דרך ושל מבוכה — יחדו הכל — אין צורך במורה כלל.

מרדכי גרליץ

ה'סקנדל' בשווייץ - - -

"סאברה ושאתילה", הן כבר היום מה"ל קטן מאוד, למה שמנחלים השמאלי וההתנועות הדר־שראליים, למדינת־ישראל מולדתם. הכפשת ממשלת־ישראל, ראשיה ושריה, בפני העולם כולו, והכתמת ידיה של מדינת־ישראל, כדם ששפכו ערבים בערבים; ברצח שביצעו פלשתינים בפלשתינים — שימשה, אמנם, בזמנו, "ישאי", לתופעת השינאה־העצמית והאנטישמיות הישראלית, אלא שבמרוצת הזמנים, בדו ראשי הזרים, וה"שיא" הפך למשתו ועוד ומושן, חסר כל ערך וחשיבות, לעומת השיאים הטריים, המכבשים פה חדשים לבקרים.

בד־בבד עם צמיחתה המהירה של האנטישמיות הישראלית הלזו, ובמקביל לה, הולכת ומתעצמת גם צביעותה העזה, של אותה תרכובת ציונית־פלשתינית, השלטת כיום במדינתנו. החוצפה, לקום ולהתריס נגד העתונות המצרית, על האשימה את ראשי מדינת־ישראל ברצח מאה שבויים מצריים, ולזעוק חמס כי "המצרים עברו כל גבול", וכי "באו מים עד נפש" — נכון להיום, זהו שיא הצביעות! ולוא רק משום העובדה הפשוטה, כי העתונות המצרית, מצטטת, בסך־הכל, את עמיתתה הישראלית, ומפיצה בין קוראיה את הגיגיהם ההלכ־רוחם של אישי מר"צ בישראל.

מה, אם כן, "הצעקתה" הגדולה הזאת?! מה פשעם ומה חטאתם של העתונים "אל־שעב", "אל אחבאר" ו"אל־מוצואר", המטים את שכמם, ברוב אדיבות, ומסייעים לעמיתיהם הישראלים, להפיץ את דעות 'הקידמה' וה'ליבראליזם' הישראלים, גם בקרב בני העם המצרי?! — — —

בעונת הנופש האחרונה, אשר היום תמה, הגיע כושי מלוהד מארצות־הברית, לנפוש בשווייץ. כאשר נכנס לחדרו במלון, וראה את בבואתו השחורה הנשקפת אליו מן הראי, שלף אקדח וירה בראי... כשוך המהומה, ניגש אליו שכלתן אחד ושאלו: "אחרי הכל, הלא בן־תרבות אתה; וכי בביתך אין ראי?! כלום מעולם לא ראית את בבואתך השחורה?!"

"בראי שבביתי — הבבואה השחורה זה אני!" — השיב הכושי באון — "אולם, כאן, בשווייץ — זה סקנדל!" — — —

כל הנוכחים שם, באותו המעמד, נזכרו מיד בצביעות הישראלית — הזועמת כאשר העתונות המצרית מצטטת את העתונות הישראלית המאשימה את ישראל ברצח שבויים... — והשתמשו בה בתור משל לסיפור ההוא — — —

* * *

מדינת־ישראל, כשמשת, כידוע, מעה הלוחמה האנטי־אנטישמית בעולם כולו — כך לדברה, לפחות, הלובי הישראלי, ממהר להציב ולהלום, על כל התבטאות אנטישמית, בפינה הנידחת ביותר על תבל, למן אלסקה ועד יפן. בתחומים רבים בעולם המערבי, זקוקים המועמדים לאיוש מישרות רשמיות, להציג תעודת יושר בגין עברם הנקי מהתבטאויות אנטישמיות, כדי שלא לסכך את מדינתם בכתם גזעני.

זה לא מכבר, התבשרנו בעתונות, כי אחד האישים המרכזיים בממשל קלינטון בארצות־הברית, נאלץ לפטר את כותב־הנאומים החדש שלקח לעצמו, בגין ה"לובי" הישראלי, אשר מצא איזו התבטאות אנטישמית בעבודת ה"דוקטוראט" שהגיש אותו אדם בשכבר־הימים, ומיהר לחשוף אותה קבל עם ועולם ולעורר שערוריה על אודותיה. (במאמר מוסגר: לעניות דעתנו, יש במבצעי־ראוה שכאלו, כדי לעורר את האנטישמיות בעולם, ולא כדי לשככה!)

גם כאשר מדינה כלשהי על־פני כדור־הארץ, מעזה לפגוע, חלילה וחס, בבית־עלמין יהודי עתיק שבתחומה; ממהרת הממשלה הישראלית על ראשיה ושותפיה הקואליציוניים, להזדעק בקולי־קולות ולנקוט בהרעשת־עולמות, כנגד המגמה הזדונית והנפשעת.

העברתם של יהודי ברית־המועצות, "שמעבר למסך הברזל", על דתם ועל אמונתם, היוותה אף היא נושא נכבד לממשלות ישראל לעשות בו. ההכרזה ההירואית: "שלח את עמי", שימשה גולת־כותרת של המאמץ הציוני בעשורי השנים האחרונות, עד כי נדמה היה, שכל עצמו של המפעל הציוני לא קם, אלא כדי לאפשר ליהודי רוסיה הנדכאים, לתקוע בשופר בראש־השנה, לאכול מצות בפסח, וכמובן מאליו — להניח תפילין בכל יום...

שלא לדבר כבר על תופעות אלימות, כגון אלו של "מגולחי הראש" באירופה ובארצות־הברית, נגד יהודים, מהגרים וזרים — כי אז, מדינת־ישראל, הלא אבירת הלוחמים היא; גדולת קוראי הקריאות, מכריזי ההכרזות ומצהירי ההצהרות. אוי לה למדינה, אשר שיכור אנטישמי, יעז להרים בה את ידו על יהודי! אוי לה לארץ, אשר "מגולח ראש" מתוסכל יהין לקרוא בה: "ז'ידי" אחרי יהודי ברחוב! אוי להן ואוי לראשיהן! כל עוד מדינת־ישראל קיימת, ומיתרי־הקול של ראשיה וקברניטיה פעילים — לא ירים איש את ידו ואת רגלו על יהודי — — —

שולחן הממשלה ובמת ה"כנסת", משמשים זירה פעילה מאוד לנושאים אלו, והחיישנים רגישים ביותר מותקנים בהם, כדי לבחון ללא־הרף את רמת האלכוהול האנטישמי בדמם של מנהיגי המדינות השונות. כנגד כל חריגה, קלה שבקלות, מזנקים האריות הישראליים אל המיקרופון. ולקול שאגותיהם, כורעים ראשי־מעצמות ברך וממהרים לשגר את התנצלויותיהם הכנות על "הדברים שהוצאו מהקשרם", ועל־הפגיעה הקשה — הבלתי־מכוונת, כמובן — בציפור־נפשם של שרידי קרבנות הנאצים, אשר מצאו את ביתם הלאומי ב"מדינת היהודים" — — —

אולם, כל זה, כאמור, רק כאשר ה'סקנדל' מתרחש בשווייץ — — —

* * *

במדינת־ישראל עצמה, לעומת זאת, כל הדברים הנוראים דלעיל — לגיטימיים לחלוטין. כאן, הבבואה השחורה הנשקפת מן הראי, "זה אני" — ואז, הכל שונה חדוד. כאן, ההופעות האלימות, ההתבטאויות האנטישמיות והוואנדליזם נגד כל קדוש ויקר למסורת־ישראל אינם נובעים ממעטות, ודאי שלא מאנטישמיות, ואף לא מגרלוח הראש... כאן, הם נובעים ממניעים אידאולוגיים נעלים, צודקים ומוצדקים — — —

כאן, מחטטים קברים עתיקים, לשם אינטרס פיננסי טהור, כמו בבניית השיכונים החדשים ביפו — לפיכך, "מובן מאליו", כי הדין שונה! כאן, הורסים בתי־עלמין יהודיים, לשם סלילת כביש חוצה־ישראל — והרי זה לגמרי אחרת! כאן, בעלי ההתבטאויות האנטישמיות — לא רק בעבודת הדוקטוראט, כי אם גם בשפת היומיום שלהם — הינם שותפים קואליציוניים של הממשלה — לכן מותר להם! כאן, מרביצי המכות ביהודים, בגין יהדותם ונאמנותם לארץ־ישראל, הינם שוטרים בתפקיד, והם עושים זאת בהוראה מגבוה — לכן זה חוקי ולגאלי!

בקיצור: לא הרי זה כהרי זה! — — —

אמירה כגון: "היהודים שולטים בנכסי העולם", כאשר היא יוצאת מפה יפני או אירופאי — אחת דתה לגנות! אנטישמיות ממש! הסתה גזענית מן הסוג הקשה ביותר! בושה וחרפה! נאציזם במיטבו! — — —

ואילו במדינת־ישראל, אמירות מן הסוג: "ילדי קרית־ארבע והם לנוער היטלר", "המתנחלים — אויבי השלום", "אנשי הימין רוקדים על הדם", "קיצונים ימניים משתפים פעולה עם מחבלי ה'חמאס'" וכל כיוצא בכך — הן שמן־זית־זך! אמירות דמוקרטיות, מן הסוג הנאצל ביותר עלי־אדמות! — — —

כאשר איכר רוסי שתוי, קורא אחרי עובר־אורח יהודי בחוצות מוסקבה: "ז'יד" — הרי זו "התגברות מדאיגה של האנטישמיות במדינות־חבר־העמים", "סממנים מובהקים של השתלטות ארגון ה'פמיאט' על הרחוב הרוסי", ואז, "המחשבה על גורלם של היהודים הנותרים ברוסיה, והסורבים לעלות לישראל — מעוררת ממש פלצות!" — — —

אולם, כאשר כרוזות־קיר ישראליות קוראות: "דרוס כל דוס!" "השמד כל חרד!" "הדתיים גונבים את המדינה!" וכולי וכולי — הרי אלו נובעים מרוח הפלורליזם הברוכה, המנשבת בין כותלי בתי־החנוך הממלכתיים בישראל, מ"יהוד פתחות חיובית של החשיבה העצמית בקרב הנוער", ומ'התבגרותם השכלית ('סגוליות' בל־ע"ז...) של אזרחי המדינה' — — —

כאשר כמה "מגולחי־ראש" באיטליה, מתנפלים על מהגרים ארמניים או תורכים; ומפליאים בהם את מכותיהם, מודעזת מדינת־ישראל ת' פרסה על ת' פרסה, ומזדעקת להגן על הדמוקרטיה בעולם הגדול. אראז, ישמיעו מדוברי־הגבוהה־גבוהה שלנו נאומים חוצבי־להבות, נגד "הגזענות המסוכנת, המאיימת שוב על העולם", נגד "חוקי נירנברג הקמים לתחייה", נגד "החושך המכסה ארץ, וערפל — לאומים" — — —

אולם, כאשר שוטרי־ישראל מקבלים פקודה מגבוה, להסיר את תגי־הזיהוי מעל בגדיהם ולהופיע כגנבים במחתרת, למען אשר יוכלו, באין־מפריע, להפליא מכות־רצח אכזריות במפגיני הימין, לכלוא אותם באוטובוסים ולהכותם באלות, ואף לא יצטרכו לחשוש מנתינת דין־וחשבון על התנהגותם האלימה והברוטאלית — הרי זו הדמוקרטיה בהתגלמותה! הסובלנות ביפעתה! חופש הדיבור וההבעה — במיטבו! — — —

כאשר טבעו שליטיה העריצים של רוסיה את המטבע: "הכו ביהודים — והצילו את רוסיה!" — הרי היו הם חלאת האנושות והשפלים בבריות! אולם, כאשר ה"צארים" במדינת־ישראל, מצודים ועושים את אותו הדבר עצמו — למען אשר יוכלו להמשיך ב"תהליך ה(שלום) התאבדותי" שלהם באין־פוצה־פה ומצפצף — הרי הם דיפלומטים נכבדים מאוד, אידיאולוגים והוגי־דעות מהוללים — — —

כאשר שיגרו שלטונות ברית־המועצות בלשים של ה"ק.ג.ב.", לעקוב אחרי המשתתפים ב"הקפות" של שמחת־תורה בבית־הכנסת הגדול של מוסקבה, היתה זו, ללא־ספק, "כפייה־אנטי־דתית", "מסך ברזל", "רייצינק רוחני"!

אמנם, כאשר השלטונות בישראל, מעבירים על דתם, את אותם עולים מברית־המועצות, אשר בארץ־מכורתם מסרו את נפשם ונכונים היו להסתכן בעליל כדי לקיים מצוות — הרי זו 'מדיניות קליטה דמוקרטית' — — —

הוא־הדין, כאשר חיילי ה"הסדר" מאולצים, בכפייה־אנטי־דתית אכזרית, לחתום את שמותיהם בעצם יום־השבת, לשם שעשוע סדיסטי גרידא, בתואנה כי אין זו "פקודה לא־חוקית בעליל", או שאר חילולי־שבת כיוצא בכך — הרי זו 'משמעת צבאית' גרידא, וזו לא מידי — — —

לאור כל האמור, מובן עד מאוד, מדוע הגיעה 'חוצפתם של המצרים' עד לב־השמים, מדוע "עברו הם הפעם כל גבול", ומדוע "באו מים עד נפשי" — מכיון שהם אינם חברים בממשלת ישראל; הם אינם שותפים קואליציוניים שלה; הם אינם חברים באיגוד העיתונאים הישראלי; וגם במר"צ הם לא התפקדו — מי נתן להם, אם כן, את הרשות להשמיץ את מדינת־ישראל?! מי התיר להם להאשים את הישראלים ברצח ערבים?! מי הירשה להם, בכלל, להיות אנטישמים?! — — —

חוצפה שכזאת!

* * *

בכוונה תחילה, בכל האבזור לצ"ל, לא עשינו כל שימוש, בהתנכלויותיהם הרבות־מספור של אבירי־הדמוקרטיה הישראליים בציבור החרדי, וביחסם האנטישמי המובהק, מזה שכבר הדיבכה, כלפי שלומי־אמוני־ישראל. לא הזכרנו כלל, את יחס השוטרים למפגינים חרדיים, כאשר הדבר במאבק־קודש נגד חילולי־שבת, נגד העברות על הדת ונגד חיטוטי־קברים. זאת, בשום שהשבטנו, פן ושמא, נעורר עלינו בכך את חמתו של 'המחנה הלאומי' בישראל, לרבות — או אולי דווקא — הסקטור הדתי שבו, על החטא ההזכור של "ביזוי" מדינת־ישראל בעיני אומות־העולם.

עדיין מהדהדות באזנינו, ובבהירות רבה, התרסותיהם הנזעמות של ה'לאומיים' בעם, כל אימת שיצאה היהדות החרדית, בארצות־הברית או באירופה, להפגין נגד התנכלויותיהן של ממשלות מדינת־ישראל לדת־משה־וישראל בארץ־ישראל, ונגד ירידתן לחייהם של החרדים לדבר ה', באמצעות אלות, פרשים ומכות אכזריות, בכל הפגנה על שמירת קודשי ישראל. כל הפגנה של היהדות הנאמנה בחוץ־לארץ, נגד חילול קודשי ישראל במדינת־ישראל, נחשבה תמיד ל"חילול השם" איום ונורא, אשר כמעט ולא ניתן היה לכפרה — — —

עתה, עם הישתנות הנסיבות, כאשר קרבנותיהן של השנאה־העצמית והאנטישמיות הישראלית הם ה'לאומיים' עצמם. אראז, ההתרה הרצועה, לפתע, והיבשת האמריקאית, נהפכה לכר־פעולה נרחב של אלו, כדי להשמיע את זעקותיהם נגד התעללות השלטון הציוני ונגד סתימת־הפיות שהוא עורך למתנגדים למדיניותו — — —

פתאום, שומעים אנו, כי השגריר הישראלי בוושינגטון, פרופסור רבינוביץ, שיגר מברק בהול לממשלתו ארצה. בו מדווח הוא, על פעולות ההסברה המאסיביות של 'הימין' ביבשת האמריקאית, נגד מדיניות הממשלה הישראלית. ועל ההשפעה השלילית שיש לצעדים האלימים שנוקטת הממשלה נגד 'הימין', ול'איבת הדת' שהיא מפגינה, על דעת־הציבור האמריקאי.

עכשיו כבר מותר.

מובן, אם כן, שכל מה שהיה 'אסור' ליהדות החרדית, בהילחמה נגד חילולי שבת, נגד העברות על הדת, נגד חיטוטי קברים וכיוצא בכך — 'מותר' עכשיו, כאשר העוברים תחת השבט ותחת האלה, הם דתיים־לאומיים ולא חרדים.

נו: השתמשנו, אפוא, אף אנחנו, בדוגמאות מן הסוג האחרון בלבד, כדי שלא להיכשל, חלילה, ב"חילול השם" — — —

21:30
הפתיחה
פתח־תקוה
חיים עוזר
מדינה

על דא ועל הא

יהודים חרדים היו מקימי המושבות הראשונות

את המושבות הראשונות, הקימו יהודים חרדים. עובדות אלו הידועות לכל חוקר רציני, גילה אריק שרון בנאום שנשא באוהל שובתי הרעב. אריק שרון שאינו דתי, גילה באוזני הנוכחים, רובם חובשי כיפות, כי את המושבה הראשונה. ייסדו חובשי שטריימל שיצאו מבין החומות להחיות את הישוב.

לדברי עתונאי שעקב אחרי שובתי הרעב, רובם חובשי כיפות סרוגות ורק יהודים היו חילוניים. אריק שרון לא נמנע מלציין, שהח"כים החילוניים מן הימין אינם מתייצבים. חברי כנסת מן הליכוד הדירו את רגליהם מאהל השובתים.

הממשלה מבזבזת אמצעים לחלוקת "ערכות מגן" ללא צורך

חוגים צבאיים אמרו השבוע, כי לדעתם אפשר לבטל את ההשקעות בהכנות ערכות המגן שממשיכים לייצר אותם. לדעתם, אין כיום סכנה שעיראק תנחית על ישראל טילים בעלי ראשי נפץ כימיים.

דברים אלה נאמרו למרות הידיעות שסאדאם חוסיין הכין כמה עשרות טילים בימי מלחמת המפרץ שהיו מכוונים כלפי ישראל ונרתע מלבצע מזימה זו רק מחשש שישראל תגיב באמצעים קשים יותר.

לדבריהם, הערכות גרמו רק נזקים לאנשים רבים ללא צורך בימי מלחמת המפרץ, בעיקר לאנשים שלא ידעו לעשות שימוש נכון בערכות המגן, שלפעמים הפכו למלכודת מוות שחנקה את האנשים.

לדעתם של אותם חוגים, מפסיקה המדינה מנגנון של חיילים ומחזיקה מחסנים לאחסן את ערכות המגן לאלפים. מנגנון זה עוסק בעידוד האזרחים לקבל את ערכות המגן ובבתי התעשיה ממשיכים לייצר ערכות מגן. לדעתם, לא יהיה צורך להפעיל אמצעים כאלה בעתיד. לדבריהם, הפכו הערכות למקור הכנסה למיצרים אותם בסיטונאות.

לדעת אנשי משרד הבטחון והרמטכ"ל, יש חשיבות גדולה להחזיק בבית האזרחים את ערכות המגן, "על כל צרה שלא תבוא". גם אם הסכנה אינה קרובה, ולכן הם סבורים שיש לעודד את האזרחים לשמור על הערכות לעת צרה שלא תבוא.

תגובות שמחה בגדה אחרי פעולות המתאבדים

המתאבדים שפוצצו את האוטובוסים בירושלים מתקבלו בתגובות הערצה בקרב רבים מבין תושבי הגדה. בחברון פרץ אביו של אחד המתאבדים בריקודי שמחה על שבנו "זכה" להרוג 4 יהודים, האב שר ורקד ואיש לא הפריע בעדו אלא עקבו במדה מסוימת של אהדה — על כך גילה עתונאי שידוע מאז ומתמיד כאוהד הצד הערבי.

לדבריו, התושבים שעקבו אחרי השידורים האלקטרוניים ואחר התגובות היו מאוכזבים על שבאוטובוסים מלאים נוסעים נהרגו "רק" חמשה נוסעים. לדברי מורה בכיר באוניברסיטת ביר זית "זוהי המנטליות של תושבי חברון. רבים מהם מכירים את הפוגרום בתרפ"ט ואת השחיטה של תושבי כפר עציון בשנת הש"ח.

[illegible]

מנהלים מתחלפים ברבנות הראשית

חברים במועצת הרבנות הראשית העירו בימים האחרונים, שיש לבדוק את הסיבות, שהביאו לחילופי גברא תכופים בתפקיד של מנכ"ל הרבנות הראשית, לאחר שאיש המפד"ל גדליה שניבר קיבל את התפקיד של מנכ"ל הרבנות הראשית, לאחר שמתפקיד זה פרש עורך הדין מנחם ינובסקי, שנכנס לתפקידו לפני זמן קצר.

הם הזכירו, שאין אלו חילופי גברא ראשונים. הראשון שפרש היה הרב יצחק רלב"ג יו"ר המועצה הדתית שהיה חבר המפד"ל ונתמנה לתפקיד בהמלצתו של הרב הראשי הרה"ג ישראל לאו. הרב רלב"ג נפסל על ידי נציבות המנגנון, בגלל קשריו המשפחתיים עם הרב הראשי כמקורבו של הרב. הם הזכירו שבמשך שנים, מאז יסודה של הרבנות ראשית מילא תפקיד זה במרץ הרב שמואל אהרון שנודרי ז"ל. ולאחר שפרש מתפקידו נבחר לתפקיד הרב איתמר שהובא למטרה זו מתפקידו כרב חשוב בארצות הברית.

עם בחירתו של הרב אברהם שפירא לתפקיד הרב הראשי הביא אתו את תלמידו הרב איתן אייזמן שמילא תפקיד זה עד שנבחרו הרבנים לאו ובקשי דורון.

גם במחלקת הכשרות הארצית היו חילופי גברא תכופים למדי, אחר שהרב דוב לנדא פרש מתפקידו, זמן קצר לאחר שנתמנה לתפקידו, הביאו את הרב משה נחשתי מראשון לציון, שפרש בטריקת דלת שמצאה ביטוייה במודעות גדולות שפרסם. מאז לא נמצא עוד מועמד, שייאות לקבל את התפקיד, שכל השנים נחשב לתפקיד מרכזי ברבנות הראשית מאז יסודה של מחלקת הכשרות הארצית. עם בחירתו של הרב אברהם שפירא, נאלץ הרב דוד נשר ז"ל לפרוש מתפקיד זה ובמקומו נתמנה לתפקיד הרב איסר קלונסקי אף הוא מתלמידי "מרכז הרב". גם הוא נאלץ לפרוש מתפקידו יחד עם חלק מעובדי מחלקת הכשרות לאחר הבחירות האחרונות.

לדעתם של חברי מועצת הרבנות יש לבדוק את הסיבות שהביאו לחילופי גברא תכופים בתפקודה של הרבנות, דבר שגרם לזעזועים.

בין שני הרבנים הראשיים הרב לאו והרב בקשי יש הבדלים רבים. כידוע לפי החוק, יש חלוקת תפקידים בין שני הרבנים הראשיים. הרב בקשי דורון משמש כנשיא בית הדין הגדול, ועמיתו ממלא את התפקיד של יו"ר מועצת הרבנות, ואילו בשנתיים הבאות יהיו השנים צריכים להחליף את התפקידים. הרב בקשי מעדיף למלא תפקיד זה גם בשנים הבאות. יצויין כי גם חילופי הגברי התכופים בראשות משרד הדתות אינם מסייעים ליציבות בתפקידי הרבנות הראשית. הדברים הגיעו לשיא חדש בימים האחרונים, לאחר שהרבנים ביטלו את כנס הרבנים וזה מועדו במגמה, להביע מורת רוחם על התנהגותו החריגה של שר הדתות שמעון שיטרית, המגלה התערבות בעניניה של הרבנות הראשית וקובע סדרי עדיפויות בבחירת רבנים חיינים בצורה בוטה.

החכם שראה את הנולד

לפני 28 שנים נשמעו הדברים כתמוהים. אחרי מיטתו של הרב ר"י לוין ז"ל שהובא למנוחות בירושלים, שמענו מפיו של עד שמיעה, הדבר היה בישיבה של מועצת גדולי התורה, בעת הועידה השמינית של אגודת ישראל, שבראשה עמד הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל בהשתתפות כל גדולי התורה שחיו באותה שעה.

הרב יצחק לוין העלה לפני באי הישיבה, שהקשיבו בקשב רב לדבריו, הצעה להעתיק את מקום מושבו של הועד הפועל העולמי של אגודת ישראל מירושלים ללונדון. היה זה אחרי פטירתו של יו"ר הועד הפועל הרב יצחק מאיר לוין ז"ל.

בהרצאת דבריו, סיפר הרב ד"ר יצחק לוין שבשיחה עם דיפלומט סובייטי שהכיר, הועלה הרעיון ליסד סניף של אגודת ישראל במוסקבה. התנאי שהציג אותו דיפלומט סובייטי, היה, שאגודת ישראל העולמית תנתק את קשריה עם המדינה הציונית לפחות באופן סמלי. לכן הציע הרב ד"ר יצחק לוין לבקש את הרב גורביץ זצ"ל שהיה מראשי אגודת ישראל באירופה לעמוד בראש הועד הפועל בלונדון, ולנסות לחזור לקראת הגשמת הרעיון לפתוח סניף של אגודת ישראל במוסקבה, מתוך תקוה שבכך אפשר יהיה להציל יהודים רבים משקיעה יהודית, כאמור, היה זה הרבה זמן לפני המהפך הסובייטי שפתח את שערי התקוה ליהודים רבים לעלות לארץ ישראל. המאזינים שהקשיבו בכבוד לאורח, לא התייחסו במלוא הרצינות לרעיון. היום, אחרי 28 שנים, נשמעים הדברים ביותר הבנה משנשמעו בימים ההם.

בימים ההם שלטה עוד הקליקה הסובייטית הקומוניסטית במוסקבה. לכל הנוכחים היה הרצון להציל, יהודים מטמיעה ומניתוק ממקורות היהדות, רוב הנוכחים באו מאותה ארץ, איש מהם לא העלה על דעתו שיעברו שנים מעטות, ואגודת ישראל תשלח שליחים משלה אשר יעשו גדולות ונצורות בכיוון זה, תחילה בחשאי ואחר כך בגלוי, ביוזמת ועד להצלת נדחי ישראל, ועד המשך עד היום את פעילותו בכיוון זה בראשו עומד העסקן האגודאי ר' מרדכי נוי שטאט המפריש מזמנו היקר למטרה חשובה זו.

המקשיבים לסיפור זה בבית ההלויות בירושלים מדו בראשם ואמרו, על כך נאמר "איזהו חכם הרואה את הנולד" ובעיני רוחו ראה הרב ד"ר לוין ז"ל תקוה זו, והאמין כי העברת הועד הפועל מירושלים תפתח את הדלת לפעילות רוחנית של אגודת ישראל במוסקבה, ובערוב ימיו ראה בהתגשמות החלום שנראה כדמיון נועז.

הרב א.י. ליברזון
סמנכ"ל החינוך העצמאי

וכל בניך לימודי ה'

הרהורים וחשבון־נפש עם פתיחת שנת הלימודים החדשה

שנת הלימודים החדשה, תשנ"ו, שמתחילה בבית הזה בכל רחבי הארץ, בדין שתעורר אותנו למחשבה מעמיקה על כל הנושא הזה ששמו חינוך ילדי ישראל, שהרי בו טמונה תקוות כל העתיד, לא רק שלנו, כיהדות חרדית, אלא העתיד של עם ישראל כולו, ובחינוך את המציאות העגומה לאמיתה, שרק אותו קומץ יהודית מילדי ישראל, הן בארץ והן בעולם הגדול, זוכה לחינוך יהודי טהור ושלם — אנו גם יודעים את האחריות הכבדה המוטלת עלינו בחיזוקו, מיסודו וביסוסו של החינוך התורני הטהור, לכל גווניו ושלוחותיו, שממנו, ורק ממנו, תקוות עתיד הקיום של עם ישראל.

אנו עומדים בימים אלה בצלה של סערה גדולה הנובעת מהחלטת משרד החינוך, להעניק מעמד רשמי ומוכר לזרמי ההרס של הרפורמים, הקונסרבטיבים ומרעיהם, אשר להם ניתן עתה מעין "מתנה פולי" להנחלת לימודי ה"יהדות" בבתי הספר הממלכתיים, וכמה מגוחך הדבר, שמנמקים זאת ברצון להפסיק את הניכור של המוני הילדים בחינוך החילוני לערכי היהדות. מכל הגורמים המסוגלים באמת להעניק לילדים יהודיים הבנת יהדות ותחושת חוויה של שמירת מורשת מקודשת ועתיקה כל כך — בוחר עתה דוקא באלה שכל ההיסטוריה שלהם מעידה על ההיפך הגמור, שהם המנתקים הגדולים ביותר של יהודים מיהדותם, ההורסים מכולם בזריעת ניכור בין יהודים לבין אמונתם העתיקה בבורא עולם ושמירת וקיום תורתו ומצוותיו.

אין ספק שיש כאן בזיונה של מוסיף חטא על פשע, כי לא די שמשרד החינוך הממלכתי אינו מוכן להכיר במחדלו המתמשך, כשהוא מעמיד את החינוך לרוב ילדי ישראל על יסודות חילוניים, תוך כדי ניכור מופגן מכל מורשתנו המקודשת והעשירה, אלא שהוא הולך עתה להוסיף דלק למדורת העם ארצות והבערות הנוראה, על ידי הפקדת הקטע הקטן והדעום של "ידיעת יהדות" בידיהם של עוקרי תורה ופורקי עול מובהקים.

לא בא הדבר הזה בימים אלה, אלא כדי להזכיר לנו, עד כמה מגעת החיוניות של החינוך התורני לכל גווניו, ובמרכזו — המפעל החינוכי התורני הגדול, "החינוך העצמאי", האת לא רק במובן המוגבל והמצומצם של חינוך ילדינו אנו, בנינו ובנותינו היקרים, לתורה ולתעודה, אלא גם במובן הרחב יותר, של ביסוס וחיזוק התשתית של הדור העתיד האמון על תורת אבות ועל דרך ישראל סבא, שיצטרך להרים בדורות הבאים את המשא של כלל ישראל, כעם סגולה וגוי קדוש, שהרי בדרך האבדון שאליה מובילים מנהיגי החילונים את הציבור הנוהה אחריהם, הם מביאים למצב שבו לא יישאר ר"ל שריד ופליט מהם בטווח של שנים שלושה דורות, כך שבמפעלינו החינוכיים, כל אחד במקומו ובצודתו ובצביונו, כשאנו מגדלים עוד ועוד קודים ולגיונות האמונים עלי תורה ומסורה, אנו מעמידים את הבסיס האיתן היהודי לעתיד.

בעבודת הקודש של החינוך התורני, צריך כל מורה וכל מחנך לשוות לנגד עיניו את תודעת השליחות העצומה שמוטלת עליו, כי הוא לא רק מחנך את התלמידים שלו בהווה, אלא מעמיד בזה את יסודות העתיד של עם ישראל. חיזוק החינוך הוא בסופו של דבר, לא רק הצלה למי שמתחנך בו עכשיו, אלא גם עוגן הצלה אפשרי בעתיד, לכל אלה הלכודים ברשת הכפירה ואינם מסוגלים היום להיחלץ ממנה, בעיקר משום שאלה המנהיגים אותם, עושים מאמצים גדולים למנוע מהם מלהתקרב לאור האמת של התורה והאמונה.

וכאן שוב מבט על התכנית הפסולה הנרקמת במשרד החינוך, עם כל הגיחוך הקשור במניעיים של מהרסי יהדות שרבה וגדולה רעתם, למי שיבואו להנחיל מעתה את "לימודי היהדות" לכל ילדי החינוך הממלכתי, בעקבות כשלון כל הנסיונות הקודמים כמו "תודעה יהודית", תכנית שאותה יזם זלמן ארן, ממנהיגי תנועת העבודה, בזמן שכיהן כשר חינוך, או תכניות של "העשרת יהדות" שהופעלו בתקופות אחרות, כשכל אלה לא הועילו מסיבה אחת ויחידה, שאי אפשר לחנך ילדים לניגוד כה תהומי, של יהדות, מצד אחד, והתכחשות מופגנת לה, מצד שני, הן בבתי ההורים והן באורח החיים של מוריהם ומחנכיהם.

רק מי שמתכוון לחנך לדבר ההפוכו, מסוגל עתה לקום ולהעלות רעיון מעוות, שרפורמים וקונסרבטיבים, האמונים מזה כמה דורות על העמקת מחיצה עבה של ניכור בין יהודים לאביהם שבשמים, ניכור מתמיד בין יהודים לבין התורה שממנה כל קיומם ומוצאם, הם שיבואו לפתור את בעיית הניכור בין תלמידי החינוך הממלכתי לבין לימודי היהדות. אותה ועדה שמונתה לבדוק את הנושא, לא מצאה אנשים אחרים ביוכור זה, אלא את "הסוררים והתועים", אולי מפני שהם מציגים דוגמה אישית של אחידות בין הסתה לבין קיום אישי בפועל. וזה לא טוב, כי בעיניהם עדיף "היראבי". המדובר על "יום דתי לגויטמי ביהדות", והוא מבשים בפועל אורח חיים גויי מוחלט, ללא אמונה ביחוד הבורא, ללא אמונה בתורה משמים, תוך התכחשות לנצחיות ההלכה ולמעמדה המחייב בחיי היהודי, תוך הסתלקות מכל מצוה, עם ביטול השבת, ללא כשרות וללא טהרת הבית, למעשה ללא שום סממן יהודי. זו דמות המורה הרצויה בעיניהם ועכשיו הם רוצים להחזיר את ילדי החינוך הממלכתי ל"ידיעת יהדות"!...

* * *

הכלי היהודי היהודי שבאמצעותו ניתן להתמודד עם צרה נוראה זו, הוא חיזוק החינוך התורני, ואשר קודם כל בעצם הדבר שבמסגרת החינוך הזה מגדלים ומעצבים את דמות היהודי ההולך לדבר ה' לדור הבא, אבל לא פחות מזה — גם בדוגמה שהוא מיצג כלפי כל האחרים: הנה כך נראה ילד ונער יהודי המקבל חינוך תורני בתלמוד תורה, כך נראית הבת העברית, הזוכה לחינוך המקודש של "בית יעקב", כך וכך בתים בתים ומשפחות הדבקים בדרך ישראל סבא ומשמשים את הקיום הנצחי. ואנו חייבים להאמין, שיום יבוא ורבים מתוך החברה החילונית, יתבוננו סוף סוף בתהליך ההורבן והחלון השבר עליהם, ובניהם ובנותיהם יהיו היהודים שיכולים לבשר להם שיש אלטרנטיבה, שיש תקוה, שהם יכולים עדיין להציל את עצמם ואת נפשם, אם רק ירצו.

הלא זהו באמת ההישג ההיסטורי של החינוך התורני, ובמיוחד של "החינוך העצמאי", אשר הרים על עצמו את משימת ההצלה של בני ובנות ישראל, בעיקר ובמיוחד מתוך חוגים שעליהם ניחתה בכבדות ידו של המשטר החילוני, בהעברה ההמונית על הדת. אם גדולה היתה תרומת "החינוך העצמאי" לשמירת קיומה של היהדות התורנית, בעיקר באמצעות בתי הספר של "בית יעקב", הרי שבעתיים ופי שבעים ושבעה גדולה היתה תרומת החינוך העצמאי לבני המוני ילדי העולים ובני עדות המזרח בישובים היותר רחוקים, כאשר בתחילה היו אנשים שלא האמינו כי יצא דבר כלשהו ממאמצים כבירים אלה, אבל כיום כולם כבר רואים ומכירים כי ילדי החינוך העצמאי יצרו את התשתית להתהוותה מחדש של יהדות חרדית חדשה משל בני עדות המזרח, ההולכת ומתחזקת, הולכת ומתעצמת וכל זה בא אך ורק הודות ליוזמתם הנועזת של גדולי ומאורי ישראל זי"ע, מקימי ומייסדי "החינוך העצמאי", אשר האמינו כי ע"י הצלת המעטים תבוא גם הצלה לרבים, כבחינת "כי למחיה שלחני".

עם ישראל מלומד בכל תולדותיו לא להתפעל מהיותו מיעוט וקטן: "כי אתם המעט מכל העמים" (דברים ז, ז), והוא בכל זאת העם בעל השרידות הגבוהה ביותר, ונושא עמו את הבטחת הנצחיות: "וגם נצח ישראל לא ישקר" (שמו"א טו, כט). תכונה מופלאה זו הוטבעה כבר בשחר התהוותו: "אחד היה אברהם" (יחזקאל לג, כד). יחידותו של אברהם העברי היא נס ומופת לכל תולדות אומתנו, כי ממנו, היחיד, שהוא מעבר אחד וכל העולם מעבר אחר, צמחה כל האומה הנצחית.

אבל אסור לנו לשכוח אף לרגע אחד, כי התוך ההתמצית של ההויית אברהם כמנחיל מורשת קיום נצחית לעם היוצא ממנו, הוא באימון המוחלט שנותן בו הקב"ה: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' וגו'" [בראשית יח, יט]. כל עבודת הקודש של אברהם היא חינוך: "ואת הנפש אשר עשו בחרן" [שם יב, ה], חז"ל אומרים: "אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים" [ב"ר לט, כא]. אברהם מעמיד את בנו יצחק על הפיסגה הגבוהה ביותר של מסירות נפש למען שמו ית' במעשה העקידה, מסירות העוברת בירושה והיא נטבעת ונבלעת בדמם של כל היהודים בכל הדורות.

ואכן, באותה תכונה של מסירות נבנה כל המערך של החינוך התורני המסועף והמקיף, אבל עם כל השמחה והתחושה הסיפוק על מה שנעצר במהלך כחמישים השנים האחרונות, למרות כל הקשיים, אסור לנו להסתחרר ולנוח על זרי הדפנה, כי ההצלחה הזו היא גם תביעה גדולה כלפי כל אחד מאתנו, שאם בתנאים קשים ניתן היה לפעול על מה שפעלנו, קל וחומר כיום, כאשר התנאים בכל זאת השתנו ויש היום ציבור גדול פי כמה שהוא בעל הכרה בכל הנושא והמסוגל אף חייב להטות שכם כדי להרחיב את אוהלי החינוך התורני, לא להסתפק בשום אופן בקיים אלא להרחיב את השאיפה ולהגדיל את השאיפה לעוד ועוד, עד לגבול של "וכל בניך לימודי ה'".

"הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו" (ישעי' נא, ב). אברהם ושרה, כדברי חז"ל, עשו נפשות למען האמונה בבורא ית', בעולם שהיה שקוע כולו בתרבות האלילים. והנביא אומר לנו "הביטו", והיינו שזו צריכה להיות הדוגמה והשאיפה שלנו, כי גם כאשר המראה מסביב מייאש אותנו, גם כאשר אנו רואים עד כמה שקועים בחברה הכללית בתרבות של "אכול ושתו", בתרבות של סגידה לכל מיני אלילים חולפים ומשתנים, חייבים להתאזר עוז ולפעול, וסוף ההצלחה לבוא.

***

בהרהורים אלה צריכים אנו לקדם את פניה של שנת הלימודים החדשה, כשמצד אחד — השמחה על מאות אלפי בני ובנות ישראל, ובמרכזם רבבות ילדי החינוך העצמאי, התחורים ושחזרו כבר קודם לכן לספסלי הלימודים שלהם, ללמוד את תורת ה' בטהרה ובקדושה, ומצד שני — הכאב הגדול שלמעלה ממליון ילדים בארץ ישראל החרים ללמוד בבתי ספר שבהם גדלים הם על ההיפך ממורשת היהדות בכל הדורות.

כאב זה חייב לשמש מנוף לפעולה רבתי למען להכניס עוד ועוד ילדי ישראל תחת כנפי השכינה, ואנו יודעים שהדבר אפשרי, ויש גם אלפי הורים המצפים ומייחלים שיבואו אליהם, אלא שדרושה התעוררות ודרושה התגייסות של כולנו למען המטרה הנעלה הזאת.

בעבר הרחוק ידענו תופעה רודה של התנדבות למען המטרה הנעלה הזאת, של הבאת החינוך התורני לבתי יהודים שמסיבות אלה או אחרות, חסרה להם התודעה לחינוך תורני. חובת השעה היא כי נחזיר לעצמנו את תודעת ההתנדבות הזאת, ובדרך זו נעשה ונבצע בצורה היעילה ביותר את המוטל עלינו מול השממה הרוחנית הנוראה הנראית לעינינו וזועקת אלינו מכל עבר ומכל צד.

עקיבא טורס AKIVA TOURS
רח' ר' עקיבא 106, בני ברק, ישראל טל. 03-5709141 פקס: 03-6193875

הודעה משמחת

הננו שמחים להודיע בזה לציבור הרחב שלקראת
יומא דהילולא של "רבי לוי יצחק מברדיטשוב" סנגורן של ישראל
ויומא דהילולא של "תולדות יעקב יוסף מפולנאה"

אנו מארגנים טיסה מיוחדת במטוס "אל על" ליומיים לאוקריינא

במחיר מיוחד **$599** בלבד

המחיר כולל: כרטיס טיסה, לינה, מזונן חם, אוטובוסים, ביטוח נוסעים, דמי כניסה ומיפים.

יציאה: ביום רביעי כ"ד תשרי 18/10/95
חזרה: ביום שישי כ"ו תשרי 20/10/95

כמו כן נתפלל על הציונים הקדושים:
מז'יבוז - ציון ה"בעל שם טוב" ותלמידיו זי"ע
אנפולי- ה"מגיד ממעזריטש" ו"רבי זושא מאניפולי" זי"ע
אומן - "רבי נחמן מברסלב" זי"ע
זולודניק- בעל ה"שארית ישראל" זי"ע
אנטיבקא- רבי מרדכי מטשערנובל זי"ע
(ניתן לנסוע דרך אומן או דרך זולודניק)

מקומות מובטחים לנרשמים מבעוד מועד בלבד

מבצע: לנרשמים עד ערב ראש השנה בלבד
5 תשלומים בשקלים ללא ריבית והצמדה

ירושלים
עיריית ירושלים
האגף הרווחה
מדור השיקום

הרשמה לקבלת שירותים נוספים
לילדים ומבוגרים בעלי צרכים מיוחדים

לקראת שנת הלימודים תשנ"ו - 1995/6
(מסגרות טיפוליות בשעות אחה"צ, מסגרות שיקומיות אחרות)

פעילויות העשרה ורווחה לבעלי צרכים מיוחדים נערכות לאחר השעה 12:30 בבתי הספר המיוחדים ובמסגרות השיקומיות - ע"י עיריית ירושלים ומשרד העבודה והרווחה. בהתאם לתקנות משרד העבודה והרווחה, ההשתתפות בפעילות זו מותנית ברישום באגף הרווחה של הרשות המקומית ובהשתתפות הורים בהתאם לקריטריונים שנקבעו בתקנות.

הורים שילדיהם משתייכים לאחת המסגרות ומעוניינים בפעילות המוצעת מוזמנים לגשת להסדרת הרישום במסגרות החינוך המיוחד, במועדים כדלקמן:

שם המסגרת	כתובת הרישום	מועד הרשמה ושעות
אלוין - מעי"ש אלוין בוגרי הסנה	רח' גריטולד 8	ט"ו אלול תשנ"ה (10.9.95) 15:00 - 18:00 כ"ג אלול תשנ"ה (18.9.95) 15:00 - 18:00
סולם	רח' סנהדריה 117	ט"ז אלול תשנ"ה (11.9.95) 09:00 - 13:00 י"ט אלול תשנ"ה (14.9.95) 09:00 - 13:00
הסנה	רח' דוד בן שמעון 4	י"ז אלול תשנ"ה (12.9.95) 09:00 - 13:00 כ"ה אלול תשנ"ה (20.9.95) 09:00 - 13:00
נוה צבי	רח' יוסף קארו 52	כ"ב אלול תשנ"ה (17.9.95) 09:00 - 13:00 כ"ו אלול תשנ"ה (21.9.95) 09:00 - 13:00
אדי שור	דרך חברון 102	כ"ד אלול תשנ"ה (19.9.95) 09:00 - 13:00
שיח סוד	רח' המ"ג 1	ט"ו אלול תשנ"ה (10.9.95) 09:00 - 13:00 י"ח אלול תשנ"ה (13.9.95) 09:00 - 13:00
לימודי ה'	רח' המלך ג'ורג' 33	ט"ז אלול תשנ"ה (11.9.95) 09:00 - 13:00 י"ט אלול תשנ"ה (14.9.95) 09:00 - 13:00
הצפית	דרך בית לחם 124	י"ז אלול תשנ"ה (12.9.95) 09:00 - 13:00
גן שיקומי	רח' ישעיהו 13	כ"ב אלול תשנ"ה (17.9.95) 09:00 - 13:00
גן הרמוני	רח' קצנלבוגן 13	כ"ד אלול תשנ"ה (19.9.95) 09:00 - 13:00
בית יעקב	כיכר לוין	כ"ה אלול תשנ"ה (20.9.95) 09:00 - 13:00
שקד	רח' ארלוזורוב 50	כ"ו אלול תשנ"ה (21.9.95) 09:00 - 13:00
שלוה, שמע קולנו, פתחיה, מעי"ש שק"ל, צהרון אקי"ם, צהרון שקי"ל	מרכז מידע ורישום - רח' יפו 34 קומה א' חדר 15	י"א אלול תשנ"ה (6.9.95) 09:00 - 13:00 י"ב אלול תשנ"ה (7.9.95) 09:00 - 13:00

בעת ההרשמה יש להביא:
1. תעודות זהות של ההורים.
2. אישורי הכנסה של בני הזוג -
א. שכירים - צלום תלושי משכורת של מרץ או אפריל 95'.
ב. עצמאיים - שומת מס הכנסה אחרונה.
ג. בני ישיבות - אישור והצהרה על לימודים ומלגה + השלמת הכנסה.
ד. אישורים על הכנסות נוספות.
ה. אישורים המעידים על הוצאות מיוחדות.
ו. פנקס המחאות.
אמצעי תשלום:
המחאות, הוראת קבע, (בעלי הוראת קבע מתבקשים גם הם להביא פנקס המחאות).

לידיעת ההורים - ללא רישום ותשלום לא תתאפשר השתתפות בפעילות!

לפרטים ושאלות ניתן לפנות למרכז מידע, רישום ויעוץ לבעלי צרכים מיוחדים, טל' 241041 בימי ראשון - חמישי בין השעות 08:30 - 13:00.

המחלקה להסברה

מרוה לצמא
השבועון לבית היהודי
אוצר גדול בסכום קטן לבני הנעורים, לגיל הרך, לעקרת הבית ולראש המשפחה
דוגמא חינם בטל. 03-613755 24 שעות ביממה

בית החולים ביקור חולים ירושלים
ברכות מזל־טוב
להולדת הבנים\הבנות

אהל איתן ושרה	בן	חסידים ציון ורשאן	בן
איתבי יהודה ורבקה	בן	חשין יוסף ולאה	בן
איזנבך חיים ורחל	בת	טיקפלדיס לייב ורחל	בת
אליהו יהודה וירדנה	בן	טנהויז יהודה ואיטה	בת
אלמליח אלי ורחל	בן	יהודה יוסף ולילי	בן
אלקנה שאול ותמר	בן	יהודה צמח ורבקה	בן
אנסון בנימין ומרים	בן	יחזקאל הראל ואליס	בת
אקשטיין יעקב ושרה	בת	יצחק יהודה ורונית	בן
ארלזרוב משה ושרה	בן	כהן שלמה ודיקלה	בת
באומן אברהם והי"ד דבורה	בת	כהנא שפירא אליעזר ומינדה	בן
בותבוט מרדכי ורבקה	בת	לוי גדעון וחנה	בת
בר חי חיים ונירה	בת	לויסון אהרן והדסה	בן
ברוורמן בנימין ושפרה	בן	לייפער שלמה ולאה	בת
ברנדין פסח והדסה	בן	מנדלסון בצלאל וחיה	בת
גולדמן חיים וצפורה	בת	סהבסקי צבי ואביבית	בת
גרמן אברהם ושפרינצא	בן	סלימאן יעקב ושושנה	בת
גרינהויז מאיר וחיה	בת	עוקבי משה ודורית	בת
דסטה אסף ואיילה	בת	פאנעס דב ואסתר	בן
דוילמן משה ורבקה	בן	פלור יקותיאל ושושנה	בן
הדר רפאל ואורה	בן	פרי טל ולאה	בן
הורוביץ אלעזר ולאה	בן	צוקר שלמה וקרן	בן
וורטהיימר דוד ורחל	בן	צרויה יצחק ואביגיל	בת
וידר משה ורחל	בן	קווליק יהושע וחיה	בן
וינשטוק נפתלי ורחל	בן	קויפמן יצחק וחנה	בן
ורטהיימר יעקב ונחמה	בן	קלפהולץ חיים ושרה	בן
זהביב אילן ומרים	בן	רלבג משה ומוריה	בת
זלמנוביץ צבי וליבע	בת	שריקי בנימין ושרה	בן
חזן חיים ולאה	בן	שוב צבי דוד ושרה	בת
חייאב ראובן ומלכה	בת	תורגמן יוסף ויעל	בן

יזכו ההורים לגדלם
לתורה לחופה ולמעשים טובים

המלון לציבור הדתי־חרדי
★ אוירה דתית ומשפחתית רוגעת ונעימה
★ בית כנסת ואולם הרצאות
★ חדרים מרווחים וממוזגים טלפון וכו'
★ ארוחות מסורתיות ומשובחות בפיקוח תמידי של משגיח כשרות במקום
★ חוף נפרד בסמוך
גלאט כשר למהדרין מן המהדרין
מחירים מיוחדים להגיע - ההרשמה בעיצומה
לפרטים ולהזמנות טל: 07-735111

כלי זמר
פסנתרים
אורגנים
גיטרות
כלי נשיפה
תופים
ציוד הגברה
במחסן המכירות בפ"ת מבצעים מיוחדים!
חדשים ומשומשים
פ"ת: קרית אריה, גיסין 64. טלי 03-9220528
רמת גן: קניון איילון. טלי 03-5707643

בנק ירושלים
לפתוח ומשכנתאות בע"מ

עברנו למרכז גאולה!

בנק ירושלים סניף גאולה שמח להודיע
על העברת הסניף ממלון שרי ישראל
למשכנו החדש והמרווח במרכז גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים

טל' 02-375314. פקס' 02-376423
פתוח: א'-ה' 8:30-14:00, ב'-ד' גם בשעות 16:00-20:00, בימי ו' 8:30-12:00

הסניף החדש גדול ומרווח ונמשיך
בעז"ה לשרת בו נאמנה את ציבור לקוחותינו
לפי מיטב המסורת של בנק ירושלים

בברכה,
ההנהלה וצוות העובדים

החוסן הנפשי: בדיקת דופק

יוסף לביא

לפני כשלושה חודשים חגגה התר־בות הישראלית מאורע חשוב ביותר. האנציקלופדיה העברית הוציאה לאור מהדורה חדשה של שלושה כרכים, ששנים מהם עוסקים בערכים המר־כזיים המייחדים אותה כ"אנציקלופדיה הלאומית" של המדינה — "ארץ ישראל" ו"מדינת ישראל".

עשרות שנים נמשך ייצורה של האנ־ציקלופדיה היוקרתית הזאת, שהמו"לים שלה ביקשו להבטיח שתוכל להתמודד ברמתה עם הטובות באנציקלופדיות המובילות בעולם ושתייצג בצורה המש־כנעת ביותר את המצויינות של התרבות והמדע הישראליים. עבודה מקיפה כזאת אמורה להציג לא רק את העובדות העד־כניות והמוסמכות בכל ענפי הידע, אלא גם את דרך החשיבה של מעצביה. במי־לים של הפרופסור ברוך קימרלינג ב"הארץ": "אין לך דבר יותר קאנוני, סמכותי ואולטימטיבי בתרבות לאומית כלשהי מאנציקלופדיה".

עכשיו, בפעם הראשונה בארבעים שנותיה, ולאחר מאמץ גדול ומורכב בהשתתפות צוות גדול של מומחים בול־טים, הצליחה ההוצאה להגיע לשלב העידכון. וכאמור, כרכי העידכון החד־שים נבחרו להיות אלה המקיפים את הערכים החשובים ביותר שלה.

כראוי לרגע חשוב כל כך בהיסטוריה של מדינת ישראל, את מי מכבד "הארץ", העיתון ששום איש תרבות ישראלי אינו יכול להיות כזה בלעדיו, במשימה הח־שובה של סקירת הכרכים האמורים, בשביל מדור התרבות והספרות שלו, ומה כתב המבקר המאושר?

הניבחר היה ההיסטוריון המבקר ברוך קימרלינג. וזה, מודע לאחריות הגדולה המוטלת על כתפיו, הגיש ביום שישי האחרון, ללא ספק אחרי חודשי עיון מקיף ומאומץ, את פסק דינו.

כפי שמקובל בין מדעים וחוקרים, שאצלם הקנאה מרבה זילזול וביטול כלפי אלה שיכלו להיבחר רק על פניהם ועל חשבונם, אין המבקר שבע רצון מההוצאות. ומהו הדבר שמטריד אותו בעיקר, מעבר למה שהקורא צריך לה־סיק, שהמבקר היה יכול לעשות עבודה יותר טובה? הבעיה העיקרית המעסיקה אותו היא מידת האובייקטיוויות האוניב־רסלית של העורכים בהצגת החומר, ולפחות בתחום הזה הציון הוא: "נכ־של".

שהמפעל הזה הוא כולו ריכוז של כפירה והפיכת כל עיקר יהודי על פיו, הוא מובן מאליו; וכך גם מובן שלא זה מה שמטריד את המבקר המלומד. הבעיה העיקרית, שעליה הוא מפקד את סקירתו הארוכה, היא שעורכי כרך "ארץ ישראל" החדש — שאותו הוא רואה, כמובן מאליו, כ"כרך המרכזי בכל המפעל האנ־ציקלופדיסטי הזה, הקובע באופן מרוכז ומוכלל את הפרדיגמה בכל אותם תחומי הידע הנוגעים לעצם הוויתנו והתהוו־תנו הקיבוצית, ואת המענה לשאלות היסוד של קיומנו הקולקטיווי כאן ועכשיו" — לא עשו מספיק כדי לנתק את ארץ־ישראל מה"מיתוס הדתי שהיה לחלק מהמיתוס הלאומי".

גם בעבר לא היה מקום לחשוד באנ־ציקלופדיה העברית שנכשלה בראיית הקשר בין העם והארץ על פי התורה. אך בהזדמנות של חידוש הערך היתה למבקר סיבה לצפות שעורכיו ישלימו את המלאכה עד הסוף. יש לו אומנם גם מחמאה לעורכים, שיצרו שני כרכים נפרדים — ל"ארץ ישראל" ול"מדינת ישראל". זו אינה רק חלוקה טכנית, אלא מהותית: "הפרדה זו מצליחה להציל, לפחות חלקית, את האנציקלופדיה מן האתנוצנטריזם והלאומנות שבה היה נגוע הכרך המקורי, ולהדגיש יותר את כלליותה על פני ארצישראליותה". מבי־נים אתם, במהדורה המקורית עוד נכתב הערך המרכזי הזה בשמץ של רוח הת־חושה הציונית של הימים ההם כלפי הארץ, שהשפיעה גם על חוגי האקד־מיה. העורכים דאז הרשו לעצמם להת־ייחס אל ארץ־ישראל ואל שייכותה לעם היהודי בסיגנון, שבתיאורים הציני של היום כבר מופלל כלאומני. ואסור לט־עות באבחנה: לא סתם "לאומי", אלא "לאומני" בעליל.

* * *

אכזבתו של המבקר אינה מצטמצ־מת רק בערך של ארץ ישראל, ובמה שלא נעשה בו מספיק כדי לכתוב אותו בעיניהם של היסטוריון נכרי. יש לו תלו־נות לא פחות חמורות על כרך "מדינת ישראל" החדש. ערך מלחמת העצמאות לוקה שוב בהצגת המצב כעבודה של מעטים נגד רבים, או של צודקים נגד לא צודקים. אם כי יש התקדמות חיובית לעומת הערך הישן, הרי חסר עדיין התיאור האמיתי של האופן בו גירשנו את הערבים מהארץ.

נכלל בערך חידוש מסויים, בהצגת העובדה שהכוחות היהודיים פעלו על פי הקווים המנחים של תוכנית לסילוק הערבים משטחים מסויימים. "אילו גם היו מתעכבים על המשמעויות מרחיקות הלכת הצבאיות־אסטרטגיות, ובעיקר הפוליטיות, של תוכנית זו — שהיתה מבוססת על הגנת נקודות ההתיישבות היהודיות גם מעבר לגבולות החלוקה ועל השמדת כל הכפרים והיישובים הע־רביים שנכבשו ואשר היתה הערכה כי הם עלולים לסכן את צירי התנועה בין הישובים היהודיים — היינו מקבלים תמונה מהימנה יותר על מהלך המלחמה ובעיקר על תוצאותיה, ולא עוד תיאור מטושטש־במתכוון של מלחמה זו".

וכך גם "הערך על ערביי הארץ היה יכול להיות מאוזן יותר אילו בחלק שבו מתוארים כל הרווחים שהערבים הרוויחו מן ההתיישבות היהודית והשלטון הב־ריטי, היו מצויינים גם אי־אלו הפסדים שהפסידו בסופו של דבר, כמו חלקים מרכזיים של ארצם". אכן, איך אפשר לתת למפעל האקדמי הישראלי להציג את הנושא מנקודת המבט הישראלית ולהשאיר לאנציקלופדיה הערבית את תפקיד עשיית החשבון עם היהודים מז־ווית הערבית? ויש עוד חטא חמור: "כך, למשל, כפי שראינו, נעקפת באלג־נטיות המסקנה כי בשנות השישים והש־בעים היתה ישראל לחברה מיליטריס־טית מובהקת".

***

לא היינו נכנסים לסיפור השולי הזה, שרוב רובו של המחנה היהודי יכול בהחלט לחיות את חייו בלי לדעת בכלל שקיימת יצירה כזאת, ששמה האנציק־לופדיה העברית, או להתרגש מהחידו־שים שהגיעה אליהם. הוא ניתן כאן רק כאילוסטרציה אופיינית לטון העושה את המוסיקה בשילטון של היום.

באותו עיתון סוקרת שולמית אלוני ספר חדש של חנאן עשראוי, מי שבימי ועידת מדריד ועד ערב חתימת הסכם אוסלו שימשה כדוברת המרכזית של הפלשתינים בזירה הבינלאומית. עש־ראוי הצטיינה כדוברת אוסית ומזיקה מאוד של התנועה הפלשתינית — והיא פרשה מכל תיפקוד ברשות של עראפאת לא רק מפני שאנשי תוניס לא רצו להת־חלק איתה בשלל ההשפעה וההוילה, אלא גם מפני עמדתה הקיצונית יותר מזו של השליטים החדשים של פלשתין — אך בשביל השרה אלוני היא גיבורה נערצה.

היא מפרטת את הישגיה של עשראוי למען הפלשתינים — במיוחד בימי "ההתקוממות והתקומה" — ואת תרומ־תה הגדולה לקידום השלום. לפי אלוני, אם הישראלים היו יכולים להתייחס אל עשראוי בעיניים אובייקטיוויות, הם היו אומרים לה "כל הכבוד".

יש עוד יותר מדי ישראלים שרואים דברים כישראלים, או אפילו כיהודים. רק בעלי התודעה התרבותית והאוניברסלית יכולים לדבר על אויביהם ואל אויביהם בריחוק נפשי של כאלה שאינם נוגעים בדבר.

* * *

"הארץ" אינו עוד עיתון ציוני והוא אפילו אנטי ציוני, אמר אמנון רובינ־שטיין, יורשה של אלוני במשרד החי־נוך, בראיון עיתונאי בשבוע שעבר. ושר החינוך לא קבע זאת על סמך המאמר האמור, שעתיד היה להתפרסם באותו יום שבו נדפסה רשימת הביקורת על כרכי האנציקלופדיה. אינני יודע מהו היום הקריטריון הציוני של אמנון רובינ־שטיין. אך האיש המרבה בימים אלה לדבר באכזבה על התקופה הפוסט־ציו־נית המאפיינת היום את האקדמיה ואת התקשורת, שימש במשך שנים כחבר מערכת "הארץ" ואף כתב את מאמריו הראשיים — שלעין הבלתי מזויינת לא היו שונים הרבה מתוכנה ומסיגנונה של האווירה השוררת שם היום — צריך לדעת משהו על התגברות ההתדרדרות בחוגים השולטים על עמדות המפ־תח של דעת הקהל בישראל.

השבוע הזה היה שר החינוך עסוק בהכנות לקראת פתיחת שנת הלימודים. הוא דיבר על הכנסת דגש מיוחד בחינוך — דרך־ארץ ונימוסים — כשהוא מת־לונן על מצבה הירוד של המשמעת. באותו ראיון בשבוע שעבר, שגם בו התאונן, בין השאר, על האופן החברי שבו מרשים לעצמם תלמידי תיכון לד־בר אל שר החינוך, כשהם קוראים לו בפניו "אמנון", תוים דוגמה אישית בא־שר למשמעותם של דרך־ארץ ומשמעת. כנראה כדי לרכוש את יחס הכבוד שלהם הוא מספר באזני התלמידים על תקופתו שלו כתלמיד, שנזרק מכמה בתי־ספר עד שהוריו נאלצו לשלוח אותו לאמריקה עד סוף התיכון. הוא מספר גם על הקבוצה שלו, שעסקה בשיגוע אנשים, בהתפל־חויות לאולמות ולמקומות אחרים שלא נועדו להם, ובסחיבה מחנויות.

"סחיבה", למי שלא גדל על תרבות הפלמ"ח, היא גניבה בלשון נקיה. והתפ־לחות היא פריצה בלי כרטיס ובלי תשלום לאירועים שהכניסה אליהם עו־לה כסף. את הנימוסיות וההתרבותיות שב"שיגוע" אנשים, אינני חושב שמיש־הו נצרך לתרגם כדי לתפוס. התרבות הצברית עשתה את המעשים האלה מיב־חן לחבר'המניות ולהצלחה חברותית. למעשה, קדמו לצעירי הפלמ"ח ומחקי־הם, דור שהפך למורה־דרך תיקני. אישים שכבר היו מנהיגים נערצים של המדינה־בדרך, כדויד בן־גוריון וחבריו, אשר, לפי סיפורי הזכרונות של כאלה שבילו איתם באותם הימים, היו "סוחבים" כפיות כסף מבתי הקפה התל־אביביים שבהם ניהלו את עסקיהם.

בנימוסים התעסק שר החינוך אחרי שגמר להבטיח את התעניינות התלמידים בלימודי היהדות, באמצעות הטלת המ־שימה על המטיפים הריפורמים וגרורותיהם והכנסתם לתוך בתי הספר. זה הרי משת־לב להפליא בתקופה הפוסט־ציונית: יביאו את אלה שדאגו למחוק כל זכר לציון מהיהדות שלהם — עד שהציונות הפכה להיות עסק משתלם — כדי שי־שחזרו את חשקם של תלמידי בתי הספר בישראל לדעת יהדות.

למה לחכות עד שהתלמידים יגדלו וילכו לחפש את עצמם בהרי האנדים וההימלאיה ובפאגודות של הפרימיטי־ביים שבעובדי האלילים והסמים בהודו, נפאל וכל המקומות הנידחים האחרים ברחבי תבל? אפשר להתחיל בכיתות היסודיות, כשהריפורמים יסבירו להם איך פרקו כל עול של משמעת יהודית ואיך יצאו מכלל העם כדי לעצב לעצמם זהות חדשה כצלם ובדמות של הכנסיה הנוצרית.

* * *

קוראים לכך מורא"ל לאומי, כושר עמידה, או חוסן נפשי. רק כאלה שהפכו את הציניזם לתוכן החינוך מסוגלים לבנות את החוסן הזה על בלופים ושי־אה עצמית. הם יודעים שיכולת ההישר־דות של אומה, וההתגברות על לחצים בלתי נסבלים, מושפעת הרבה יותר ממרכיבים רוחניים אמיתיים ושורשיים מאשר מנאוה מתקתק של "מקרויות הומניסטי" ושיוויון לכל הזרמים".

בימים שבהם עובר הציבור טילטול בלתי פוסק בין פעולות טרור מצמררות לבין איומי התפרצות של מלחמת אחים מגיעים לבדיקת הדופק של החוסן הנפשי הלאומי. כשרואים את המתרחש מסביב — פני התשתית הנפשית לריצת האמוק של שילטון ההתאבדות הלאומית — אי אפשר שלא לקבל פיק־ברכיים.

ואלה הן רק אחדות מהדוגמאות האחרונות של המירשמים הניכפים בידי אלה המחזיקים בידם את התשובות לכל השאלות, רק לא לשאלה האישית המכ־רעת: אם ארץ ישראל אינה ארצו של עם ישראל; אם היהדות אינה היהדות של היהודים; אם היחס הלאומי הוא נגע חסר תקנה — איזו תשובה הם נותנים לעצמם על עצם ישיבתם בארץ הזאת?

אנטי־דת במשרד הדתות

ק. בן־ציון

רוחשושים מכשבת במשרד הדתות. אין כמעט שבוע שלא נשמעות חריקות צורמות. מחד — הצהרות ו"יוזמות" רפורמיסטיות, של השר הממונה, הפ־רופסור לעייני רפורמות של הממשלה. מאידך — "פריזר" גדול, עם 7 מדורות, 365 מעלות מתחת לאפס, שאליו מכני־סים את עניני מוסדות התורה.

ועכשיו, תוך "סיבוב פרסה" חד, אנו מתוודעים לפן אחר, מלא מרץ, טעון רוח־סערה של התלהבות: היחס של השר הממונה לדתות עמי לועז. את ה"צפיחית בדבש" שמלקקות אצלו דתות המוסלמים, הדרוזים והנוצרים. כי כמה פעמים בכל שבוע, מסדרים ה"ביפרים" ורועמים הטלפרינטרים במ־ערכות העיתונים, על אירועים; פגישות; חנוכות־בית; הזמנות נכבדים; מינויים; שינויים ושיפורים — הקשורים ל...שר־לוש הדתות הנכריות — — —

שר הדתות מנסה להופיע כ"מתקן עולם", איש שרוח הצדק והיושר מפע־מת בקרבו, והוא מוכן לעשות הכל, כדי להשליט סדר תקין, הגינות ואצילות, נורמות מסודרות ומהוגנות וכולי וכו־לי...

ויש הדנים אותו לכף זכות", באמרם כי למרות שאין הם מאמינים שאלו השיקולים, אבל הם "מבינים" אותו, כי הלא ערב פריימריס אנו, וכל אשר לו יתן אדם בעד נפשו... שר הדתות יודע, כמו אברום בורג שקדמו בשיטה, כי "כל המיצר לישראל נעשה ראש"... והוא, לא איכפת לו שהדג יבאיש מהראש, ובלבד שייעשה ראש...

"זולל דת" ודתיים

אולם עיון היסטורי, חיטוט קל בנבכי העבר של השר הרפורמיסט־הפריימר־סט, מגלה כי אין כאן לא צדק ולא יושר, ואפילו לא שיקולי פריימריס. נוכחים לדעת כי מדובר ב"זולל דת" — לתיא־בון לכל הפחות, שמאז עמדו על דעתו, הוא אוחז בחרב פיפיות נגד היהדות.

לאחרונה כבר פורסמה עבודת המוס־מך של שיטרית. המרצע הזה כבר יצא מן השק. הקומפרסור שלו עבד כבר בתאו־ריה, בדרך הקיעקוע. עכשיו הגיע תור נסיון הביצוע.

מזכיר אגודת ישראל בקרית גת, הרב יעקב מרגליות, עשה בימים אלה "עבודת מוסמך", אותה שיגר אל יו"ר אגודת ישראל, הגר"ר משה זאב פלדמן. בעבוד־תו, התחקה אחר עקבות פעלו של שיט־רית, וגילה כי ההיסטוריה הקצרה שלו, מלאה בפעילות עויינת־דת ודתיים.

"חבר לאיש משחית"

מסתבר ששיטרית מהווה כבר מזה יותר מארבע שנים, ראש־חץ במלחמה האנטי־דתית, בשיתוף הדוק עם... הר־פורמים!

הדבר היה בשנת תשנ"א. שיטרית היה באופוזיציה. שר השיכון, אריאל שרון, הורה להקטין קיפוח מתמשך, בהקמת בתי כנסת מרכזיים ומקוואות. סכום של 1,050,000 שקלים, הוקצב לכמה עשרות בתי כנסיות ומקוואות, על פי המלצת יו"ר ועדת הכספים אז, הרב פלדמן.

על פי דיווח בעיתונות, מיום א' בתמוז תשנ"א, מיהר שיטרית, ביום ל' בסיון, והגיש מכתב ליועץ המשפטי לממשלה, ובו הוא מבקש מהיועץ להתערב לאלתר ולהורות על חלוקת הכספים על פי קרי־טריונים ברורים.

לא משנה שמשרד השיכון הודיע, ש"הקצאת המשאבים מבוצעת על פי נהלים ובהתאם לסעיף התקציבי המיוע־ד לכך, כפי שהיא מתבצעת כבר שנים ארוכות". לא הועיל שהמשרד קבע ש"כ־בר תקופה ארוכה מנסה ח"כ שיטרית להיתלות באילנות גבוהים סביב פעי־לות משרד השיכון, אשר מתבררים אחר כך כעורבא פרח"...

לא משנה גם, שהרב פלדמן הבהיר, כפי שהובא מפיו בעיתונות אז: "הרשי־מה שהציג ח"כ שיטרית היא רשימה של בתי כנסת שפנו בעבר לועדה בין־משר־דית של משרד הפנים, ולא תוקצבו, ולכן הוכנת תקציב עבורם כבר לפני כשנה ע"י שר השיכון". הרב פלדמן הוסיף — על פי העיתונות הכללית אז — "כי התהליך של קבלת התקציב למוסדות הללו, הוא שלאחר הוצאת הזמנה ממש־רד השיכון, ולאחר ביצוע העבודה של הקמה או שיפוץ בית הכנסת, על המוס־דות הללו להמציא חשבוניות מס מאוש־רות כחוק לחשב משרד השיכון — ורק לאחר מכן הם יכולים לזכות בהשתתפות תקציבית. אין ספק שהכל נעשה לפי אמות מידה מקובלות".

שיטרית איים בפניה לחריש, שדברה הגיע לכל העיתונות — לא במקרה, כנראה... שהרי כל צעד וכל הגה שיוצא מפיו של שיטרית, מתועד מייד על ידי גדודי היחצ"נים שלו... — "אם לא יאשר לך שר השיכון שהוא מבטל את ההקצאות, איאלץ לפנות לערכאות מש־פטיות, כדי לכפות את מניעת התשלו־מים".

"מימון ממשלתי — לחילונים בלבד!"

שיטרית, הנחוש בדעתו למנוע מימון ממוסדות של תורת ישראל, עשה יד־אחות עם הרפורמים. דבר המצביע על המניעים ועל הגישה. לאחר שנראה לא השתכנע מעמדת היועץ המשפטי, הוא מימש את האיום בעתירה משותפת עם "התנועה ליהדות מתקדמת" — הרפורמים, בפני בג"צ.

בעתירה שהוגשה ביום ה' בתמוז תשנ"א, הוא האשים כי משרד השיכון עומד להחזיר כספים למוסדות דת "שלא לפי קריטריונים עניינים ושיוויוניים". העתירה התייחסה לארבעה נושאים שכונו על ידם כ"חלוקת כספים יי־חודיים". האחד — "רשימה של 18 מוסדות־דת שהגיש יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, הרב משה זאב פלדמן, למשרד הבינוי והשיכון". ענין שני הוא ההסכמה להעביר עד כמיליון שקל, באמצעות המינהלת לפיתוח מבני דת בעיריית ירושלים, למוסדות דת. "ח"כ שיטרית אומר כי נודע לו על כוונה לחלק כספים אלה כבר בימים הקרובים. בעתירה נטען בעניין זה כי כמה מקהילות התנועה ליהדות מתקדמת פנו בעבר לועדה הבין־משרדית לתמיכות ונענו בשלילה. הן לא ידעו אז כי קיים ערוץ להעברת כספים לפיתוח מבני־דת בא־מצעות משרד הבינוי".

אפשר לחשוב, אולי, ששיטרית מנסה להפריע לתקציבים רק לאגודאים או לאשכנזים... מסתבר שהענין השלישי שהעלה לבג"צ שהגיש יחד עם הרפור־מים, הוא דיון שהיה ב־י"ד בניסן תשנ"א, במשרד הבינוי והשיכון, בהשתתפות שרון, פקידי משרדו וראש מועצת מג־דל־העמק, ח"כ שאול עמור. בישיבה ההיא סוכם להעביר מיד תקציב של 450 אלף שקל לבית הכנסת לקוקאדים במגדל העמק, ו־500 אלף שקל למימון מקווה בשכונת נוף־העמק בעיירה. כן סוכם על השתתפות של 50% בהוצאות פיתוח למוסדות הרב גרוסמן במגדל־העמק, מוסדות שכידוע מצילים רבים מבני נוער וצעירים המתדרדרים לפשע.

חמתו של שיטרית ועמיתיו הרפור־מים, יצאה גם על סיכום עם שרון מנו־במבר 90', על תקציב של 250 מיליון שקל למרכז חסידי בעלז באשדוד.

על כל אלה הוגשה העתירה, כדי לנסות לסכל את ההקצבות בדרך המשפ־טית.

לא משנה שכיום מנסה שיטרית — בלהטוט פירסומי — להציג כאילו המק־ואות הן ה"בייבי" שלו, והוא מבין את עומק הנושא הקדוש וכו' וכו', כיד הפ־טפטת הטובה עליו... אז — הוא ניסה בכל מחיר, יחד עם הרפורמים, לבלום את הקמת המקווה, דווקא בעיירת הפי־תוח מגדל־העמק...

שיטרית והרפורמים טענו בעתירה, כאילו החלטות שרון הן פוליטיות, "מת־קבלות משיקולים זרים, על פי הסכמים חשאיים מוסתרים ונסתרים מעיני כל ואינם נתונים לכל ביקורת שהיא".

בעיתונות נאמר, כי "התנועה ליהדות מתקדמת, הרואה את עצמה כ...הקרש... המקיים פעילות דתית וחברתית, הצטר־פה לעתירה כמי שהיאה עצמה נפגעת מאופן הקצאת הכספים".

כצפוי, נעתר שופט בג"צ גבריאל בך, והוציא צו־ביניים המחייב את שרון להפסיק בחלוקת הכספים. הוא העביר את העתירה להרכב של שלושה שופטים והורה לזמן לדיון את נציג היועץ המ־שפטי לממשלה. הצו — קבע בג"צ — יהיה בתוקף עד למתן הכרעה סופית בעתירה.

"מערכה שניה..."

המערכה השניה ב"מופעיו" של שיט־רית, היתה בבג"צ בתמוז תשנ"א. נדון אז נושא שאינו קשור לדת או לדתיים, אבל שיטרית ראה גם בו גלגל הצלה...

הנושא היה פרלמנטרי מפלגתי טהור: בקשת ויזייה במימון המפלגות. אבל שיטרית קם והתריע:

יש כאן סכנה כפולה! — הדיון הזה ישמש מכשיר "לסחטנות של חרדים מהליכוד, הן בנושא הכספים למוסדות דת והן בחקיקה הדתית, כמו חוק החז־יר".

שיטרית הזהיר את יו"ר סיעת המערך, כי העלאת ההצעה, "רק מעלה את המ־חיר שדורשות המפלגות החרדיות מה־ליכוד, בתמורה לתמיכתן במימון המפל־גות".

הוא פשוט נחרד מה"סכנה", פן יקבלו הדתיים מעט כסף, או שמא חלילה־וחס יצליחו לאסור את בשר החזיר!

מערכה שלישית...

מאחורי הקלעים ממשיך שיטרית לב־של... הפעם הדבר בדירות לחרדים. המ־צוקה בדירות ידועה. והיא היתה קימת גם בתשנ"ב. ביום ד' בכסלו תשנ"ב, מדווח העיתון "חדשות", כי שיטרית פנה שוב ליועץ המשפטי. הפעם בתביעה למנוע הקצאת קרקע לחרדים בשכונת רמות "שלא בהתאם לנהלים"

עמותה חרדית זכתה בקרקע, ואחרי הליכים שונים ודיוני בג"צ, העברה ההקצאה דרך ועדת זיוה, שכן מדובר היה ביותר מ־200 יחידות דיור.

"שיטרית טוען כי משרד השיכון מיעד את הקרקע לחרדים" — אנו מצטטים מהעיתון. זה היה "פשע" חמור שאי אפשר לעבור עליו בלי בג"צ...

מערכה רביעית...

ערוץ התקשורת שיטרית־חריש, לא חדל... ביום י' בשבט תשנ"ב, מדווח "הארץ" — שוב "מטרטר" שיטרית את היועץ המשפטי יוסף חריש. הפעם, הוא תובע "לבדוק את מהותן של הה־עברות התקציביות למשרד הבריאות ולמשרד החינוך בליל 31.12.91 סמוך לחצות. שיטרית טוען כי באותו לילה אישרה הוועדה סדרה של העברות תק־ציביות למשרדי ממשלה שונים".

שיטרית יטען שוב למניעים פר־לישיים... הוא מזכיר שוב, כי חלק מהה־עברות בוצע להמלצת יו"ר ועדת הכס־פים, הרב פלדמן. והוא שוב מניף את שוט הבג"צ, ומזהיר כי לא יהסס לפנות לערכאות, כדי למנוע את ההעברות למוסדות.

כל הבמה שלו...

עכשיו הוא אינו זקוק לבג"צים ולבא־לאגאנים כדי להתפרץ למרכז הזירה... הוא קיבל במתנה את הבמה, והיא משוד־קת לידיו...

שיטרית ידוע כבעל זכרון לא רע. הוא היה חתן התנ"ך, ומסתבר שהוא שינן וזכר. על רקע המלחמה חסרת הפשרות שלו בציבור הדתי ובדת ישראל, כדאי להזכיר לו, קטע ממאמר שכתב הוא עצמו, על רקע רציחת אמיל גרינצווייג:

"נוצר רושם שמא התוקפנות האשכנ־זית מקורה בתחושה המקננת בליבם של חלק של היהודים הישראלים ממוצא אשכנזי כי מתערערת ההגוזה שהשלטון והשליטה בישראל היא נחלה בלעדית של השכבה המייסדת יוצאי אשכנז. אם אכן ישתכנע חלק של העם כי אינו שותף לגיטימי בזכויות מלאות בה יהיה תהליך של התפוצצות הרה אסון. עלינו להפסיק לעסוק בהחלפת בליסטראות של שנאה ועויינות ולפתוח בהדברות קונסטרוקטי־בית".

יקראו עיניו מה שהופיע בחתימתו...

שלושה תחומי עיסוק בטחוניים שאסור לזלזל בהם

מאת א. פאר, סופרנו הצבאי

בלבנון מתנהלת מלחמה של ממש, בכך אין כבר ספק לאיש. גם ותיקי הקצינים במרחב אינם זוכרים יום של חילופי אש כה כבדים כמו שהיה השבוע. ומ־נסיון הפעמים הקודמות ברור שזו ההכנה לגל השלב של הפעו־לות שבדרך כלל נלוות אליו הקטיושות של המחבלים, התג־ובה הישראלית, ההתערבות המדינית וכך לרגיעה הבאה.

אלא שבירושלים שבה עוקב הדרג המדיני אחר ההתפתחויות ובתל־אביב שם יושב הדרג הצבאי וחושב על הנעשה בצ־פון, עסוקים מאד בדיבורים אח־רים. המשא ומתן עם הרשות הפלשתינית, הטיפול בפיגועים שהיו, באלו שעוד חלילה יהיו ובין לבין במרדף אחר מחבלים שכבר ידוע שהטעינו פצצות ואחרים שבוודאי עוסקים ממש כרגעים אלו בהרכבתן. ולא רק בזאת. השיחות המדיניות והפי־גועים הגבירו את העימותים עם המתישבים ואנשי הימין והנושא הפך להיות "שותף הזמן" מספר 1 של אישי הממשלה, המשטרה והבטחון.

וכמו שלבנון מחזקת לשוליים אין גם מייחסים מספיק תשומת לב ל"פצצת הזמן" ההולכת וצוברת תאוצה בקהיר. שם ני־סה הנשיא מובארק לעצור, עוד בראשית הדרך, את כדור השלג המידרדר של "רציחות הש־בויים" אך לא הצליח בכך. הכ־דור לא רק שממשיך לנוע אלא שהוא צובר תאוצה רבה מאד. השגרירות הישראלית בקהיר משגרת מדי יום ביומו מאות קטעי עתונות קשים, דיווחים נוקבים ועל כל אחד מהעובדים מוצבת שמירה מתוגברת. אך בירושלים מתנהגים כאילו לא קרה כלום והכל יחלוף במוקדם או במאוחר. ולא כן. הנה דוג־מא: בזמנו היו ידיעות שהסורים מצטיידים בנשק כימי רב. נתנו לענין לעבור והנה היום אנו עומדים במצב שעל הגבול הצ־פוני ניצב הצבא שלו מאגר הנ־שק הכימי הגדול והמסוכן ביו־תר בעולם הערבי. כשלא מגיבים בזמן "המחלה" מתרחבת.

היכוך עם הסורים

לבנון עולה ויורדת מן הכות־רות בגלים פחות או יותר קבו־עים. תקריות, התחממות, תגו־בה, קטיושות, תגובה, התערבות להרגעת הרוחות בדרכים המ־דיניים ושוב רגיעה של זמן מה לפני שכל הרשימה הזאת עולה מחדש.

אלא שלאחרונה יש שינוי. בניגוד למרבית הפעמים הקוד־מות שבהן נקודת ההתחלה הי־תה בצד הצפוני, בקרב אנשי החיזבולה, הרי שהפעם, וזה כך בשבועיים האחרונים, ישר־אל היא שמובילה את יוזמת המתקפה כנגד המחבלים.

בפיקוד הצפון, באישור המ־טה הכללי, גיבשו מדיניות חד־שה ולפיה על ישראל להקשות על החיזבולה עוד לפני שהם יוצאים למיתקפות. ועל בסיס מדיניות חדשה זאת, לוחצת ישראל ובדרכים שונות על המ־חבלים. שוב ושוב מופעלים מטוסים לתקיפת בסיסים, מסו־קים יורים על כלי רכב ומתקנים של הארגונים והארטילריה, בדיוק רב יותר מן העבר, מופ־נית לעבר אותם המקומות שיש מידע על המצאותם של מחבלים שם.

המצב הזה מלחיץ את המ־חבלים ישירות, אך יש עליהם גם לחץ נוסף והוא של תושבי הא־זור שהירי משבית אותם מעבו־דה ועכשיו גם מלימודים. המ־חבלים המתקשים לאחרונה לצ־את לפיגועים מטווח קרוב ולהטמנת מוקשים כפי שעשו לאחרונה, מגיבים בירי ארטיל־רי ממרחק ובתקיפת מוצבים של צה"ל וצד"ל במרגמות או באש מגבעות שממול. צה"ל וצד"ל מגיבים וחילופי האש האלו נמשכים שעות על גבי שעות ובעוצמה מרובה.

בנס לא היו השבוע נפגעים רבים, להוציא פצוע אחד. אך בפיקוד צפון יודעים שהמחב־לים הלחוצים לא ישמרו על האצבע רחוקה מהדק השיגור של הקטיושות ובצה"ל נחר־שים, הפעם, להגיב במלוא העוצמה אם ייפגעו ישובים ישראליים. בסיבוב הזה עלול להתפתח עימות חזיתי עם החיז־בולה, אפילו עד כדי כניסה מו־גבלת של יחידות ישראליות לא־זורים מסויימים וניקויים ממחב־לים וחזרה מהירה לשטח ישראל.

בעבר ארעו מרבית ההתפת־חויות מהסוג הזה בצמוד למ־הלכים מדיניים עם הסורים. הפ־עם ההתפתחויות מנותקת ממג־עים שכן אין בשלב זה שיחות רציניות עם דמשק. כך שלישר־אל יוקל הפעם, אם תחליט להגיב.

בכמה מקומות בלבנון, הת־מקמו אנשי החיזבולה סמוך מאד למאחזים של הצבא הסורי מתוך הנחה שישראל תתקשה או לא תרצה לפגוע בהם שם. אך חיל האויר כבר פעל נגד מקומות שכאלו ונקודת החיכוך עם הסו־רים בהחלט שיש בה סכנות להתרחבות העימות.

עוינות כלפי ישראל בקהיר

המלחמה בצפון מצויה בעי־מודי הפנים של העתונים ולא בראש מהדורות החדשות.

משום מה התרגלנו שאירועים מועלים לראשי העמודים רק כשיש נפגעים. זו גישה המגמ־דת נושאים שהם בהחלט ראויים להיות במיקום גבוה בהרבה מאשר בו הם מצויים בפועל.

כך המצב בגבול הלבנון וב־אירועים שם וכך גם בכל הקשור למשבר החמור הפוקד את יחסי ישראל מצרים.

היחסים בין שתי המדינות טובים אבל מעולם לא הגיעו לדרגות חום גבוהות. האופוזי־ציה הגדולה בקהיר וכל הגור־מים המתנגדים ליחסים עם ישר־אל, וזו קואליציה רחבה מאד של אנשי אקדמיה, עיתונאים, סופרים ואנשי דת, כל אלו התק־שו במשך השנים לתקוף את הנשיא חוסני מובארק על המ־שך יחסיו עם ישראל שכן חסר להם נושא מרכזי שבאמצעותו יכלו לנגח את הממשל המצרי. מובארק שידע על הלכי הרוח לא נתן לשלום "להמריא", שמר על "פרופיל נמוך" של קשרים כלכליים, מסחריים ותר־בותיים, לא ביקר בישראל ובכל אותם פעמים שנועד עם מנהיגים ישראליים, נעשה הדבר תוך הדגשה שמצרים מתווכת בין ישראל לפלשתינים ומתוך רצון לסייע לאחרונים.

והנה לפתע פתאום קבלו כל המתנגדים לשלום חומר מצויין המשמש אותם מזה כמה שבו־עות לניהול מתקפת מחץ על הנשיא וממשלו והמשך הקש־רים עם ירושלים. וזהו כמובן כל הסיפור על רציחתם, כבר־כל, של מאות או אלפי שבויים מצריים בידי חיילי צה"ל.

הכל החל בפרסום ישראלי בנושא, במסגרת תחקיר עיתונ־אי שנועד לחשוף מחקרים שהוכנו ונגנזו בצה"ל על הנו־שא. מאז התפתחה הפרשה, קצינים ישראלים שנגררים במח־לקת באותם הימים ועוד יותר היום, מתוך רצון אולי שידובר בהם, לקחו על עצמם "אחריות" למעשים ובמקום להביא להרג־עת הרוחות הוסיפו שמן למדו־רה.

לא עוזר גם מתקפות נגד של ישראלים שחשפו רציחות של שבויים ישראלים בידי חיילים מצריים, הפרשה מסרבת לרדת מעל סדר היום של העיתונות המצרית. השבוע האשים עיתון האופוזיציה המצרי "אל שעב" את שגריר ישראל במצרים דוד סולטן כמי שרצח במו ידיו שבויים מצריים ולא עוזר לו כל הצטדקויותיו שבימי מבצע סיני היה תלמיד בבית ספר. אנ־שי עסקים ישראליים הפועלים במצרים מדווחים על עויינות גוברת ותיירים ישראליים אומ־רים שהם חשים באוירה קשה ברחוב המצרי כלפי הישראלים דבר שלא היה ב־12 השנים האחרונות מאז המלחמה בלב־נון.

טילים וראשי נפץ כימיים

בישראל מנסה סגן שר החוץ החדש, אלי דיין, בסידרת פג־שות ארוכה ושוטפת עם השגריר המצרי בארץ מוחמד בסיוני להרגיע את הרוחות, אך ללא הצלחה.

הנשיא חוסני מובארק קיווה שקריאתו הפומבית להעמיד לדין בישראל, את האחראים למעשים תיפול על אוזן קשבת בה, אך התאכזב כשבתגובה הודיע היועץ המשפטי לממש־לה שאי אפשר לחקור ולהעמיד לדין קצינים ישראליים על מע־שים שנעשו בימי מבצע קדש או ששת הימים. חוק ההתיישנות חל עליהם. המצרים לא מקב־לים זאת ובירושלים חוששים שהלחץ הגובר של דעת הקהל בקהיר יביא את הנשיא המצרי ואת הממשל כולו למעשים של ממש.

אלא כמו בענין הלבנוני, ישראל נוקטת מדיניות של "תנו לעניינים להתפתח לבד, כרגע אין לנו מה לעשות".

בשגרירות הישראלית במצ־רים מאד חוששים מפני ההתפת־חויות שהאופוזיציה שם לא תתן להם לרדת מהכותרות ומבקשים מהממשלה לחפש מוצא שיתן לממשל המצרי את האפשרות לצאת בכבוד אל כל ההתק־פות מהאופוזיציה. אך בירוש־לים כלל לא עוסקים בענין כפי שאולי היו צריכים לעשות. ירושלים עסוקה עם הפגנות הי־מין, במשא ומתן עם הפלשתי־נים.

השבוע התפנו גם במשרד

(המשך בעמוד ו')

ירושלים
עיריית ירושלים
האגף לתרבות תורנית

"ישראל ערבין זה לזה"

נשות ירושלים מוזמנות להשתתף בסדרת אירועים שיתקיימו בשכונות העיר בסימן "אני לדודי ודודי לי"

לתושבות שכונות גאולה, מאה שערים, הבוכרים, שמואל הנביא, בית ישראל והסביבה
ביום ראשון, ח' באלול תשנ"ה (3.9.95) בשעה 8:00 בערב
באולם "בלומנטל", רח' הושע 2 גאולה, (בית לאישה החרדית).
בתכנית: "הא בהא תליא - זה בזה תלוי"
הרצאה - הרב משה איינהורן.
שיחה - הגב' יפה בלומנטל.

לתושבות שכונת נוה יעקב והסביבה
ביום שני, ט' באלול תשנ"ה (4.9.95) בשעה 8:00 בערב
באולם בית ספר "בית יעקב", רח' מעגלות הרב פרדס.
בתכנית: "הרהורים ורגשות בימי הסליחות"
הרצאה - הרב משה איינהורן.
הקרנת ההצגה - "צלילים מן הדממה".

לתושבות שכונת הר-נוף והסביבה
ביום שני, ט' באלול תשנ"ה (4.9.95) בשעה 7:45 בערב
במרכז הפעילות של המינהל הקהילתי, רח' הקבלן 67 קומה 2
בתכנית: "זכרנו בזיכרון טוב לפניך"
הרצאה - "כוחה של תפילת נשים" - הרב יהודה פרוש.
הרצאה - "אומנותי היא אמונתי" - הגב' לאה הס.

לתושבות שכונות סנהדריה, סנהדריה המורחבת, רמת אשכול והסביבה
ביום שלישי, י' באלול תשנ"ה (5.9.95) בשעה 7:45 בערב
באולם בית הספר "בית יעקב צפון", רח' מעגלי הרי"ם לוין (מרכז סנהדריה).
בתכנית: "או חברותא או מיתותא"
הרצאה - הרב משה איינהורן.
הרצאה - הרב יהודה פרוש.
הגב' חני בר אור - "תפילת אם בימי הסליחות".

לתושבות שכונות עזרת תורה, גוש 80, קריית צאנז והסביבה
ביום רביעי, י"א באלול תשנ"ה (6.9.95) בשעה 7:45 בערב
באולם בית הספר "בית יעקב", רח' אהלי יוסף (מרכז נוה חמד).
בנושא: "או חברותא או מיתותא"
שיחה - הרב יחיאל יעקובסון.
הרצאה - הגב' יהודית עמרני.
הגב' רחל אופנהיימר - "תפילת אם בימי הסליחות".

לתושבות שכונת הר-נוף והסביבה
ביום שני, ט"ז באלול תשנ"ה (11.9.95) בשעה 8:00 בערב
באולם "דבורה" מתחת לביהכ"נ הגר"א, רח' קצנלבוגן 11
בנושא: "אני לדודי ודודי לי"
הרצאה - הרב משה איינהורן.
שיחה - הגב' נאוה גלעזר.

לתושבות שכונות גבעת שאול, קריית משה והסביבה
ביום שני, ט"ז באלול תשנ"ה (11.9.95) בשעה 8:00 בערב
באולם בית הספר "בית יעקב", רח' ריינס 22.
בתכנית: "התמיכה החברתית ליחיד ותועלת היחיד לחברה"
הרצאה - הרב עמנואל תהילה.
שיחה - הגב' ברוריה - "תפילת אם בימי הסליחות".

לתושבות שכונות בית וגן, גבעת מרדכי והסביבה
ביום רביעי, י"ח באלול תשנ"ה (13.9.95) בשעה 8:00 בערב
באולם "אריאל", רח' הפסגה 5 בית וגן.
בתכנית: "ישראל ערבין זה לזה"
שיחה - הרב יחיאל יעקובסון.
שיחה - הגב' נאוה סגל.
הגב' יהודית אלסטר - "תפילת אם בימי הסליחות".

לתושבות שכונת זכרון משה, מקור ברוך והסביבה
ביום רביעי, י"ח באלול תשנ"ה (13.9.95) בשעה 7:45 בערב
במרכז הפעילות לנשים "בית פנחס", רח' אורנשטיין 5
בתכנית: "ונשלמה פרים שפתנו"
הרצאה - "אחת שאלתי מאת ד'" - הרב נחום כהן.
הרצאה בליווי שקופיות - "ושם נעבדך כימי עולם" - הגב' א. שליסר.

הפעילות באולמות בתי הספר - באדיבות האגף לחינוך חרדי!

המחלקה להסברה
הכניסה ללא תשלום - (לנשים)

פאר נחום

כ"ק אדמו"ר רבי נחום מרדכי מנובומינסק זצוק"ל

מגדולי מנהיגי היהדות החר־דית היה כ"ק האדמו"ר רבי נחום מנובומינסק זצוק"ל, אשר האיר ליבם של ישראל בגולת ארה"ב. שם כיתן ברמה כתר מוצקת גדר לי התורה. השבוע, ביום ט' אלול, הוא יומא דהלולא שלו, לקראתו הופיע הספר "פאר נחום", הכולל מעט מזעיר מדברי תורתו אשר השאיר אחריו ברכה בכתובים.

בהופעת הספר יש משום בשורה מיוחדת לשוחרי תורת החסידות לגווניה השונים, מעבר לשמחה הרגילה שיש בהופעת כל ספר חסי־די נוסף. המעיין בספר חש מיד בחידוש שבו. הספרות החסידית הר־עשירה בימים אלה בספר ייחודי ומקורי, הן מצד תוכן הדברים שבו והן מצד סגנון הרצאת הדב־רים.

כותב אודות הספר ב"שער הספר" בנו של המחבר וממלא מקומו כ"ק אדמו"ר מנובומינ־סק שליט"א: "אודה לה' בכל לבב ובתוך רבים אהללנו שזכינו להיום אשר קיווינו לו לר־אות כתביו ודברי תורתו של כ"ק אאמו"ר זצלל־ה"ה יוצאים לאור ומופי־עים בספר. כבר עברו יו־תר משמונה עשרה שנים מיום שנסתלק מר אבא זצ"ל מן העולם, וכל אלו השנים היו הכתבים מונ־חים ומוכנים לגואלם, ומחמת מניעות וטרדות מרובות ולגודל העבודה הקשה להעתיקם ולסדרם כראוי, לא יצא הדבר לפועל להכינם לדפוס עד הלום. ומה גם כי אאמו"ר לא כתב דבריו בכיוון מסודר ובצורה קבועה להגישם לאחרים.

"בחיבור הלזה אשר פיו יקבנו בשם פאר נחום, פאר־לב אבינו זלה"ה, ימצא הקורא מאמרי חסי־דות ורעיוני התעוררות ממה שדרש והשמיע בשבתות ובמועדים ובדר־שות בהזדמנויות שונות במשך תקופה ארוכה. גם איזה דיות בהל־כה שמצאנו מימות צעירותו ומי־מות זקנותו, הן בימים של שלוה ומנוחה, והן בימים של זעם ומלוד־מה, (ובמקום שלא מצאנו שנת הכתיבה הנחנו הדברים כמו שהם, בלא תאריך). כתבים אלו הם מיעוט ממה שהגיד, כי פיו היה נובע דברי תורה וחכמה למע־לה מחמשים שנה מיום שהגיע למדינת אמריקה, ומרוב עוונותי־נו אמר כמה פעמים שהוא נרתע מלהעלות על הכתב דברים שיעמדו ימים רבים (גם בהלכה לא כתב אלא מקצת מן המקצת ממה שחי־דש ופלפל ודרש לפני הציבור), ורק לעתים לא קבועות רשם לעצמו זעיר פה וזעיר שם, לפעמים קיצר ולפעמים האריך, ולפעמים השתפ־כה נפשו בלשונו הזכה והמפוארת להביע בקולמוס את רגשי לבבו אשר הגה ואשר המה. כל המאור־עות והשינויים שאירעו לישראל בימי אאמו"ר נקלטו ונחרטו בימי נפשו ובקרבו חיון, ואף שלא סבל על בשרו ממש את קֹדֶר עֵמֶק הַבָּ־כא כחורבן ישראל שבאירופה, אכן השותל [illegible] וגליך עלי עברו", והביטו בעין חוד־רת ובנפש עורגת על כל המתרחש בהשגחה עליונה בתקופת עקבתא דמשיחא בראותו לפניו עולם בנוי וחרב וחוזר ונבנה. ולזאת משתק־פת מתוך הדרשות והמאמרים שבספר הנוכחי גם מעמדם של אחב"י בעולם, אשר לקו ואשר הצליחו להתאושש, וביחוד שמשר־גו של הדור הצעיר, בני הישיבות שבארה"ק ובגולה אשר ראה בזה אאמו"ר פלא עליון של נחמה וה־קווי".

***

אין זו העת ואין זו המסגרת להכביר במילים אודות אישיותו הדגולה והמיוחדת במינה של המחבר ואודות פרקי חייו הענ־פים במעש רב. אולם עם זאת אי אפשר להמנע כליל מלנגוע נגיעה דקה בשרשיו ובמקורות יניקתו ובמקורות אחדות מאישיותו של הרבי מנובומינסק זצ"ל מצגות ועולות מן השיטין ומבין השיטין של ספרו.

עריסתו של האדמו"ר עמדה בנובומינסק, בחצרו של זקינו אבראבינו האדמו"ר בעל "שופרא דיעקב" זצ"ל, שם נולד בשנת תר־כ"ו. כבן י' שנים היה בעת הסתל־קות זקנו, אך הרושם הכביר של מראהו והנהגתו לא נמחו ממנו עד שיבה, כפי שהוא מתאר את הדב־רים בהקדמתו לספר "שופרא דיע־קב". זכרונות תורתו, תפילתו וה־נהגת שולחנותיו, של ה"שופרא דיעקב" נחרטו בעמק זכרונו ואישיותו והיוותה להם השפעה רבה עליו ועל הנהגתו לאורך כל ימי חייו.

אמנם עיקר חנוכו היה אצל אביו האדמו"ר בעל "תפארת אישי" זצ"ל, אשר עיצב ובנה את אישיותו. ה"תפארת אישי" היה נערץ בפי כל בהיותו פלוין בלמדנו־תו המופלגת, בצדקותו אשר היתה להפלא ובהיותו פעל ישועות בק־רב הארץ. בנו רבי נחום מרדכי שח אודותיו כל ימיו בהערצה רבה ונו־הג היה בעתות רצון לספר עובדות רבות על עבודת הקודש שלו ומנה־גיו השונים.

לאחר מאאיו הוסיף רבי נחום מרדכי נדבכים נוספים בבנין אישי־יותו באותן שנים בהן היה סמוך על שלחן חותנו הגדול, האדמו"ר רבי יצחק זעליג מסוקולוב זצ"ל, אשר בהיותו עמו במחיצתו קבע עמו סדרי לימוד מיוחדים.

סגולות בתים גדולים אלו נת־מזגו באדמו"ר מנובומינסק זצ"ל, כשילוב נפלא של סגולות חמדה תורניות, בשרונות מופלגים ושקי־דה רבה שעשאוהו ללמדן מובהק, [illegible] מזהות ולב שופע אהבת ישראל, שהביאוהו למעורבות ופעילות צבורית ענפה מתוך מסירות נפש רבה. בכל מקומות מושבו אם באי־סט נוי יורק בשנים הראשונות לבואו לארה"ב, ואם בקרונהייטס ואם בבורו פארק באחרית ימיו, היו ביתו ובית מדרשו מרכז לתו־רה, לחסד ולעסקנות צבורית רבה ומגוונת.

גלומה התורנית ותכונת נפשו האצלות של רבי נחום מרדכי באות לידי ביטוי גם בתורותיו וב־דרשותיו המתפרסמים עתה בספרו הנפלא "פאר נחום", המיוסד על בקיאות רחבה בכל מכמני תורה, תושב"כ, ותשבע"פ, ספרי קבלה, מחשבה וחסידות, והוא מצטיין בעמקות רבה המגובה חדושי רעיו־נות אשר חותם של מקוריות טבוע בהם, כשהדברים מנוסחים בסגנון רך ורהוט באופן מיוחד במינו.

מקורות יניקתו של המחבר ניכ־רים היטב במאמריו. מתוך ניכרת משפעת תורת החסידות הראשונית המקורית המובאת בספריהם של ראשוני החסידות, אשר אל רבים מהם התייחס גם המחו־בר יחוס משפחתי. מאי־דך אפשר לחוש היטב בהשפעת תורת החסי־דות של אדמו"רי פולין אליה הועתקה חצרו של ה"שופרא דיעקב" אל נובומינסק הסמוכה לורשא. השפעה זו של החסידות הפולנית באת עליו בעיקר מאותן שנים בהן שהה במחיצת חות־נו בסקולוב. שילוב מבורך זה יצר גוון מיו־חד ומקורי בדברים, הנשמר לאורך הספר כו־לו.

המאמרים בספר באים באורכה ברובם הגדול, בנויים מעשה אר־גן מרבך על גבי מרבך, ומעוטים הערות והבר־קות מקומיות קצרות אשר גם מהם לא נעדר סממן המקוריות והחי־דוש. בספר מצויים מאמרים כמעט על כל פרשיות התורה, על רוב מועדי ישראל ול־קוט עניינים שנאמרו באירועים שו־נים כגון סעודות הילולא, סעודות סיום, שמחות וכיו"ב.

לספר נספחו גם עשרה מאמרות — עשר דרשות מאלפות, עשירות מאד בתוכן ובשפתן, הקולעות אל השערה באקטואליות שלהן. הדב־רים נאמרו בעתות צרה בימי מלח־ה"ע השניה ובימים שלאחריהן, ובעתות מרגוע. בין נושאי הדר־שות עניני שבת, תורה, חנוך ושמי־רה, כשבכל המאמרים כלם טבועה הבנה עמוקה במאורעות וצרכי התקופה, ולצידן הוראות עניניות המתבקשות לעתות אלו.

ועוד בה עשיריה — עשרה סימ־נים של חדושי סוגיות בענינים שו־נים שנתגלו בין כתבי המחבר בהם הוא מגלה טפח מלמדנותו בתורת הנגלה, מקצוע אשר כל ימיו הוא עמל להסתיר את גדלותו בו.

הספר "פאר נחום" יצא לאור ע"י בן המחבר כ"ק אדמו"ר מנו־בומינסק שליט"א, והוא מערך ונס־דר בידיהם האמונות של חברי מכון "שפתי צדיקים" שע"י מרכז תורני "אוהב ישראל", אשר כבר פקע שמיהו במלאכה זו של עריכת ספרים באופן מקצועי ומדויק, ואף זאת הפעם עלה בידם להוציא לאור ספר שהוא כליל השלימות הן בעריכת גוף הספר והן בצורתו החיצונית.

ספר "פאר נחום" הוא בבחינת "וכמלה בה'", כאשר אפשר למצוא בו דברי חפץ איש איש כפי נטיית לבו. יש בו דברים המעוררים את הלב לה' ולהתלהבות הי כשם שיש בו אוצר גדול של מושגים וידיעות בתורת החסידות לגווניה השונים, ואף התרים אחר פרקי הגות וה־שקפה אקטואליים ימצאו בספר את מבוקשם, כשהדברים באים כאמור בסגנון נפלא לקורת רוחם של אנשי השלימות הספרותית. סגולות הספר מהוות תקוה שהס־פר יתפוס את מקומו הראוי לו על מדף הספרים והוא יהיה נחלתם של חוגים רחבים ומגוונים.

א. י.

"זכרון הדסה"

שעורים לעבודת ה' להגה"צ רבי בן ציון אבא שאול זצלה"ה

[illegible]

בצלאל לנדוי

"דבר ציון"

להגאון רבי דוב אליעזרוב שליט"א

בשערים המצויינים בהלכה וב־אגדה ניצב כמו תורן נאה, הגאון הגדול רבי דוב אליעזרוב שליט"א זקן רבני ירושלים ורבה של שכונת קטמון. תורתו זיכה את הרבים בספרו "דבר ציון" — פירושים וביאורים על התורה ועל המוע־דים — בנוסף לספריו החשובים: שו"ת שאלי־ציון קמא ותניינא, ומורה בהלכה ג' חלקים.

חיבה יתירה נודעת המחבר לדבריו של רש"י בפירושו על התו־רה שכפי הידוע על פרוש זה בפרט התענה רש"י אלף תעניות וכל תי־בה ותיבה שבו מבוררת ומזוקקת. המעיין ימצא בספר זה הרבה דברי חפץ שמטרתם לבאר את דברי רש"י על דרך הפשט, שהוא הב־ריח התיכון העובר בספר מן הקצה אל הקצה. לדוגמא נציין את דברי רש"י בפ' בא (יא, ב) עה"כ דבר נא באזני העם שהביא את ד' תנאי בברכות דף ט' שאין נא אלא לשון בקשה כדי שלא יאמר אותו צדיק אברהם ועבדום וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם, וכבר עמלו גדולי המפרשים ליישב, וכי לולי זאת לא ישמור הקב"ה הבטחתו לישראל! המחבר משיב תמיהה זו בארבעה אופנים בדרך הפשט.

הצד השוה בדברי התורה שבס־פר הוא שהדברים שוים לכל נפש וכל אחד ואחד יתענג מהם לפי מה שהוא אדם, וגם ישאב מהספר מדה גדושה של ענוה, אהבת ישר־אל ויראת שמים, שזהו מוסר השכל העולה מכל פינה ופינה בספר, וכאן המקום להזכיר את האימרה שהיא מרגלא בפומיה של המחבר, על האמור במועדים "והיית אך שמח", ש"אך" זה הוא מלשון צער וכאב כמש"כ רש"י בפ' נח עה"כ וישאר אך נח, שהאריה הכישו, שעם הצער והכ־אב יש לעבוד את ה' מתוך שמחה במדת ההשתוות.

מקום חשוב לעצמו קובע הקו־נטרס שצורף לספר "דבר שמואל" על התורה, מאת בנו הגדול הגאון ר' שמואל ברוך אליעזרוב זצ"ל המדע בשערים בספרו "דבר שמו־אל" על מסכת פסחים. קונטרס זה כולל באורים קצרים שהועלו על הכתב על ידו זצ"ל והודפסו בספר כדי לזכות את הרבים לעילוי נשמ־תו.

בסוף הספר צורף קונטרס "שמועות וסיפורים" שנרשמו מפי המחבר על גדולי משפחתו שהיא מן הותיקות בארה"ק, מהמתיש־בים הראשונים בעיה"ק חברון ת"ו, וכן סיפורים מקוריים על גדו־לי ישראל מלפני דור ויותר.

נברך את המחבר שליט"א שיז־כה לאריכות ימים ושנים ביחד עם בריות גופא ונהורא מעליא, וימשיך לזכות את הרבים בחיבוריו היק־רים. עוד ינובון בשיבה דשנים ור־ענים יהיו.

א. ר.

"ויצב אברהם" על עניני שבת

בשנים האחרונות אנו זוכים לחזות, בחלק מפריחתו של עולם התורה, גם בהופעתם של ספרים רבים מפרי הגיגיהם ועמלם של תלמידי חכמים חשובים בני דור־נו, התופסים מקום של כבוד בש־דה הספר התורני.

חלק מן הספרים מתמקד יותר בפלפולי דאוריתא, בשיטות הלי־מוד הישיבתיות, וחלק אחר עוסק בעניני הלכה למעשה, אם בדרך של משא ומתן של הלכה, ואם בליקוטי פסקי הלכה למעשה מספרות השו"ת ומפסקיהם של פוסקי דור־נו.

מחבר ספר "ויצב אברהם" על עניני שבת, הגאון ר' אברהם צבי הכהן, מחשובי אברכי חסידי ויזי־ניץ, משמש כמורה הוראה בבני ברק וכן כראש הכולל להוראה שעל יד 'ישיבת חכמי לובלין' בבני ברק, לאחר שקיים במשך מספר שנים "וגדולה שימושה יותר מלי־מודה" ולמד את כללי ההוראה למעשה בבית ההוראה של הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר שליט"א הגאב"ד ור"מ זכרון מאיר.

שילוב שיטות הלימוד הישיב־תית, אותה רכש המחבר בימי נעו־ריו, בישיבת כנסת ישראל — חב־רון, יחד עם המגמה לאסוקי שמ־עתתא אליבא דהלכתא עד להוראת הלכה למעשה, כפי המקובל בבית מדרשו של הגרי"ש ואזנר, הינה יחודו של הספר שלפנינו. הספר אוצר ומשלב בתוכו בירורי ענינים בהלכות שבת בהיקף רב, החל מי־סודותיהם בש"ס ובראשונים, דרך השלחן ערוך ונושאי כליו, ועד לפס־קי הרב בעל השו"ע, המשנה ברורה והחזון איש. כל ענין נידון בעמקות ובבהירות בדרך הלימוד הישיב־תית, כשמאידך המגמה היא לברר גם את מקומם של הראשונים והפו־סקים, עד להכרעת ההלכה למע־שה.

מפליא להווכח כמה מחלוקות יסודיות בשרשי הלכות שאינן נר־אות בלימוד שטחי, מצליח המחבר לגלות על ידי דקדוק בלשונותיהם של הרב בעל השו"ע, הגר"א והמש־נה ברורה, וכיצד במקרים רבים מתברר, שמחלוקת בין השו"ע הרב והמשנה ברורה בנויה על הבנה שונה בדברי הראשונים, או על מח־לוקת שחלקו בה בנדון אחר, וה־דברים מתחוורים ומאירים לאחר העיון בספר.

בפתיחת הספר מביא המחבר מקורות מגדולי הדורות למעלתו ונחיצותו של שילוב זה, המאחד את לימוד העיון עם לימוד ההל־כה, בניגוד להלך המחשבה הרווח כיום, כאילו ניתן לחלק את הלי־מוד ל"עיונדי" לחוד ול"הוראה" לחוד.

לאחר מכן באה פתיחתא דאגד־תא, בה מבאר המחבר על פי דברי תלמידי הבעש"ט, את דברי הרמ־ב"ן בהקדמת פירושו לתורה, שכל התורה היא שמותיו של הקב"ה.

הספר מקיף ענינים רבים ומגו־וונים בהלכות שבת. מלבד הסימ־נים הרבים העוסקים בל"ט מלא־כות שבת ובהלכות מוקצה, מוקד־שים סימנים רבים בספר גם לענינים שבדרך כלל אינם נלמדים בעיון, כהדלקת הנר, אמירה לנכרי, קידוש והבדלה, דיני שבת התלויים בדיבור וכיו"ב.

רובו של הספר מבוסס על שי־עורים שנאמרו על ידי המחבר בפני אברכי הכולל שהוא עומד בראשו ובפני אברכי ביהמ"ד ויז'ניץ בזכ־רון מאיר. בנוסף על כך כולל הספר תשובות להלכה שהשיב לשואלים.

המחבר זכה להסכמות נלהבות על ספרו מגדולי דורנו ובראשם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מויז'־ניץ. מתוך ההסכמות נצטט את הסכמתו של מרן ורבנו הגרי"ש ואזנר המעיד על המחבר: "כי הציב לו יד ושם על עיונו בתורה ושקידתו בענינים עמוקים לעמוד על האמת... כי מכיר אני דרכיו הטובים להבין ולהשכיל."

לא נותר לנו אלא לקוות, שהמ־חבר ימשיך ויוסיף לזכות את עולם התורה בספרים מפרי עמלו בתחומים נוספים, להגדיל תורה ולהאדירה.

"נתיבי הלכה"

על ברכות השבח וההודאה

"וזה תכלית כל פרי הלימוד בתוה"ק לכל אחד לפי כוחו, לברר הלכה מתוך חיבורי הקודש הנ־מצאים, ולזכות את הרבים, והלואי יעשו כן כל אחד לברר או הלכה או הלכות מיוחדות לבררם כראוי וי־תרבה כבודה של תורתינו הקדו־שה", כך כתב הגרי"ח זוננפלד מרא דארעא ישראל, בהסכמתו לספר "קצות השולחן" להגר"ח נאה.

מסכת ברכות מונחת בקרן זוית בין כותלי הישיבות, וכל הרוצה ליטול, לומד בה בדרך כלל בבקי־אות ולא בעומק ובהיקף, כשאר המסכתות הישיבתיות, ומעטים בני עליה העוסקים בה בעיון לבאר ההלכות והגדרים, ואעפ"י שיש להד־פך בה דכולה בה.

התנדב איפוא הרב הגאון ר' יואל מלכה, מחשובי התושבים בעיה"ק עמנואל רבו של המושב "אלפי מנשה" לכנס בספרו "נתיבי הלכה" על הלכות ברכות השבח וההודאה, המיוסד על פסקי מש־נה ברורה, חזון איש, בן איש חי, כף החיים ילקוט יוסף ועוד, ועליו החיבור "ברכת עמנואל", כולל מקורות ההלכה ובירורי דינים, הערות והארות בדברי הפוסקים, ראשונים ואחרונים בהלכות הנ"ל.

ההלכות והחידושים במסכת זו נתלבנו על ידו בסדר מפתי, כדי לדעת את הדרך אשר שומרי אמו־נים ילכו בה בנתיבי ההלכה, ומבר־כותיו של אדם ניכר אם תלמיד חכם הוא.

הרב יואל מלכה, הולך בדרך ישרה במשא ומתן של הלכה, לאס־וקי שמעתתא אליבא דהלכתא, נשען על דברי רבותינו האחרונים אשר מפיהם אנו חיים, אינו נסמך על סברתו בלבד, אלא מדמה מיל־תא למילתא, איבעית אימא סברא איבעית אימא גמרא, ומפלפל בדב־ריהם בטוב טעם ודעת עד שהוא מגיע לסיכום ההלכה.

אין הרב מלכה, מסתפק בהעל־את חידושיו עלי ספר, אלא משפיע מטובו גם בעל פה, לשומעי לקחו, ורב מבריה בהפצת התורה והיראה בקירוב ליבן של ישראל לאביהם שבשמים, הכל שמו מפארים, כמה נאים וגו', שפתותיו נוטפות מור, והכל מתבשמים מדבריו, אש־רי לו ואשרי חלקו, בהיותו זוכה לקדש שמו יתברך הגדול ברבים, ולהאהיב את תורתנו על בניו ישר־אל.

בענוותנו הוא מצהיר בהקדמתו "כל מה שנכתב בספרי "ברכת עמ־נואל" הוא משא ומתן בדברי רבו־תינו ראשונים גם אחרונים בדרכה של תורה, ואין בקושיותינו או בראיותינו מגמה לרחק או לקרב ח"ו, אף את משיטות גדולי הפוס־קים, דריבוי הקושיות או ישובם אין בהם כח לשנות הכרע הדין אשר נכתב ע"י גדולי הפוסקים".

בירור מקיף לפנינו בסי' ריט בהלכות ברכות, הודאות היחיד, בדבר הארבעה הצריכים להודות: וכאן מקום להזכיר את תשובתו של מרן רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, לשאלת רבי שמואל הומי־נער: "יהשי"ת יזכהו מהרה לקבל פני משיח ונברך אי"ה ארבע בר־כות: א] ברוך... חכם הרזים, שבודאי יהיו שם ששים ריבוא ישראל וכהנה וכהנה עד אין מס־פר, ב] ברוך... שחלק מחכמתו ליר־איו, ג] ברוך... שחלק מכבודו ליר־איו, ד] ברוך... שהחיינו. ויש להס־תפק אם ברכה ב' ג' אולי אפשר לכללם יחד "שחלק מחכמתו ומכ־בודו ליראיו" או אולי הוי משנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות.

וכך ענה לו רבי שלמה זלמן: לענ"ד הדברים פשוטים. כללא הוא שאין חותמין בשתים, פרט לאותם הדברים אשר החכמים ראו אותם כחדא, וכמ"ש בברכות מ"ט ע"א, וכן מבואר בירושלמי לענין תרומות ומעשרות, מפני שעי־קר הברכה הוא בגלל התיקון, כמו שמברכים על שחיטה, עירובי תח־ומין ותבשילין, וכיון שהתיקון הוא ע"י כולם, לכן כוללין".

בהזדמנות זו הוא מעיר לדעת הרי"ש סלנט, "דאפשר נמי לכלול פדיון מעשר שני, הוא חידוש גדול וצע"ג למעשה, כיון שאין זה תיקון אלא העברת הקדושה מהפירות על מעות או פירות אחרות, ורק לענין על הסחיה חידשו התוס' בשם הרי"ח בברכות בדף מ"ד ע"א, דבכ־גון דא לא חשיב כחותם בשתים.

ענין זה נידון בחילופי תשובות בין מרן הרשז"א ובין הרה"ג ר' מתתי' דייטש ראש כולל "מגלה עמוקות", בה הכתיר אותו בתוא־רים מופלגים "אברך כמדרשו, גדול בתורה הרב הגאון מתתיהו דייטש שליט"א, קיבלתי קונטרסו החשוב מאד ונהניתי מדבריו שהם בטוב טעם".

הגר"מ דייטש מעיר כי לפי זה אין מקום לתמיהות הגר"א על הפוסקים דמברכין שתי ברכות נפרדות על תפילין של יד ותפילין של ראש, מאי שנא ברכות דתפילין, מהא דמבואר בתוספתא (פ"ו דבר־כות) וירושלמי (פ"ה דדמאי ה"ב) דמפרשי תרומה ותרו"מ ומעשר כולן כאחד — מברך ברכה אחת על כולן.

אנו חוזרים לספרו של הגר"י מלכה "נתיבי הלכה", שהוא פרי הארץ, כפשוטו וכמשמעו, שכן נתחבר מתוך השיעורים שנמסרו על ידו, תמידים כסדרם בעיה"ק עמנואל, לחבר אנשים הנהנים מי־גיע כפיהם וקובעים עתים לתורה, והם שותפים נאמנים ליצירה זו, וכולם מצטרפים לתפילתו לבורא עולם "שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו", וכשם שזכה לסיים חיבור זה יזכה לכתוב עוד חיבורים לתועלת הר־בים.

ב. ל.

"חזון שמים"

הספר "חזון שמים" מהווה מבוא לחכמת התכונה ופירוש על הלכות קידוש החודש להרמב"ם. הוא מלבן בצורה ברורה ומוחשית את עניני קידוש החודש ע"י יותר ממאה ציורים ושירטוטים.

תלמידי חכמים אשר עיינו בס־פר זה מצאו בו מספר תועלות:

התבוננות במהלך השמש הירח והכוכבים סביב כדור הארץ, ומזה יבוא לאהבת ה' כמ"ש הרמב"ם בפ"א מהלכות יסודי התורה; ידי־עת "יסוד העיבור", שהוא לדעת הרמב"ם פ"א מהל' קידוה"ח השכבן של הסנהדרין העונה על השאלה: מתי יראה הירח ובאיזו צורה, וידיעה זו מוכרחת לצורך קיום מצוות קידוה"ח; ידיעת דר־כי החישוב של מקומן האמיתי של השמש והירח בשמים, של הזמנים האמיתיים של תקופות השנה, של זמני המולדות האמיתיים, של זמני ליקויי חמה ולבנה, וזה מביא לקי־דוש ה' בעולם (עי' שבת ע"ה. וב־פרש"י שם); הבנת היסודות של חכמת התכונה שהם הבסיס להב־נת מספר סוגיות במסכתות ראש השנה, ערכין וסנהדרין שהן סוגי־ות למי שאינו יודעם כמו שכתב התוס' רי"ד רה"ש כ': וז"ל: "יוכל אומר, כי הדברים האלה הם תלויים בחכמת השמים, ומי שלא יהיה בקי בחכמת השמים לא ידע אלה הסודות"; הכרת גדלותו העצומה של הרמב"ם בחכמת הת־כונה (אסטרונומיה); ובירור ואי־רועים של אירועים שארעו בזמן שעדיין קידשו ע"פ הראיה.

הספר נתקבל בברכה ע"י ציבור הלומדים ואזל במהירות מן השוק.

ועתה יצא לאור במהדורתו השניה המשוכללת והמתוקנת אשר מלווה בצילום צבעוני של אופק המערב בזמן הראיה הראשונה של הירח (בחודש אלול תשנ"ד), עליה מעי־דים עדי קידוש החודש.

הספר עטור בהסכמותיהם של הג"ר יששכר מאיר, הג"ר זילבר־שטיין הג"ר שיינברג והסכמה בע"פ מהגאון רבי חיים קנייבסקי, הספר קיבל גם את הסכמתו של הג"ר ראובן יוסף גרשונוביץ זצ"ל, ומתוך דבריו: "המחבר הנ"ל ידיו לו רב בכל מקצועות הש"ס, ועל כל אחד ואחד חוב קודש לקנות את הספר החשוב הזה", ונתן ברכה אשר מודפסת בראשית הספר.

כידוע, אחד מן הקשיים בלימוד נושא זה הוא שיש לערוך חישובים רבים ומסובכים לקבלת הנתונים הנחוצים, והנה כדי להקל על הלומדים ערך המחבר תכנה למחש־ב אישי אשר מחשבת את כל החישובים הדרושים לקידוש החו־דש בתאריך כלשהוא אותו קובע המשתמש. החישובים מתבצעים הן עפ"י שיטות הרמב"ם והן עפ"י השיטות האסטרונומיות המעודכ־נות ביותר, אשר באמצעותן ניתן לדעת את מצב השמש והירח גם לפני אלפי שנים בכל תאריך רצוי. התוכנה גם ממחישה בצבע, בצליל ובתנועה את שיטת ה"גלגלים" אותה מתאר הרמב"ם בחיבורו, וגם מציגה את תמונת אופק המערב בזמן הראיה הראשונה של הירח בתאריך שנקבע.

המחבר ר' איתן צקוני הוא אב־רך הלן באוהלה של תורה זה שנים רבות בישיבת "הנגב", והוא בנו של ד"ר למתמטיקה הר"ר יצחק צקוני (בנו של הגאון הרב מרדכי ציקינר־סקי זצ"ל רבה הראשי של ברזיל לשעבר), וממנו קיבל את היסודות לחכמת המתמטיקה.

נסיים בציטוט מתוך הסכמתו של הג"ר זילברשטיין, אשר משק־פת היטב גם את גישתו של המחבר לנושא: "והנה אנו מאמינים בא־מונה שלימה בביאת המשיח במה־רה בימינו, ואז תשוב לקדש את החודשים עפ"י בית דין, ולכן חי־בור זה גורם לנו שמחה רבה והכנה לקיום מצווה רבתי זו של "החודש הזה לכם"".

ב. ר.

השמטה

הספר "ברכת אליהו" ח"ד על ביאורי הגר"א לזרעים, שסקירה אודותיו פורסמה במדור זה בשבוע שעבר — יצא לאור, כמו הכרכים הקודמים, ע"י מכון הר"י פי־של בירושלים.

חידודי שולב

מאת **אבינועם שולב**

מספר קוראים הצליחו לפתור את החידה ובהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה, הועלה שמו של הזוכה בפרס.

הפתרון: גדעון.

שבע שנים נמשך הסדור הקשה — בטרם נשלח גדעון להיות שופט על ישראל, ניהלו המדינים סרור קשה נגד ישראל, כפי שנאמר בספר שופטים ו' א': "ויעשו בני ישראל הרע בעיני ה' ויתנם ה' ביד מדין שבע שנים, ותעוז יד מדין על ישראל" וגו'.

וגזל אדמות ישראל — עיקר הסדור בא לידי ביטוי בגזל אדמות ישראל, כפי שנאמר שם פסוקים ג' ד': "והיה אם זרע ישראל ועלה מדין ועמלק ובני קדם ועלו עליו. ויחנו עליהם וישחיתו את יבול הארץ" וגו'.

וזה הקטן גדול היה — הכוונה היא לגדעון שהיה צעיר בניו של יואש אבי גדעון, כמו שהשיב גדעון בענוה לנביא, שם ט"ו: "הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר בבית אבי", וזה הקטן גדול היה, שעלה לגדולה ונתמנה שופט על ישראל.

וכנס חנוכה עמו — וכאשר התכונן גדעון למלחמה במדין ובעמלק, ריכז הוא תחת דגלו שלושים ושנים אלף איש, אלא שה' אמר לו מספר פעמים להפחית את מספר הלוחמים, עד שהגיע לשלוש מאות איש בלבד ועמם הוא הכריע את מדין ועמלק, אשר היו רבים מאד, כפי שנאמר שם ז' י"ב: "ומדין ועמלק וכל בני קדם נופלים בעמק כארבה לרב ולגמליהם אין מספר כחול שעל שפת הים לרב", והרי כאן בדיוק כמו שנאמר בנס חנוכה "רבים ביד מעטים, רשעים ביד צדיקים".

הזוכה: משפ' הרץ — בני ברק.

הפרס: שובר קניה בסך 100 ש"ח, מתנת קנין רפאלי, בני ברק.

★

אנו מציגים בפניכם חידה חדשה. עליכם למצוא את הפתרון ואת ההסבר לכל הרמזים שבכתב החידה.

כתב החידה:

היא הגיעה לאחד המנין,
בשל פגעי הזמן.
באתר אחת מהשלוש "נולדה",
והכל בגלל תביעות שכר.

הפותר נכונה יזכה בפרס:

שובר קניה בסך 100 ש"ח

מתנת **קנין רפאלי**, המרכז הגדול למוצרי חשמל ותקשורת, קלטות, צרכי צילום ופיתוח תמונות, כלי כסף, תכשיטים ושעונים — רח' רבי עקיבא 115 בני ברק.

אם לא תיפתר החידה במשך השבוע, נוסיף לחידה רמז נוסף ונגדיל את סכום הפרס ב־100 ש"ח נוספים, עד למציאת הפתרון. אם יצליחו מספר קוראים לפתור את החידה, יוגרל הפרס בין הפותרים נכונה.

את הפתרונות יש לשלוח אל: "המודיע" — חידודי שולב, ת.ד. 1306, ירושלים 91012.

לתשומת לב: 1. אין לשלוח יותר מפתרון אחד במעטפה.
2. בגורל יכללו רק תשובות נכונות שיגיעו למערכת עד יום רביעי בצהריים.

תשבץ / מס' 254

פרשת שופטים

מאת **אבינועם שולב**

בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. על הפתרונות להגיע למערכת תוך שבוע. את הפתרונות יש לשלוח על גבי התרשים המודפס בעתון. המען למשלוח הפתרונות: "המודיע" — תשבץ מס' 254, ת.ד. 1306, ירושלים 91012.

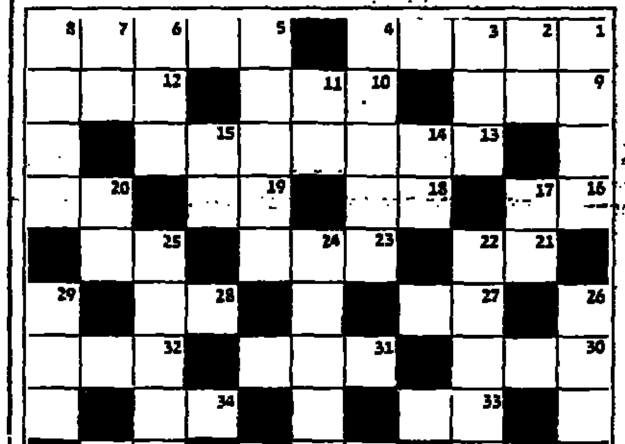

מאוזן:
1. קסם, מכשף; 5. עד שהר־כושה עוזרות בטענה "יעמנו זה' ת במקום פלוני" (כתיב חסר); 9. עיר גדולה; 10. שנה, פרש; 12. פחד, ירא; 13. שוה בשוה; 16. קרף; 18. גל של מפולת; 19. מה לך הבצורן בשהמט; 20. רקבון; 21. גבעה מלאכו־תית; 23. בהמת רכיבה; 25. ברזו; 27. פחד; 28. מסולם התוים; 30. חוף מב־צע; 31. מדינה בדרום אמ־ריקה; 32. מצץ, ינק את הנוזל לתוך פיו בחזקה; 33. מין מעול; 34. מסולם התוים; 35. שלם; 36. כי־שוף; 38. מפתן; 40. שב־טה; 41. פנים; 42. סנא; 44. האביל, פרנס; 46. כנוי למין כישוף; 49. הקדש מר־שלמי; 51. עיר בצפון הארץ; 52. כנוי לקבר; 54. מקום שאינו מוקף חומה; 55. כנוי לפוחז.

מאונך:
1. מלכודת, רשת; 2. שאינו ישן; 3. פולמוס; 4. צמח בר שפרחיו מפיצים ריח נעים; 5. כנוי לעד שקר; 6. צעק; 7. אורן; 8. לחוץ, נוגש; 11. כלי קטן לקבול נוזלים; 14. בית הבליעה; 15. סתר, שקט; 17. פרוסת לחם; 20. עבודת כפיה; 22. ממתנות כהונה; 24. נגיף; 25. דרך ארץ; 26. לעג, הקניט; 29. דומה בהולם; 35. כתר בראש אות; 36. כוס, גביע; 37. מקח וממכר; 39. זהב כובחר; 40. עוות, זיוף; 41. גוף; 43. כרכז; 45. מראה את הכוון; 46. התנהג בבהילות; 47. שאינו קשה; 48. דפיון תולשה; 50. בעל סמפרטורה נמוכה; 53. הרווח שבין החזה ובין הלבוש.

בהגרלה שנערכה בין פותרי תשבץ מס' 252 זכו:

1. רבקה גולדברג — תל אביב
2. חיה אירנשטיין — אשדוד
3. חיים שלמה טפר — בני ברק
4. אסתר לרנר — תל אביב
5. יהודית אלתר — תל אביב

הפרסים: ספרים — מתנת רשת חנויות הספרים "סופר ספר" — ש. בלוטניק, חזון איש 23, בני ברק. "היכל הספר" — א. רובינשטיין, רבי עקיבא 98, בני ברק. "אוצר הספרים" — בלוטניק, שד' פיטסבורג 44, אשדוד. הודעות ישלחו לזוכים.

לתשומת לב:
הזוכים בפרס לא יוכלו להשתתף ב־3 ההגרלות הבאות.

פתרון תשבץ מס' 252
פר' עקב תשנ"ה

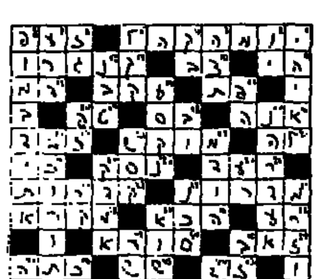

שני בנקים יפנים גדולים מתמוטטים

אוסאקה — המערכת הפיננ־סית של יפן קיבלה אתמול מכה כפולה, כשהופסים בבוה"ס מירבו למשוך את כל הפקדונות הם מבנק המדול ביותר בבודי זה לאחראי, ואחרי שבנק אזורי גדול התמוטט.

התמוטטותו של בנק היוגו, ראשון הבנקים שסובל כגורל זה מאז מלחמת העולם השניה, והבעיות הסוררות במגזר הבנק־אות ביפן. העבידו החרשת חלח־לה בשוקי הכספים בעולם, וגר־מו לעלייה נוספת של הדולר.

באחד הימים האפלים ביותר בתולדות יפן שלאחר מלחמת העולם השניה, הודיע משרד הכספים היפני על תוכניות לסגור את בנק היוגו בן 83 השנים, וקרובות פרצו כשמפקידים ביהי־רו למשוך את פקדונותיהם מבנק קוזמיינו קומיאי לאשראי.

בקורות פיננסיים אמרו, כי לשני המוסדות הבנקאיים הגדו־לים יש הלוואות אבודות בסך של יותר מ־10 מיליארד דולר.

סגולה לפרנסה הצלחה ושמירה

מהגאון בעהמ"ח "ישמח משה" בשם ההי"ק אור עולם מרן הבעש"ט זצוק"ל

הסגולה מהודרת ומרהיבת עין מעוטרת בציורי יד ובהטבעות זהב, מוכן לתלות על קיר, גודל 30X25 ס"מ ארוז באריזות מתנה מפוארת

מחיר: 36 ש"ח + 6 ש"ח דמי טיפול ומשלוח

להזמנות:
באמצעות המחאות: שלח המחאה לשלום מישראל ת.ד. 69 כפר חב"ד
באמצעות כרטיס אשראי: טלפון 03-9606431 כפר חב"ד

ניתן להחזיר את הסגולה תוך 14 יום ותקבלו כספכם בחזרה

ישראל וברזיל יגבירו שת"פ הכלכלי

ישראל וברזיל יגבירו את שי־תוף הפעולה הכלכלי ביניהן, כך סוכם אתמול בין ראש הממשלה, יצחק רבין ושר החוץ הבר־זילאי, לואיז פליפה למפריה.

זהו ביקור ראשון של שר חוץ מברזיל בארץ, זה 22 שנה. השר הגיע לארץ מלווה בקבוצה של אנשי עסקים המחפשים אפיקי השקעה משותפים עם התעשיה הישראלית.

בפרסום מאזן בנק עולמי להשקעות בע"מ מיום 31.8.95 הושמטו בטעות השורות הבאות:

הדו"חות הכספיים ליום 30.6.1995 נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים המבוקרים ליום 31.12.1994.

הדו"ח הרבעוני המלא נמצא לעיון במשרדי הבנק ועותק ממנו ימסר לכל דורש.

פתח תקוה 29.8.1995

ההתפתחויות האחרונות בעירק הסירו הלוט מעוצמתה הגרעינית:

הפצצת הכור האטומי בבגדד — בעיתה ובזמנה

בשבועות תשמ"א הופצץ הכור האטומי "אוסירק" שליד בגדד בירת עירק. רה"מ דאז, מנחם בגין, אמר: "הצלתי את ילדי ישראל משואה". האופוזיציה בראשות מר פרס אמרה: "תרגיל בחירות...". מתברר שבגין צדק, ועל מתנגדיו דאז לבקש סליחתו

מאת: מ. יצחקי

שנים רבות, כאן כמוצאי חג השבועות תשמ"א, כשחזרו מטוסי ההפצצה ללא פגע כמבצע שהתבצע ללא רבב. הפצצת הכור האטומי שהקים הצורר העירקי סדאם חוסיין כמה עשרות קילומטרים מבגדד הבירה, התקיים ויכוח נוקב אודות הצורך ההיוני של הפצצת הכור העירקי.

כשנחת בשלום אחרון המטוסים שהשתתף במבצע, רווח לו לראש הממשלה דאז, מר מנחם בגין הכנות: "הצלתי את ילדי ישראל משואה" — אמר. ואילו מתנגדיו, ובראשם שר החוץ דהיום מר שמעון פרס, טענו כי המבצע היה מיותר — "תרגיל בחירות" [המבצע התקיים כמה ימים לפני הבחירות לכנסת].

עתה מתברר כי מר בגין צדק, וכי הכור האטומי שהקים הרודן העירקי, היה אכן מסוגל לייצר אורניום מועשר לחימושה של פצצה אטומית תוך שלושה חודשים מאז הופצץ הכור, שהוצא מכלל פעולה לאחר הפצצתו המוצלחת בידי טייסי חיל האויר.

עוד לפני כמה שבועות, בטרם ערקו שני חתניו של סדאם חוסיין מארמון החותן שלהם לירדן השכנה, וסודות מפעלי הנשק הלא־קונבנציונלי של עירק החלו לדלוף, שמענו את מר פרס מבטל במחי־יד את הפצצת "אוסירק". וטוען בלהט הידוע, כי "צרפת שהקימה את הכור הבהירה חד משמעית כי אין בו היכולת לייצר אורניום מועשר, שבלעדיו אין פצצה". מר פרס סמך על הבטחותיה של צרפת, שעה שמר בגין לא קיבל את הסבריה, מלבד הידיעות הברורות שהיו בידו ממקורות מסוימים, שעירק עומדת לקבל מאחרים, או לייצר בעצמה, את האורניום הנחוץ לה להזון הפצצה האטומית.

מי שזוכר את פרשת הפצצת הכור העירקי, כשבשלטון ישב הליכוד בראשות מר בגין ובאופוזיציה ישב המערך בראשות מר פרס, זוכר גם הבירור הנוקב שנערך בשעתו, כאשר מר בגין האשים חוגים באופוזיציה שהבשילו תוכנית הפצצה קודמת לאחר שזו הגיעה לידם ממקורות בטחוניים סודיים ביותר.

הויכוח אודות הצורך הקיומי להפציץ את יכולתו הגרעינית של הצורר העירקי, השתתק במקצת רק כאשר עירק שילחה לישראל טילי סקאד בימי מלחמת המפרץ עשור שנים לאחר הפצצת "אוסירק". אז נוכחו גם החוגים שעלבו וסנטו במר בגין המנוח, כי הפחד מפני הקצב מבגדד לא היה בכדי. אך אלה הוסיפו להצדיק לו על הפצצת הכור, שלא נועדה לבטחון הלאומי של ישראל אלא "תרגיל בחירות", שהרי בין כה לא היה בידיו של סדאם חוסיין לייצר פצצה גרעינית.

עתה, כידוע מתברר במעט במדוייק, כי אכן היה ביכולתו של הכור העירקי לייצר פצצה להשמדה המונית, תוך שלושה חודשים מהפצצתו — בדיוק כפי שטען אז מר בגין. האם מתנגדיו יקומו ויבקשו: "סליחה!"?

לישראל יש ענין רב לעקוב אחר הקורה בימים אלה בעירק:

אורניום צרפתי לעירק

עירק הגיעה לשלבים מתקדמים ביותר בנושא הפרדת אורניום, לייצור נשק גרעיני, תוך שהיא רוכשת אורניום מרוסיה ומצרפת — סיפר חוסיין כאמל, שערק לירדן.

הסיבה לכך שעירק נמנעה מלמסור סודות החימוש שלה היא, משום שלא ויתרה על תכניותיה לפלוש פעם נוספת לכווית ולסעודיה, לאחר שמשליטיה סבורים שטעו, שלא פלשו לסעודיה — אמר עוד חתנו של סדאם.

על השאלה: האם אכן מסרה עירק לוועדת הפיקוח של האו"ם את כל המידע בנושא תוכנית הגרעין שלה? השיב כאמל: עירק הכירה בהחלטות מועצת הבטחון בנושא הנשק להשמדה המונית ובנושאים נוספים הקשורים למלחמת המפרץ. אולם או"ם ניסתה להתחמק מליישם אותן, והסתירה את תכניותיה בנושא החימוש, הטילים, הגרעין והנשק הכימי והביולוגי.

השלכות מדיניות זו על העם העירקי המורות ביותר, שכן הדבר הוביל להמשך המצור ולאובדן האמון הבינלאומי בעירק. ההנהגה הנוכחית מתעלמת לחלוטין מסבל העם, ומהמרת על כך, שבמשך הזמן תתפתח סיטואציה בינלאומית כלשהי, ברוסיה או בצרפת, למשל, שתפעל לטובתה.

קיים כיום קרע חמור בין העם היואש לבין ההנהגה, הנוקטת פעולות נקם קשות נגד כל ניצני מחאה. כיום כל מי שמעז לדבר על שגיאות מצד ההנהגה, או דורש יותר דמוקרטיה, מסתכן בהוצאה להורג, או במאסר עולם, או במאסר לשנים רבות.

הסיבה להסתרת סחרת החימוש העירקי נעוצה בכך [illegible]

בכלל, ההנהגה העירקית רואה כטעות מציאה את העובדה, שלא פלשה בזמנו גם לחלק המזרחי של סעודיה. היא מתכוונת לתקן זאת במלחמת המפרץ השניה, כדי להשתלט על הנפט הכווייתי והסעודי, לשלוט על העולם הערבי ולהפוך למעצמה עולמית.

היכולת הגרעינית

חתנו של שליט עירק אמר מפורשות בתשובה לשאלה: האם אכן עמדה עירק על סף השגת נשק אטומי ערב הפלישה לכווית כי: עירק הגיעה לשלבים מתקדמים ביותר בנושא הפרדת אורניום, כשהיא רוכשת אורניום מרוסיה ומצרפת, נוסף על יכולת הייצור שלה.

כשנשאל כאמל: על מי אתם בונים שיחולל את השינוי בעירק, האם על משמר הנשיאות? ענה: אנו בונים על כל החברה העירקית. אנשי צבא ואזרחים, כי כאמור הנתק בינם לבין המשטר מוחלט. אני מקווה שהשינוי המיוחל קרוב, כיוון שהמצב בעירק חמור ביותר, אך העם העירקי זקוק גם לעזרת מדינות ערב, אם כי התחלת תהליך השינוי תבוא מתוך עירק עצמה.

נסיון לייצר פצצה

"עירק ניסתה לייצר במהירות פצצת גרעין לאחר פלישתה לכווית והשתמשה לשם כך באורניום משני כורי האטום למחקר שברשותה, כך גילה השבוע דו"ח הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

"לאחר פלישתה לכוויית בספטמבר 1990, ניסתה בגדד לייצר במהירות פצצת גרעין. ב־6 חודשים, תוך שימוש באורניום שנטלה משני הכורים האטומיים למחקר, הרוסים והצרפתים, אולם הפצצת מטוסי כוחות הברית על המתקנים הגרעיניים — ארבעה חודשים מאוחר יותר, בינואר 1991 — סיכלו נסיון זה", אמר קיד.

לדבריו "שאיפותיה של עירק היו גבוהות מכפי יכולתה, שכן היתה לה נחוצה לפחות שנה, ואף שנה וחצי, להשלמת ייצור הפצצה. לשם כך, דרושים היו לעירק אמצעים טכנולוגיים סבוכים, אך האחרונה עדיין לא שלטה בטכנולוגיה זו", אמר והוסיף: כי "בנסיונם לייצר את פצצת האטום, ניסו העירקים להעלות את רמת הדלק המועשר הרוסי, ולטהר את האורניום שנמצא ברשותם. אולם הדלק הגרעיני כבר שימש לכורי המחקר, ולא היה די בכמות האורניום הצרפתי שהיה מועשר בדרגה הנחוצה".

זו היא איפוא הוכחה נוספת, כי צרפת לא דברה אמת כאשר הבטיחה כי אין ביכולתו של שליט עירק לייצר פצצה גרעינית, וכי היא מבטיחה שאין בידו אורניום מועשר.

[illegible]

מספר [illegible] עריקת שני החתנים של נשיא עירק לירדן, שיעור הטוסעים לעירק ירד ב־80%. אלה המבר[illegible] מעירק רובם בעלי אורחות ידרנית החוששים מריכוז כוחות בכיוון ארצם או מפריצת מלחמת אזרחים בעירק.

מפקד בחיל האויר העירקי במחוז אלנאצריה, עלי בן אבי טאלב, ברח יחד עם קבוצה של קצינים מהבסיס למקום לא ידוע. המצב במחוז אלנאצריה בשבוע שעבר חרג מהשגרה, בפרט באיזור בסיס חיל האויר האיזור המגורים של קציני הבסיס.

פלוגות צבאיות ובטחוניות הטילו סגר על הבסיס בעוד שפלוגות אחרות פשטו באיזור מגורי הקצינים בבסיס. בימים האחרונים נמלט גם מפקד הגייס ה־6 למקום לא ידוע.

חיסולים בצבא

המצב הפנימי בעירק מחריף בעיקר בקרב היחידות הצבאיות. מפקד בסיס השריון בתכרית ושלושה מעוזריו הוצאו להורג, במסגרת פעולות החיסול הנרחבות נגד גורמים, שנאמנותם לשליט בגדד מוטלת בספק.

עדאי, בנו של שליט בגדד ויד־ימינו, קיבל את אחריות הפיקוח על משמר הרפובליקה ובתחילת פעולתו, גירש שלושה קצינים בכירים ממפקדי הכוח הזה ועצר עשרות נוספים, רובם מהצפון תכרית ופרבריה. מידע שמגיע מתוך עירק מצביע על כך, שעדאי נקט מספר צעדים ובינהם העברת מרבית חטיבות משמר הרפובליקה מבגדד לפרבריה ושינויי תפקידים נרחבים בשורות מפקדי משמר הרפובליקה ובכיריו. אלה הם כוחות מובחרים, עליהם מוטלת האחריות לשלום הקבוצה השלטת.

ההוצאות להורג ושינויי התפקידים משקפים בלבול של השלטון בקבלת החלטותיו, לאחר שהרגיש בבידודו המלא. היסודות עליהם נשען המשטר החלו ליפול בזה אחר זה לאחר עריקתם של חתני שליט בגדד לירדן. "אופיה הפרשה של המשטר גרם לו להעניש את המקורבים אליו, לאחר שעמדו לצידו עד לפני זמן קצר, עד אשר הגיעו אליהם לאחרונה הפיטורים, המעצר, ההוצאות להורג וההחרמת נכסים" אמרו משקיפים.

בנק ירושלים למשכנתאות חנך סניף מפואר ב"גאולה"

השבוע עבר סניף גאולה של בנק ירושלים, שפעל באופן זמני במלון שרי ישראל, למשכנו המרווח והמפואר במרכז גאולה, רח' יעקב מאיר 10. סניף זה הוא השני בירושלים, בנוסף לסניף המרכזי בכיכר ציון ונועד בעיקר לשרת את הציבור החרדי הרחב הפוקד את הבנק מידי יום.

בנק ירושלים מתמחה בהלוואות לדיור ובשנים האחרונות היה לבנק המוביל בציבור החרדי, זאת בזכותו של חבר הנהלת הבנק ומנהל השווק הרב אברהם ובר, שהנהיג יחס מיוחד של מאור פנים והליכה לקראת הלקוחות. גישה גמישה המאפשרת מתן הלוואות נוחות במהירות המירבית, ע"י מורשי חתימה הנמצאים במקום, ומונעים התרוצצות נוספת, וכן שעות פתיחה ארוכות ונוחות לרווחת ציבור האברכים, כדי למנוע ביטול תורה.

כ"כ יום הרב וכבר התימת היתר עיסקה כדת וכדין שנעשה בביתו של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א, המאפשר קבלת משכנתאות למהדרין ללא כל בעיות הלכתיות.

בימים אלה יוצא הבנק בפעילות מסחריות נוספות, תוכנית חסכון ייחודית בריבית גבוהה שתשווק לראשונה החל מהשבוע לציבור הרחב.

סניף גאולה נפתח לפני שנתיים עם תחילתו של פרוייקט רכס שועפט, שבנק ירושלים היה בו גורם מרכזי. הסניף שכן באופן זמני במלון שרי ישראל, ובתקופה קצרה זו רכש לו מוניטין רב כפתרונות דיור, ובשירות היחודי המעניק ללקוחותיו, ושעות פתיחה נוחות שבתקופת פרוייקט קרית גת הגיע עד לשעות הקטנות של הלילה.

מנהל הסניף ר' שמואל דויטש, גם הוא הצליח תוך זמן קצר להתחבב על העובדים והלקוחות, ומנהל את הסניף בהצלחה רבה. רוב הקריות הנבנות לציבור החרדי, כמו קרית ספר, שועפט, בית שמש, ביתר, קרית גת, פ"ת ואשדוד וכו', התקשרו עם בנק ירושלים, כדי להבטיח לרוכשים משכנתאות נוחות ושרות מיוחד לפי מיטב המסורת של הבנק.

טקס הפתיחה החגיגי יערך אי"ה לאחר החגים.

כולל אברכים דחסידי גור "יד רמ"א" — פנינת חמד תורנית בקרית גת

בעיר הדרומית קרית גת, סמוך ונראה לקריות החסידיות, שוכנת פנינת חמד תורנית, בדמותו של הכולל דחסידי גור יד רמ"א. הכולל שאינו עדיין במקום של קבע, קנה לו במשך שנת קיומו שם באהלי תורה כאחד הכוללים המצויינים להוראה בו לומדים הוראה בעיון רב.

כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א בעת מביקור בכולל ובקריה בקרית גת

המגיע למקום, משתאה למראה עיניו, המעלה רבה וקול תורה עצום מהדהד באזניו, לא יראה ולא ימצא מי שאינו עסוק ראשו ורובו בלימוד. הריגתנא דשמעתתא, השמחה וההתלהבות החסידית, ניכרת היטב על כל פנים.

בהספק הלימודים, נכללים סוגיות הגמרא הנידונות בסימנים הנלמדים. כן מושם דגש על עיון ולימוד בראשונים במקורם, עובר ללימוד הבית יוסף והדרכי משה, אשר גם לימוד זה אין מטרתו לפתיחה בעלמא ללימוד השו"ע, אלא לימוד בפני עצמו, שבו מסכמים ומבררים כל שיטה ושיטה המובאת. רק לאחר שנידונים כל שרשי הדינים במקורם ובטעמיהם, מגישים ללימוד השולחן ערוך והנושאי כלים, ואז הדברים מאירים כנתיתם כידוע ללומדי הלכה.

בסיום כל ענין אומר ע"י ראש הכולל הרה"ג רבי ברוך ווידיסלבסקי שיעור מקיף, המסכם את הדינים וההלכות, הסברות והשיטות, בו משמיעים תלמידי הכולל את קושיותיהם והסבריהם, הענינים מתלבנים במקום ורק לאחר מכן מתחילים בלימוד הנושא הבא.

מפעם לפעם מוסר הגאון רבי אריה זילברשטיין רבה של הקריה החסידית שיעורים המחדירים בלימוד את ה"יאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא".

שיטה יחודית זו שנרכשה בכולל, כובשת את צעירי האברכים המגיעים הישר מהיכלי הישיבות, שהתרגלו ללימוד בעיון בדרך הישיבתית, ומוצאים הם את סיפוקם בלימוד יחודי זה. ניכר הדבר היטב לפנות בוקר ובשעות הלילה המאוחרות בבית החסידים, בהן עסוקים הם ראשם ורובם בחומר הנלמד. כל מבקר בקריה בשבתות או ביומי דפגרא אחרים יבחין מיד שהספרים הכי הרבה שימושיים בבית החסידים הינם ספרי טור שו"ע הלכות בשר בחלב, דבר המעיד על החיות הרבה שהם ושים בלימודם.

לא פלא שההצלחה המרובה בבחינות הקשות במיוחד הנערכות מידי חודש, כל מבחן מכיל כ־100 שאלות היורדות לפרטי פרטים, בסוגיות הנלמדות בראשונים ובמפרשי השולחן ערוך. גם כאן ניתן דגש על שאלות בשרשי הדינים ובטעמיהם, ולאו דוקא בסיכומי ההלכות. בדרך זו מקווים ראשי הכולל יגיעו האברכים לדרגה של מבין דבר מתוך דבר, וידעו בעתיד לדמות מילתא למילתא בפסיקה רבנית.

בקיץ האחרון נלמדו הלכות בשר בחלב, בחודש אלול הוחל בלימוד סימן קיה בהלכות תערובות.

רבנים אורחים אשר מגיעים למקום מדי תקופה למסור שיעורים, הביעו את התפעלותם מהרמה הלימודית הגבוהה, כדוגמת הרבנים הגאונים הי"ה: רבי דוד גרוס מאשדוד, רבי מנחם מנדל מנדלזון מקוממיות ורבי משה זכדר מתל אביב.

הכולל משמש כאבן שואבת לטובי אברכים החפצים להשתלם בדרכי הוראה, שם מקבלים הם דרבון מיוחד להתקדם בהלכה ולהבין את שורשי הדינים.

בזמן האחרון הגיעו אברכים רבים להתגורר בקריה, כדי לזכות להמנות על תלמידי הכולל

מנהל הכולל הוא הרב אברהם ברך המקים עולה של תורה, והעמל בכל כוחו לספק לאברכים את המילגה החודשית המכובדת, מדי חודש בחודשו, ואפילו בצוק העיתים הטכני, משתדל הוא שלא יחסר המזג תמידין כסדרן.

כן עומדת לימין הכולל "קרן תומכי תורה" המממנת את המילגות הנאספות לאברכים מיוחדים. גובה המילגה נקבע לפי אחוזי ההצלחה בבחינות. מנהל הקרן המנצח על המלאכה הינו האברך הר"ר יעקב מרגליות, העושה ומעשה ללא לאות עבור הקרן המרימה קרנה של תורה.

הצלחה למחנה ה־31 של תנועת בני תורה

המחנה ה־31 של תנועת בני תורה שמערך במרכז החינוכי שב"יד בנימין" במשך שבוע שלם, בו שהו תלמידי הישיבות התיכוניות של תלמידי ישיבות קדושות בתנאים של קיט ונופש, ותוך ניצול פגרת ימי "בין הזמנים".

מחנה הקיץ הזה הפעילות המרכזית של תנועת בני תורה — מיסודו של ראש ישיבת עטרת ישראל הגרב"ים אזרחי. במסגרתו נרקם קשר עם תלמידי המוסדות התיכוניים, כדי לקרבם לעולם התורה והישיבות. יוזמה חשובה זו נערכת כבר שלשים ואחת שנים, ופירותיה חובשים את ספסלי בית המדרש והיכלי הישיבות.

במשך ימי המחנה, שמעו החניכים שעורי תורה מפי מיטב מרביצי התורה, הרה"ג: רבי ישעיהו מלושמיס, רבי יצחק גולדווסר — מנהל רוחני דישיבת אור ישראל ורבי יהודה יוסף קמר, כן הגאון לברך אורחים של טובי המרצים של עולם התשובה, [illegible] השעות הקטנות של הלילה. [illegible] ראש ישיבת עטרת ישראל הגר"ים אזרחי, שהה במשך כל התקופה במחנה ומלבד שעוריו המרתקים למשתתפים, העניק גם יחס אישי לכל משתתף, תוך כדי הכוונה קירוב לעולם התורה.

השבת במחנה, ציינו רבים מהמשתתפים, היתה חוויה רוחנית עמוקה, ששיאה היה במוצש"ק, כאשר הגרב"ים אזרחי מלהיב בשירה ונקבת את לב הנוכחים כולם. כהכנה לקראת חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות.

תכונה לקראת הכינוס הארצי של תלמידי ואוהדי "סעקלהיד"

יתקיים במעמד גדולי ומאורי ישראל, בי"ח אלול בבני ברק

תכונה בקרב תלמידים, אוהדים ומוקירי זכרו של הגאון הקדוש רבי יהודה סגל ראזנר זצוק"ל, בעל מחבר הספרים "אמרי יהודה" אב"ד והא ישיבת הרמה סעקלהיד בטרנסלבניה, לקראת כינוס התלמידים הארצי שיתקיים ביום רביעי י"ח באלול בבני־ברק.

הגאון בעל "אמרי יהודה" זצ"ל, מגדולי מרביצי התורה ופוסקי ההלכה בהונגריה ורומניה, נתפרסם בשעתו בכל תפוצות ישראל, בזכות אור קדושתו ותורתו שהפיץ לאלפי תלמידים, ולאור אלפי פסקי הלכה בכל מקצועות התורה, שהשיב לשואליו. הגאון זצ"ל כתב אלפי גליונות של חידושי תורה, ערוכים לדפוס, אך לדאבון לב נאבדו בימי שואת אירופה. מעט מחידושי תורתו ראו אור בספריו "אמרי יהודה" על התורה ומועדים, פרקי אבות וכרך אחד על סוגיות הש"ס.

בכינוס הארצי, שיתקיים באולמי קונטיננטל בבני ברק, תצויין שנת החמשים לעלותו על קידוש השם בשחטה אשוויץ עם כל בני משפחתו ומרבית מאלפי תלמידיו ובני קהילתו.

המעמד התורני מאורגן ע"י הנהלת מוסדות "אמרי יהודה" בירושלים, אשר יסדו והקימו כולל לאברכים מצויינים ללימוד הוראה, הנושא את שמו וזכרו הטהור של אב"ד סעקלהיד. לצד כולל האברכים הוקם מכון "קול יהודה", לחקר אור תורתו והפצתו בעולם התורה והישיבות.

במרכזו של האירוע, שבו יופיעו גדולי ומאורי התורה שליט"א, תצויין הופעתו של ספר היובל המפואר "שפתי יהודה", פרי יצירתו של המכון, ובו חידושי תורה במשנת בעל "אמרי יהודה", אותם כתבו גדולי ומאורי הדור מכל החוגים. כן מתפרסמים בספר אסופת מכתבים ודברי תורה נדירים מאב"ד סעקלהיד; פרק מיוחד בספר מוקדש לתולדותיו ופרקי חייו של הגאון זצ"ל, בתיעוד מסמכים היסטוריים.

בכינוס התלמידים הארצי, יחולקו מילגות ל־26 בני ישיבות וכוללים מצטיינים מכל החוגים, אשר זכו לברר מקחו של צדיק, "פלפולי דאורייתא" ו"עומקא של הלכה", שכונסו בספר "שפתי יהודה".

חברי הועדה המכינה של הכינוס, יבקרו השבוע בביתם של מרנן ורבנן גדולי ומאורי ישראל להזמינם לכינוס הארצי, שבו ישתתפו, כאמור, תלמידיו אוהדיו ומוקירי זכרו הטהור של "אמרי יהודה", אשר יגיעו מכל חלקי הארץ.

שלושה תחומי עיסוק

(המשך מעמוד ה')

החוץ כדי להביע שביעות רצון מהישגי האו"ם בחקירת יכולתה הגרעינית, הכימית והביולוגית של עירק. כל זאת מתוך התקווה שבעקבות החשיפה הרחבה תבוא גם פעולת השמדה מוחלטת של מה שעוד נותר שם ממאגרי הנשק הבלתי קונבנציונליים הרבים, שהעירקים עצמם מודים שאגרו.

אלא שעירק מצויה רחוק והעיסוק בה למרות כל חשיבותו, פחות מנעשי מהעיסוק ביכולת הצבאית בתחום זה של הסורים למשל, אך בישראל מתעלמים מכך.

ד"ר דני שוהם מהמכון למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת בר אילן ומומחה בתחום הלוחמה הכימית, אומר בתום מחקר שנעשה בנושא זה, שלדמשק יש היום אלפי טונות של פצצות קטלניות המורכבות מאמצעי פיגוע בצורות שונות, אוירית, יבשתית ואוורה תכולן כימיות. סוריה, הוא מדגיש, היא היום המדינה הערבית בעלת הפוטנציאל הגדול והמסוכן ביותר בעולם הערבי של נשק כימי. ואם נוסף לכך את יכולתה של דמשק לשגר טילים לכל נקודה בישראל ואת האפשרות להרכיב ראשי נפץ כימיים על כל טיל הרי שהשילוב שבין השניים מסוכן ביותר, מדגיש ד"ר שוהם.

לסורים, מציין המחקר, יכולת ייצור שנתית שוטפת של מאות טונות של נשק כימי היא מרכיבה מעיקר פצצות עם גז סרין וגזים קטלניים אחרים. לסורים מטוס תקיפה מסוג סוחוי־22 וסוחוי־24 וכן מטוסי מיג 23 הבנויים כולם לנשיאת פצצות כימיות וכן כ־200 ראשי נפץ מסוג סקאד בי, מהסוג שהעירקים שגרו וגם אלו עם ראשי נפץ כימיים או שניתן להרכיב עליהם ראשים כאלו.

בעבר פורסם שהסורים והאיראנים בונים טילים חדשים מסוג אם־9, ארוכי טווח ובעלי יכולת נשיאה של ראשי נפץ כימיים, אלא שלא ידוע אם פיתוחם הושלם והם עברו כבר לשלב הייצור. טילים אלו מיוצרים בשיתוף הצפון קוריאנים והסינים.

עוצמתה של סוריה בתחום זה נשענת בעיקר על ייצור עצמי של חומרים, פצצות ואמצעי שיגור ומומחים סוריים השיגו רמת פעילות גבוהה ביותר בתחום הכימי.

העבודה הסורית נעשית בחשאי, לא ניתן לה פרסום אפילו בתוך סוריה עצמה ומרבית העבודה הן במתקנים תת־קרקעיים. לדעת ד"ר שוהם, כל פצצה מהסוג המצוי בידי הסורים עלולה לפגוע ברדיוס ניכר והסורים בונים את הפצצות כאמצעי לשימוש ברגעי מצוקה. גם כשהם יודעים שפצצה אחת של 500 ק"ג מסוגלת להרוג עד אלפי איש במקום ועוד ובמקרה שכזה תגובתה של ישראל תהיה קשה ביותר.

אז זהו המצב, נכון לסוף שבוע זה.

הכל עסוקים בדברים החשובים. אך הדברים החשובים יותר נדחקים לקרן זוית.

א.מ. זילברברג

החרדה הלאומית

אם מורים אינם מוכנים להרשות לעצמם את ה'לוקסוס' לפתוח את שנת הלימודים מבלי שתובטח שמירה צמודה וקפדנית על כל בית ספר וגן ילדים, לא תעזורנה כל התיאוריות הוורודות אודות המהלכים המדיניים שמשמיעים באוזניהם הממשלה וגרורותיה מהשמאל. יש להם, לשרי ממשלת רבין, ממה לחשוש. ולא מפחד מעללי הימין, כי אם מאימת יום־הדין הממשמש ובא, מחרדת יום התוכחה הקרב ומגיע

אחד הנושאים המרכזיים שעמדו בראש סדר היום הציבורי במהלך השבוע החולף, היה נושא השמירה. ארגוני המורים של בתי הספר היסודיים והעל־יסודיים איימו שלא יפתחו את שנת הלימודים החדשה, אם לא תוסדר שמירה צמודה ורמת אבטחה נאותה בשערי בתי־הספר.

אולם, לקהיליית דורשי השמירה הצמודה הצטרפו השבוע גם ...שרי הממשלה. גם אותם בכירים נושאי־השורה ונוטעי היוזלוי המהודרות, חשו לפתע באיזשהו פחד וחרדה: הם קיבלו פתאום פיק ברכיים ושיניהם דא לדא נקשן. הם מרגישים בצורך דחוף לאבטח את עצמם מפני פגיעות פיזיות, למרות שאלה לא מוכשו מעולם.

אז כי אמר שהממשלה הזו מנותקת מרחשי־ליבו של העם. הנה, גם שרינו ויועצינו הדיפלומטים נתקפו באותה חרדה לאומית הנותנת את אותותיה על כל ילד וילדה החובשים את ספסל הלימודים, כמו גם נערים זקנים, שכירים ועצמאיים הערשים דרכם בבוקרו של יום לעבר האוטובוס הציבורי בשכונת מגוריהם.

* *

עם כל האירוניה המרה, קשה להפריד בין שתי החרדות — השונות באופיין, לכאורה — מהן סובלים אזרחי הארץ, מחד, ושרי ממשלתם, מאידך. במלים פשוטות ניתן לסכם את התופעה הנפשית אפופת החרדה, כי העם פוחד מהטרור הפלשתינאי; הממשלה — ממחאות היהודים.

ובעוד מסע ה'קמפיין' שמנהלת הממשלה על 'פחדיה' ו'חששותיה' מפני מטורפים קיצוניים ימניים, העלולים, לדבריה, לבצע מעשים אשר לא ייעשו, תוך פגיעה בחיי אדם, דבר הנטול כל בסיס עובדתי — מתהלכים להם כ־4 מליון יהודים בארצם ימינה ושמאלה, שתמונות הזוועה הלתופת מפיגועי ההתאבדות הפלשתיניים ברחובי הארץ מרצדות תדיר מול עיניהם, חוששים לצאת מפתח ביתם, פשוטו כמשמעו.

קשה להשתחרר מן התחושה, כי הפרסומים המוגזמים ללא כל פרופורציה, על 'אבטחה כבדה סביב ראש הממשלה, שר החוץ ויתר השרים', נועדו "לאזן" את החששות החרדות האמיתיים שהם מנת־חלקו של העם היושב בציון. ככלות הכל, לא מדובר באנשים נאיביים המאמינים באמת ובתמים כי יהודים, דתיים ברובם, המובילים את המערכה נגד הסכמי אוסלו, ישפכו דם אחיהם, גם אם אלה נוקטים בהלכים מדיניים מסוכנים ברמה קיומית.

אולם לורכות הציבורי החוצה את שדרות העם, נלווים לא מעט היבטים ואמצעי מאבק פסיכולוגיים, שעניין 'השמירה ההדוקה על השרים' הוא אחד מהם. בדרך זו מבקשת הממשלה להסיט את מוקד הדאגה הציבורית ממהלכיה הכושלים ולמקד את הזרקורים התקשורתיים לעבר 'הסכנות הנשקפות מימין'.

* *

גם אם יש מי שמטילים ספק ברצינות הדאגה שמשדרים גורמים בממשלה, על חשש שלומם של הבריה, הרי שבכל הנוגע לאבטחת שלומם ובטחונם של ילדי גני הילדים ובתי הספר, אין חילוקי דעות. ייתכנו ויכוחים ברמה הטכנית שתישא אופי השמירה — כזו או אחרת, אך הכל תמימי דעים כי לא ניתן להפקיר אבטחתם של למעלה ממליון ילדים במוסדות חינוך ברחבי הארץ, למרות 'ההתקדמות המסחררת בשיחות השלום'.

וזו בדיוק נקודת החיבור הקושרת בין שתי החרדות הקרטביות, של הממשלה מכאן ושל האזרחים מכאן. משום שממשלה המנווטת מדיניות של שלום, אינה יכולה להיישיר מבטה מול הורים לילדים מודאגים שאינם יודעים מה ילד יום; היא לא מסוגלת להזקיף קומה מול אזרחים חסרי־אונים הסובלים מביעותים וחרדות מאימת טרור פלשתינאי אכזרי שאינו מתכוון להיפסק גם אחרי אוסלו ב'; היא איננה רשאית להתהלך בשלוות־נפש ו'להמשיך בשיחות השלום' יממה אחת לאחר כל פיגוע דמים כבד, שבאחריות הפרטנרים עמם היא נשאת־ונותנת.

אם מורים אינם מוכנים להרשות לעצמם את ה'לוקסוס' לפתוח את שנת הלימודים מבלי שתובטח שמירה צמודה וקפדנית על כל בית ספר וגן ילדים, לא תעזורנה כל התיאוריות הוורודות שמשמיעים באזניהם הממשלה וגרורותיה מהשמאל. המציאות בשטח היא זו שמכתיבה את המהלכים.

במצב אבסורדי שכזה, די להם, לחברי ממשלת רבין, לקורטוב של מצפון אנושי ומוסרי — שלא לדבר על מצפון יהודי — על מנת לחוש את הקרקע בוערת מתחת לרגליהם, ולא מפחד מעללי הימין, כי אם מאימת יום־הדין הממשמש ובא, מחרדת יום התוכחה הקרב ומגיע.

ד"ר ר' הלל ויידמן ז"ל

איתרע מזלי בביקורי החודש בניו יורק להשתתף בהלוויותיהם של שני אישים דגולים, הרב ד"ר יצחק לוין ז"ל ור' ד"ר הלל ויידמן ז"ל. שניהם בעלי מחשבה ובעלי עט. אישי הגות ואנשי ספר. יש הרבה מן המשותף בין שני האישים ובכל זאת הרבה מן המפריד.

מיד לאחר הלוויתו של הרב ד"ר יצחק לוין ז"ל עמו הייתי קשור שנים רבות והתארחתי אצלו בכל ביקורי בניו יורק בקשר לסתימת ספריו, טלפנתי לר' הלל ויידמן וקבענו להיפגש בביתו בפאתי בורו פארק. הייתי אולי האחרון שפגש אותו, בטרם יצא להשתתף בשמחת הבר מצוה לנכדו. שם, בחדר המדרגות, כרע ונפל, והובל לבית החולים והחזיר נשמתו לבוראה.

בביתו הצנוע עם אויר של ספרים ומאמרים, שוחחנו ארוכות למרות קושי השמיעה שלו בשנות חייו האחרונים. הוא היה ביקורתי ונוקב, בעל זכרון פנומנאלי, הזוכר לפרטי פרטים את כל האירועים ופגישותיו עם גדולי האדמו"רים וגדולי התורה מדור העבר, שזכה מהם לחיבה יתירה. על כך יעידון ויגידון 4,000 המאמרים שכתב בעתות שונות, זאת מלבד עשרות ספרים שכתב.

המנוח נולד בטרנסילבניה בבוטשאטש שבגליציה, להוריו הר"ר אברהם מאיר ויידמן ע"ה שהיה מחסידי הוסיאטין ורעייתו, ולמד בנערותו אצל הרה"ג רבי מאניש באב"ד מטרנופול זצ"ל שהיה ידוע כה"טארנאפאלער רבי", ואף קיבל ממנו סמיכה.

ר' הלל היה לפני מלחמת העולם השניה המזכיר של הציגים האורטודוקסים חברי הסיים הפולני, וכן שימש כמזכיר צעירי אגודת ישראל בוורשא. עקב תפקידו היה בקשר מתמיד עם הרבה מגדולי ישראל כהאדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל ה"חפץ חיים" מראדין ורבי חיים עוזר גרודזינסקי זי"ע. באמתחתו מכתבים שהכירו לו טובה על פועלו. ה"חפץ חיים" זצ"ל כתב לו מכתב בתרצ"ב, ובו הוא מודה לו על עסקנותו בהטבת מאסר ליהודי שהבריח את הגבול מפולין ונתפס.

גדולי ישראל שיבחוהו ביותר על מאבקו בכומר הפולני צ'אציאק האנטישמי הידוע לשימצה, שניסה לאסור את השחיטה בפולין. הכומר נאלץ לסגת מכוונתו הזדונית אחרי שר' הלל ויידמן חיבר חיבור בשפה הפולנית, שהשחיטה הוא האמצעי הכי רחום להרינת בעל חי, וגדולי פולין הכירו לו טובה על כך.

לאחר שעבר את השואה ואיבד את משפחתו התחתן בשנית במחנה המעבר בפרנוולד שבגרמניה. מסדר הקידושין היה כ"ק האדמו"ר מצאנז־קלויזנבורג זי"ע, כשהגיע ארצה הצטרף ר' הלל לצוות מערכת "המודיע" וכן שימש בתפקיד בכיר במשרד הסעד בעת שהר"ים לוין זצ"ל כיהן כשר הסעד.

לזכותו של ר' הלל ויידמן יאמר, שהוא היה הראשון שיצא בפומבי נגד מזכיר האו"ם קורט ולדהיים וזאת בשל עברו הנאצי, הוא היה זה שגילה את עברו בארכיונים מהמלחמה. המסמכים נמצאו על ידו בארכיונים הקיימים בניו יורק.

היה שריד לעסקנות היהודית בפולין שלפני המלחמה, חריף מוח, בעל עט שנונה ומושחזת, מהיר תפיסה ובעל ידע רב במפרשי התורה ופולמוסן ללא משוא פנים.

בהלווייתו שהתקיימה בבורו פארק השתתפו מלבד בני המשפחה עסקני אגודת ישראל ותורבים מן השורה. דברי הספד השמיעו הרב יצחק אשכנזי רב ביהמ"ד אלעסק, הר"ר יוסף פרידנזון עורך "דאס אידישע וואורט", חתנו הרב מאיר פאנד והרב ישראל שור, ובנו יחידו הרב אברהם משה ויידמן ראש כולל במונסי, חתנו של הרה"ג נפתלי קפלן ראש ישיבת בית התלמוד בניו יורק.

השאיר אחריו את האלמנה, בנו היחידי וכן שתי חתנים הרב פאנד רב ביהמ"ד בפלטבוש ור' דוד שכטר.

כאמור, פגישתנו התקיימה יום לפני שהתמוטט על מדרגות הבית בו התקיימה מסיבת הבר מצוה לנכדו. בשעת הפגישה כתב מאמר הערכה בטורו השבועי בעתון "יאלגעמיינער זשורנאל" ובו דברי הספד לידידו הרב ד"ר יצחק לוין ז"ל, שנפטר ימים אחדים קודם.

חבל על דאבדין ולא משתכחין.

ת.נ.צ.ב.ה.

בנימין קלוגר, ירושלים

הסתיימה הגשת הספרים לועדת פרס ירושלים

לוועדת השופטים לפרס ירושלים לספרות תורנית שע"י האגף לתרבות תורנית בעיריית ירושלים הוגשו מאות ספרים וחיבורים תורניים.

כך עולה מבדיקה שנערכה באגף לתרבות תורנית, עם סיום התאריך שנקבע להגשת הספרים לועדת פרס ירושלים, ע"י מזכיר הועדה, הרב גבריאל שטאובר, שנבחר אתמול פה אחד בעצרת הקבלה של העיריה למנהל המחלקה לספריות, ובתוקף תפקידו זה הוא משמש גם כמזכיר ועדת השופטים.

נמסר כי בין מגישי הספרים והחיבורים מיטב האברכים העמלים בתורה מכל החוגים, וגדולי ישראל שספריהם משמשים את תלמידי הישיבות והכוללים ותופסים מקום מכובד על המדף התורני.

הוחלט כי למרות שההענות היתה מעבר למצופה ולועדת השופטים יש עבודה רבה בבדיקת כל הבקשות והספרים, הרי שהמעמד החגיגי של מתן הפרס יתקיים כמתוכנן במוצש"ק פרשת נח — ד' חשון תשנ"ו וכבר שוקד צוות באגף על הצלחתו של האירוע לכבודה של תורה ולומדיה.

סניף שישי לאופטיקה הלפרין יפתח במוצש"ק בפתח־תקוה

סניף שישי של "אופטיקה הלפרין" יפתח במוצש"ק בפתח תקוה. הסניף המפואר, הממוקם בצמת המסחרי של העיר בפינת הרחובות חיים עוזר הרצל, נפתח בשל דרישתם של הלקוחות הרבים בפתח תקוה, שביקשו לחסוך לעצמם את הטרחה לנסוע עד בני ברק. את הידיעה הנוכחית אי אפשר להפריד מזו שהתפרסמה בסוף השבוע שעבר, שתיארה את השמחה שאפפה את מאות תלמידי תלמוד תורה "זוהרת עולם" בבית שמש, עם הרכבת מערכת מיזוג האויר שנתרמה ע"י הרב רפאל הלפרין. התרומה בשווי 57,000 שקלים, שנועדה להשבחת איכות הלימוד ע"י תוספת של בית רבן, מספרה אמנם ע"י הרב הלפרין, אבל התורמים האמיתיים הם אותם לקוחותיה של רשת החנויות "אופטיקה הלפרין" ברחבי הארץ, המכירת האותה מכרת עם פתיחתו של הסניף ה־6 במרכזה של פתח תקוה, בצמות המסחר במזר.

לקוחותיה של רשת "אופטיקה הלפרין" יודעים את "כללי המשחק" הללו, ולכן הם מיתרפקים על חנויות הרשת, כי בה אפשר ע"י רכישת זוג משקפיים גם לקנות את המשקפיים האיכותיות ביותר ע"י אנשי המקצוע המעולים ביותר, וגם לתרום בממון ידיהם להשבחת איכות הלימוד בת"תים ובישיבות.

200 מטרים מרובעים זה השטח הענקי "הבולעי" אל קירבו כ־6 עד 7 חנויות. עליו תשתרע החנות החדשה של "אופטיקה הלפרין" בפינת הרחובות רבי חיים עוזר־הרצל בפתח תקוה. הסניף שיפתח במוצאי השבת הקרובה, יסייע בעיקר לציבור האברכים ובני הישיבות המתנדרים בהמוניהם בעיר זו. שקיבלו את אחד הסניפים המפוארים ביותר של הרשת, הממוקם בקטע שאליו נוח להגיע בקלות רבה מכל חלקי העיר.

הידיעה על פתיחת הסניף החדש התפרסמה ברחבי העיר, והדבר היה לשיחת היום. המומנטום של רכישת זוג משקפיים מכל סוג שהוא ובה בשעה להיות שותף באחזקת עולם התורה והחסידות, בבחינת יששכר וזבולון ניקלט היטב בתודעת הציבור הדתי בפתח תקוה, שחיפש מזמן הזדמנות שכזו.

העיר פתח תקוה מאוכלסת כידוע בציבור דתי גדול ומגוון, המפתח לעצמו קהילה איכותית המשפיעה על החיים הציבוריים גם בחלקי האוכלוסיה הכללית של פתח תקוה.

עם פתיחתו של הסניף החדש, תיחסך מציבור זה, הטירחה של נסיעה עד לבני ברק השכנה. הסניף הפתח תקואי של "אופטיקה הלפרין" יתווסף ל־5 הסניפים האחרים של הרשת בירושלים, כפר סבא, תל־אביב, רחובות, ובני ברק.

פתח תקוה המשמשת ציר מעבר ראשי מההתנחלויות בגוש דן לכיוון תל אביב, תהיה מעתה ציר ראשי גם לכל רוכשי המשקפיים ועדשות מגע בהתנחלויות.

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

מכירה י״ם

● בדוממה 4 משופצת, ק״ק + חצר וגינה (02)241022 (050)203187
324358

● כ׳ 3 בגאולה $148,000 * 4 בשמואל הנביא משופצת $148,000 * 4 במעלות דפנה + מרפסות $200,000 * 5 ברכס שועפט, ק״א + מחסן $245,000 ״מרכז הנדלן״ (02)285322
324493

● ברמות־פולין 3 חדרים ק״ג + 2 מרפסות $135,000 * ברמות ב׳ 3 ק״ג $145,000 * בדוממה 3 $155,000 * ברמות ד׳ קוטג׳ כניסה פרטית + מרפסות עקיות + גינה $175,000 בלעדי ל״יעילי״ וכן מבחר בדירות ברמות והאזורים החרדיים (02)867276 (02)866057

● חייבת להימכר! בשאולזון 4 (1 קטן) ק״ג $210,000 * 6 קוטג׳ ליד באולה חדשה $310,000 ״המתווך״ (02)370951

● במקור ברוך: * 2 חדרים $140,000 * 4 חדרים $215,000 (02)717966

● בגבעת שאול 3.5 גדולים, + 2 סוכות ק״ב בלי מדרגות + מושקעת! $197.000 (02) 6512495
324947

● ברמות א׳ — 3 מפוארת ק״ב + תוספת — $160,000 גמיש ״פרפר״ (02)860492
325129

● ברמת פולין — 3 + מרפסות ק״ג $130,000 ״פרפר״ (02)860492
325130

● בסורוצקין דירת 5 חדרים מפוארת ״פרפר״ (02)860492
325131

● בגולומב הזדמנות 4 גדולים + מרפסות + מחסנים ק״ב — ״פרפר״ (02)860492
325133

● בגמל 4 מפוארת + מרפסות + נוף מרהיב מרצפה שמש ״פרפר״ (02)860492
325134

● במעלות דפנה הזדמנות 3 מסודרת + מרפסת רק 160,000$ ״פרפר״ (02)860492
325135

● בקטמון 5 + מרפסות, כניסה פרטית — הזדמנות ״פרפר״ (02)860492
325136

● בנוה יעקב 3 + מרפסות — מיקום טוב — פינוי מיידי ״פרפר״ (02)860492
325137

● בתל ארזה (הבוכרים) 4, ק״א, הסקה פרטית, כיורים. (02)791239
325159

● בשועפט 5 חדרים 142 מ״ר. + מחסן + נוף רק $258,000, 4 חדרים ק״א + נוף $205,000 ״עם גר״ (02)816833
325160

● בבצלאל אשכנזי 2.5 משופצת, ק״ק + הרחבה $140,000 ל״משכנות״ 3/ (02)243502
325195

● ברש״י 4 גדולים + גינה + פתוח ציאל (02)388954, (02)422707 שמ־עון
325256

● בנוה יעקב מזרח 3 + גינה דרום ומערב $120,000 (02)835120
325257

● בבית וגן, 7, ק״א, סוכה, נוף, כניסה פרטית, חניה מקורה, $450,000 אנגלו סכסון (מלדן) (02)251161
325259

● במרכז בית וגן, 5, ק״ב + מרפסת גדולה ״תיווך״ (02)419263, (02)439519
325275

● ״הכיוון״. (02)611222 בגבעת שאול, 3, ק״ק, מרפסת סוכה. $198,000
325311

● בסנהדריה, באזור הבוידה, בעזרת תורה, במורחבת 5־3 חדרים. ״מהדרי״ (02)820126
325325

● בהר נוף 8, 200 מ״ר,3 שרותים $650,000 ״מהדרי״ (02)820126
325326

● בבית וגן! הפסגה! 6 חדרים, ק״ב, משקעת. (02)412506 (050)211283
325333

● בשועפט קוטג׳ 5.5 + מחסן בתוך הדירה כמגר + גינה + מרפסת (אגריי) ללא תיווך. (02)252292 מנוי: 35191 אברהם.
325352

● 4 במעלות דפנה $225,000 * 5 בהר נוף 135 מ״ר $330,000 * 6 ברמות ג׳ $250,000 * 3 בבייש $180,000 * 3 בנוה יעקב $120,000 * 4 בשועפט מיוחדת $240,000 ״תיווך א.א.״ (050)351579 (02)382565
325355

● מציאה! בסורוצקין! 4 חד׳, חניה, מרפסות, מחסן. ״עופר נכסים״ (מלד״ן) (02)388802
325359

● מציאה! בקרית משה! 4 חד׳, ק״ב, שקטה, מיידית ״עופר נכסים״ (מלד״ן) (02)388802
325362

● בנוה צבי 3 חד׳ באבינוב, ק״ב, מסודרת, ״עופר נכסים״ (02)388802
325369

● בצפניה! מציאה! 3 חד׳ + חצר, כניסה פרטית ״עופר נכסים״ (מלד״ן) (02)388802
325370

● בבית וגן! 4 חד׳ במיכלין! ק״א + סוכה, שי״כ ״עופר נכסים״ (מלד״ן) (02)388802
325371

● בצפניה 3 חדרים, ק״ב מרווחת (050)347334 $210,000
325380

● ברמות א׳! 4 מסודרת $165,000 * 4 משופצת $170,000 ״כרמל נכסים״ (02)247999
325393

● ברמות א׳! 3.5 מסודרת $140,000 * 3 משופצת $150,000 ״כרמל נכ־סים״ (02)247999
325394

● בשומרי אמונים במחיר מציאה! 3 ק״ג מאווררת ומושקעת + מרפסת (02)829160 $150,000
325396

● בלעדי! בשועפט 5 חדרים מרווחת ק״א, שיפויים, כיוונים טובים + חצר 90 מ״ר ״תווך כהן״ (02)389178
325399

● בגאולה דירות חדשות 3־2־6 חד־רים ק״ג ״תווך כהן״ (02)389178
325400

● מבחר דירות 5, 4, 3 חדרים בשוע־פט בלעדיות ״נוף הרים״ (02)382471
325403

● ברמות־פולין 3 חדרים ק״ג + 2 מרפסות $135,000 * ברמות ב׳ 3 ק״ג $155,000 * בדוממה 3 $145,000* ברמות ד׳ קוטג׳ כניסה פרטית + מרפסת עקיות + גינה $175,000 בלעדי ל״יעילי״ וכן מבחר בדירות ברמות והאזורים החרדיים (02)867276 (02)866057
325409

● בהר־נוף 4 חדרים (1 קטן) + מרפסות + נוף מרהיב מאורת + מחסן $215,000 בלעדי ״ליעילי״ (02)866057 (02)867276
325410

● * ברכס שועפט דירת 4 חדרים ק״ב * ברמות ג׳ 4 חדרים ק״א * ברכס שועפט קוטג׳ 5.5 חדרים + גינה + נוף דו־מית ״בלעדי ליעילי״ וכן מבחר דירות ברמות באזורים החרדיים ״יעילי״ (02)866057 (02)867276
325411

● * בשועפט 6 עקית + חצר גדולה $320,000 * בגאולה 3 + חצר לג־נודים / לעסק $180,000 2.5 בהמ״ג (קרוב למטרסדורף) $135,000 (02)376312
325412

● * ברבי חיים 3 חדרים מטופחת * 4 חדרים בקרית — בעלזא * 3 חדרים גדולים בצפניה * 5 חדרים בהקבלן מפוארת (תווך) (02)374858
325418

● 4.5 ח׳ בבניה במקור ברוך. בלעדי ״נוף הרים״ $270,000 (02)332471
325419

● חייבת להימכר! 4 (1 קטן) ק״ג $210,000 * 6 קוטג׳ ע״י באולה חדשה $310,000 ״המתווך״ (02)370951
325434

● 4 בשועפט ק״ב משופצת! $205,000 * 3 במקור ברוך $175,000 מבחר הזדמנויות! ״מך״ (02)382533
325436

● 3 + הול בגאולה, חדשה $200,000 * 2 + הול בגאולה, חדשה $140,000 ״מך״ (02)385755
325437

● ברמות ד׳ לרציניים חדשה ומיוחדת 5 גדולים ק״א 3 כ״א ושמש (02)866690 (תווך) $300,000
325442

● לאניני הטעם! ברמות א׳ 4 מושק־עת + רשיון מרפסת לסוכה + כיוונים $174,500 בלעדי ״קרן״ (02)863404 (052)601551
325444

● לזריזים! בשמואל הנביא! (שיכ־נים) 4 ק״ב + חצר גדולה במחיר מציאה ״קרן״ (02)863404 (052)601551
325447

● בסנהדריה 4 במגנן אמריקאי, ק״ב, הסקה פרטית, מרפסות + כיוונים טובים + נוף. (02)811291
325462

● בהזדמנות! למהירי החלטה! די־רות גדולות ומרווחות בגאולה * בסורוצקין כ־6 גדולה ומרווחת, קו־מה נוחה * בקרית בעלזא 3 ק״ב מטופחת * 5 חדשה (02)374645
325465

● בברבי חיים 3 חדרים מטופחת * 4 חדרים בקרית בעלזא * 3 חדרים גדולים בצפניה * 5 חדרים בהקבלן מפוארת. (תווך) (02)374858
325470

● י״ר.א. שליט קבלנים״ בגבעת שאול דירות חדשות 3,4 החל מ־ $190,000 (02)733312
325472

● בשועפט! קוטג׳ 6 + מחסן + מרפסות + גג 70 מ״ר, נוף מרהיב! ״תווך כהן״ (02)389178
325479

● בקרית־משה 3 + פ״א ק״ג מאווררת מיידי. $170,000 (02)6522007
324006

● 3.5 ברמות ד׳ ק״ב (אחרונה) מאורת ומאווררת + נוף. (02)860373
324123

● להשקעה, בדוממה, 2, בית ערבי + אחוזי בניה, (02)782573
324597

● במקור ברוך 2 משופצת כחדשה (02)244155 (02)733684 $140,000 אלי
324323

● בדוממה 4 משופצת, ק״ק + חצר וגינה (02)241022 (050)203187
324350

● 4 בדימונה ע״י אפריון, מסודרת, ק״ב. (02)382875 (02)866340
324397

● במטודה (מרכז), 4, ק״ד + נוף, $ 170,000 ״לילי לוינ״ (02)639339
324443

● בסורוצקין, מושקעת מאוד. שמת של 4 מחולק ל־5 + אפשרות תוספת בקרוב. (02)385925
324507

● מציאה! ברמות א׳ (צפרירים) 3.5 ק״ד מסודרת. $142,000 (02)862114
324555

● בסנהדריה, 4, ק״ב + נוף, תווך הפסנה. (02)412753
324558

● באזור שערי־חסד 3. משופצת, מרפסת סוכה ״ילמכוניק״ (02)9964760
324583

● 5 בנוה יעקב מזרח, בהזדמנות * 5 ברמות ד׳ * 3 בסנהדריה המורחבת. (02)376312
324611

● בשועפט 4 105 מ״ר + מחסן צדדים טובים (02)829248
325022

● בהזדמנות !!! בשועפט 4 ח׳ ק״ב + חצר $195,000 תווך (02)388065
325146

● בשועפט חייבת להימכר 3 מרווחת + מרפסה גדולה, 4 מרווחת + מרפסת גדולה + חצר + מחסן. ״יסוד לדיור״ (02)373385
325178

● במעלות דפנה 3.5 + נוף + פלולת + מרפסת סוכה. (02)829183 בערב.
325204

● חייבת להמכר! בשועפט! 4 ק״ב +מחסן $209,000 4* גדולים +הכנה ל־5 + גינה עקית + מחסן + נוף מרהיב $238,000 * מיוחדת + נוף + גינה עקית $300.000 בלעדי ״המתווך״ (02) 370951
325232

● בשועפט 5 חדרים + גינה כ־70 מ״ר $247,000 (02)376159 תווך ״מאה שערים״
324929

● קרוב לגאולה דירה חדשה 5 חדרים גמורה, קומה נוחה, כניסה פרטית $300,000 (02)376159 תווך ״מאה שערים״
324930

● בשועפט 4 חדרים + נוף מרהיב שינויים בדיצוף. $207,000 (02)376159 תווך ״מאה שערים״
324932

● בישא ברכה 4 חדרים רב מפלסי + שרותים כפולים כחדשה. (02)376159 תווך ״מאה שערים״
324933

השכרה י״ם

● בגאולה 3 גדולים ק״ק משופצת + חצר גדולה מתאים לגן, או לבחורים (02)374858 (תיווך)
324587

● בהר נוף דירת חדר מרוהטת $380 כניסה מיידית (02)860871 (02)856582
325208

● בבית־וגן, גרשום, 3. מצומצם, מיידי $700 * בית וגן 3 $650 * בהר נוף 5 $900 ״פרפר״ (02)860492
325381

● בדינו !!! משכיר דירותם תוך 48 שעות — אמת בפרסום — שרות אמין — פרפר (02)860492
325126

● בפאגי — 2.5 + מרפסת !!! בבית וגן 3 מרוהטת !!! במעלות דפנה — 4.5 — $800 !!! בסנהדריה — 2.5 מצויינת !!! בסנהדריה 3 מעולה $700 !!! ״פרפר״ (02)860492
325127

● בעזרת תורה 5 מפוארת !!! בהר הרצוג — 5 — $750 ברמות ב׳ 3 + סוכה !!! בשטראוס 3 גדולים !!! ״פרפר״ (02)860492
325128

● בגאולה, 3, מרוהטת, להשרי (02)244542, בשעות 17.00־20.00
325150

● 3.5 באזור אונסדורף לתקופה ארו־כה.. מרוהטת קומפלט $1000 (03)6775152
325255

● דירת בת 5 חדרים עד לאחר החגים במרכז, ע״י גאולה. ביפר: (02)6519131 מנוי: 1119 תפארת.
325374

● בסורוצקין! 5 מרוהטת + מעלית + מרפסות + סוכה $1000 (02)371655
325395

● 3 בהר צבי! מרוהטת, ק״ג $700 * 2 בסנהדריה $600 ״המתווך״ (02)370951
325422

● ברמות א׳ טללים 3 ק״א + כיווני אוויר, לתקופה ארוכה. בלעדי ״קרן״ (02)863404 (052)601551
325441

● בסנהדריה פאג״י 3 חדשה ויפה־פיה! מרוהטת קומפלט. (02)811429
325456

● בהר יוסף 2 + חד״ש + הצס + טלפון + שמש + ארונה $590 (02)389306
325440

● בנוש 80 5 חדרים, מאחרי החגים לתקופה ממושכת * דירת חדר באיזור מאה שערים. (02)374858
325468

● בסנהדריה המורחבת 2.5 חדרים מרוהטת ומטופחות. (02)819410
325407

● בתל־ארזה, 3.5 , ק״ב + מרפסות, מרוהטת חלקית (02)855525 מיידית.
324410

● בדוממה 3 + הול + מרפסות ק״ג לשנה (02)438681 (02)437526
324412

● בסורוצקין 5 (לתשרי) ק״ד מעלית שבת מרוהטת קומפלט 1350$ (02)371873
324506

● בנוש 80 5.5 מרוהטת קומפלט, לתקופה ארוכה. (02)376485 (02)246939
324567

● בנוה יעקב 4 מצויינת !!! בשטר־אוס 3 גדולים !!! ״פרפר״ (02)860492
325148

● באלקנה 2.5 מרוהטת !!! בקרית משה 2 מרוהטת !!! ״פרפר״ (02)860492
325141

דמי מפתח י״ם

● כ׳ 3 בנוה צבי ק״ב הול משופצת $100,000 ״המתווך״ (02)370355
325407

● 3 חדרים בגבעת שאול (ללא תיווך) (02)6526539
325446

ביקוש דירות י״ם

● לקונים רציניים במזומן. דרושות לנו דירות בבנינים לקניה / השכרה באזורים החרדיים. (02)382565 (050)351579
325356

● דרושה דירה לר״ה בבעלזא בירוש־לים להחלפה בירינץ — ב״ב. (03)5741172
325407

● מעוניים בהחלפת/שכירות מבית־ לירושלים, לתקופה ממושכת. (02)806627
324578

עסקים י״ם

● בזכרון משה 2 חדרים משרד/מחסן + טלפון. (02)634762, (052)602164
325356

● למכירה חברת הסעות מבוססת שרכש לעצמו שם טוב עם מוניטין 18 שנה + עבודות קבועות אזור ירושלים לרציניים בלבד ת.ד. 50205 ירושלים.
325261

● איך למכור נכון * להגדיל רווחים * מודיעות מובטחת * (02)386618
325310

● חנות בדי״פ במאה שערים 90 מ״ר * מבנה 105 מ״ר בדוממה ק״ק * בשמואל הנביא אולם 120 מ״ר ק״ק לגן/משרדים. תווך (02)389178
325398

חנויות י״ם

● מינימרקט להשכרה חדשית, באי־זור חרדי פרנסה בשפע. (02)806564
324421

בניינים י״ם

● בהזדמנות!!! להשכרה בנין בגי־אולה 10 חדרים גדולים לכל מטרה ולמוסד (02)374858
324570

בני ברק

מכירה ב״ב

● 4 חדרים ברימון, משופצת + אפשרות בניה ק״ק $150,000 (03)5700905
325983

● לרציניים בלבד! באדמו״ר מגור ק״א 4, עקית מחודשת + אופציה להרחבה, ״ירונטלר נכסים״ (03)5792406

● בהרצל 4 + פינת אוכל + 2 + גג ענק + מחסן, שמורה 3 כ״א חזית ק״ד + מעלית. (03)5794512
324783

● בהזדמנות! 3 בקרית הרצוג, ק״ד חזית $110,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325289

● בשיכון ה׳ 2.5 עקית + אפשרות בניה עד 150 מ״ר, מיידי, חזית, $152,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325291

● בעלי הכהן 3.5 יפה ומושקעת ק״ג חזית $145,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325295

● ברחי מכהם 3 עקית ויפה, חזית, ק״ג, $142,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325296

● 3 בטייפלד ק״א יפהפיה + פ״א, חזית, $129,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325297

● 4 עקית בקהילות יעקב, בגמר בניה + מרפסת שמש עקית, דיור בכל קומה, $204,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325298

● 4 + 2 וגג, עקית, חזית + מעלית, בהרצל, מושקעת, מיידי, $305,000 ״סן חן״ (03)5793266
325299

● בהשלושה 4 עקית כ־120 מ״ר, ק״ב + מעלית. מפוארת, $225,000 ״סן חן״ (03)5793266
325300

● 2 + מרפסת, ק״ב, בקרית הרצוג + אפשרות בניה בצד הבגג, משקעת. $ 96,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325301

● בבניה במרכז בעלי מלאכה, 4 + מרפסת שמש גדול, סטנדרט גבוה, גמר בניה תוך 10 חודשים. ע״י קבלן אמין, החל מ־ $ 205,000 בלעדי ״יסן חן״ (03)5793266
325302

● בממזם: בסביבה שקטה, 3.5 גדו־לה, יפה ומושקעת. (03)5708771
325308

● במרכז: 3 גדולים + מרפסות, ק״ב, מאווררת $200,000 (03)5702741
325307

● 2 יפה ומסודרת ק״ג בכלו 8 ששון (03)6199551
325316

● בלעדי! 4 עקית, בשבטי ישראל, חזית, מעלית, מטבח אמריקאי, מיי־דית $172,000 המפתח ב״מרכז הדי־רות״ (03)6182903
325381

● מציאה! בסביבות אהרון דוב, 3 יפהפיה, ק״ג, חזית, 3, כ״א, מטבח מפואר, מזגנים, אפשרות בניה רק $147,000 ״מרכז הדירות״ (03)6182903
325384

● בסביבות בן יעקב, 5 יפהפיה, ק״א, חזית, מעלית, מטבח אמריקאי $225,000 בלעדי! מרכז הדירות (03)6182903
325386

● בתחום סופר, 3 גדולים + חצי, ק״ג, חזית + נוף $165,000 ״מרכז הדי־רות״ (03)6182903
325389

● בזכרון מאיר 3 גדולים ק״ג בלי + תוספת $180,000 (03)5709450
325413

● 4 חזית מרוהטת ומאווררת שמורה + והיטים + אפשרות תוספת בניה !!! $205,000 ״תווך ניימן״ (03)6744150
325426

● ״במרכז בעלי מלאכה״ !!! 3 + 2 + גג מרוצפת מאווררת + והיטים + מוגנים ״תווך ניימן״ (03)6744150
325430

● במרכז 3 + 0.5 ק״א ע״ע + מזגן מרכזי, 3 כ״א, מפוארת, (03)6186242
323523

● 4 חדרים במרכז ק״ג + מעלית מיידי (03)5794552
324345

● 3.5 חדרים משקעת $ 200,000 (03)5705726
324386

● 4 ק״א + מעלית + אפשרות בניה $183,000 !!! 4.5 + חזית + מעלית $195,000 ״במרכז בעלי מלאכה״ בלעדי ״שפיצר נכסים״ (03)6188685
324496

● בטורא / רשבם!!! 5.5 ק״ג + מעלית + חזית + מפוארת + מיידית $255,000 המפתח בלעדי ב״שפיצר נכסים״ (03)6188685
324508

● 5 חד׳ + גג מפוארת. $310,000 טל: (03)6180356 (03)5796459
324586

● 4 + חצר צמודה 100 מ״ר ק״א ע״ע + מעלית $195,000 ״תווך אריה״ (03)6183185
324554

● בלעדי! 3 בזכרון מאיר, ק״א, חזית 130 מ״ר !!! ״תווך אריה״ (03)6183185
324551

השכרה ב״ב

● 4 באהרונסון 18 לתקופה ממושכת מיידי!!! $550 (06)397731
325254

● להשכרה 2 גדולים ק״ק + חצר מיידי ביהודה הלוי בני ברק (03)5783095
325265

● בחזון איש (שד׳ ירושלים) 4 חדרים בבית חדש (03)5791770
325273

● 3 חדרים, ק״ב, מרוהטת קומפלט, חזית, מיידית. (03)6185895
325318

● 2 מרוהטות במרכז טלפון + מזגן (03)6188669
325401

● ברמת אהרון 2.5 + 2 על הגג, ק״ג בלי, מפוארת, חזית, מיידית $600 (08)535123
325404

● באשל אברהם, 4, ק״ב + חדר ארונות + מזגן + דוד״ש. (03)9248937
324364

● 2 + 2 מרפסות, מרוהטת,שקטה ק״א מיידי (03)318747
324381

● קליניקה לרופאים במקום מרכזי באזור הרצל ר׳ עקיבא (03)6191407 (03)5791513
324404

● 2.5 ברימון, שיכון ו׳ מיידי ממושכת + דוד״ש ומרפסות (02)383060
324414

● 2 גדולה לשימוש משרדי במרכז הרי״א. (03)6181648 (03)61992521
324612

● במרכז כ׳ 3 ק״ב מרוהטת מכ־באלול לממושכת $540 תיווך (02)388065
325143

● 2 גדולים במרכז זכרון מאיר, ק״ב אחרונה, מיידית. (03)6196672
325331

ביקוש דירות ב״ב

● דרושה דירה בב״ב מרוהטת קומפ־לט, כמתנות, לפחות 4 חדרים, לכל חודש תשרי השנ״ו, עדיפות למרכז העיר. (03)5748743 (050)279529
325080

מגרשים ב״ב

● מגרש חצי דונם ליד מחסה ״תווך אורטל״ (03)5793423
324509

חנויות ב״ב

● להשכרה מינימרקט באבן גבירול 10 ב״ב, מיידי (03)6198361 אחה״צ.
325285

● לרציניים בלבד למכירה חנות גלי־דה משגשגת ברבי עקיבא (03)5783270
325434

● למכירה חנות בענף הבגדים פרטים (03)5701425 (08)534123
325385

● להשכרה בבני ברק באוסישקין 7 לכל מטרה, 25 מ״ר $400 (03)6770140
325452

● להשכרה: חנות 36 מ״ר + גלריה ברבי עקיבא (03)6184476
324380

חשש לחייהם של 128 נוסעי מעבורת שנחטפה בסרילנקה

קולומבו — ממשלת סרי לנקה ביקשה מארגון הצלב האדום הבינלאומי לנסות ולמצוא מה עלה בגורלם של 128 נוסעי המעבורת שנחטפה על ידי המורדים הטאמיליים, מסרו בכירים סרילנקים ביום חמישי.

״ארגון הצלב האדום הבינלאומי התבקש לסייע בחיפוש אחר האנשים שנעלמו״, אמר דובר מטעם הצלב האדום לכתב רויטרס. ״התחלנו בהליכים המקובלים״, הוסיף הדובר.

מקורות בממשלת סרי לנקה אמרו כי נציגי הצלב האדום מנסים ליצור קשר עם המורדים הטאמיליים בחצי האי ג׳אפנה, כדי לברר מה אירע על סיפון המעבורת החטופה, זאת, לאחר שהקשר בין צבא סרי לנקה למעבורת נתק.

דובר צבאי אמר כי מטוסי חיל האוויר עוקבים אחר המעבורת, וציין כי אוניות חיל הים שומרות על מרחק ממנה, מחשש למתקפות נוספות של המורדים.

״המעבורת נמצאת עדיין סמוך לחופי מולאיטיבו. אנו רואים אותה״, אמר ביום רביעי בכיר סרילנקי לעיתונאים.

״איננו יודעים מה מתרחש על המעבורת, או מה קרה לנוסעים. לא ברור אם הם נהרגו, או שהם מוחזקים כבני ערובה״, הוסיף הבכיר.

לדבריו, ספינות חיל הים נמנעות ממגע קרוב עם המעבורת, לאחר ששתי ספינות מסוג ״דבורה״, שיוצרו בישראל, נפגעו מהאש שנורתה מהמעבורת.

אחת מהדבורות הצליחה אף להטביע שתי ספינות טאמיליות על 30 המורדים שעליהן.

בכירים במשרד ההגנה הסרי־לנקי אמרו כי תקיפותיהם האחרונות של המורדים הטאמיליים נועדו כנראה להוות הסחה, ולמנוע את צבא סרי לנקה ממתקפה על חצי האי ג׳אפנה, המהווה לשליטת המורדים.

אילנה סטודיו לפאות
לשעבר מסלון פאות יפה
ר׳ עקיבא 65 בני ברק טל: 03-5784004
מבחר פאות מכל היצרנים
עיצוב פאות ברמה בינלאומית
להתראות, אילנה בן שלמה

הדברת מזיקים ״סלע״
ללקוחות: ללא הוצאת הכלים
למקקים: אחריות לשנה
ברשיון מס׳ 197
בהלקה לנקיון פוליס, סיסוחים ורימוד
03-494936 ,498151 ,6473271

מכירה לזוגיים בלבד!
חלוקים בהזדמנות, בצבעים מרהיבים תוצרת ארה״ב מ־ 80-180 ש״ח ביום ב׳ 8.30-10.30 בראש פינה 5 רוממה י״ם 02-372074

הובלות ביתר
* מחירים פוליס
* רכבים חדישים
* הנהלה תורנית
הובלות דירות ומשרדים לכל חלקי הארץ
פירוק והרכבת כל סוגי הרהיטים.
אריזות דירות בשיטה אמריקאית.
ביטוח בהעברה מ.פ. 8820005180
טל: 050-407074 / 806745

מכירה קבועה של בגדי הריון
אקסלוסיבים
״מאמי״
בימים א׳-ד׳
משעה 20.00-22.00
משפחת זוג
רח׳ אליהו הנביא 10 בני־ברק
טל. 5793607 ,6183760

מבצע מארה״ב
בגדי נשים ונערות
אלגנס וספורט
★ במחיר הפתעה
ובתשלומים נוחים
פינת מציאות מתחת למחיר הקרן
בימי א׳ ב׳ בערב 8-10
חסד לאברהם 3 י״ם
ע״י ״שהשמחה במעונו״ ו״לפרטי״

חד וחלוק
מבחר ענק
של חלוקים מרהיבים
ארוכים וקצרים בכל המדות
מבצעים
י״ם: מלכי ישראל 27
(כניסה מיעקב מאיר 1) טל. 02-375607
ב״ב: רבי עקיבא 133 03-6192525
אשדוד: הנביאים 5 טל. 08-640589

אמריק טקסטיל
רח׳ שפת אמת 10 ב״ב
שעות פתיחה: אחה״צ 5.00-8.30
יום ג׳ לפנה״צ 10.00-1.00

לאשה הבגות והאלגנטית
בוא חליפה ושמלות בכל המידות
מוצש״ק 12.00 - 9.00
יום א׳ כ׳ 11.00 - 7.00 בערב
רח׳ ר׳ עקיבא 72 ק״ב (בחצר)

SOFY סופי
המרכז לבגדי הריון
הגיעו חליפות אלגנטיות במיוחד
החלה צבירת סוף אוקי!
פתוח במוצש״ק ובכל ערב 8.00-10.00
רח׳ לנג סמ׳ 7 לסמה בחינה בני ברק
לפרטים: 03-5780769

מצוה לפרסם עושי מצוה
מערכת העלונים והקלטות ״שמעו ותחי נפשכם״ מבקשת בזה לפרסם את שמות האנשים דלהלן, שתרמו בעקיפה עבור הוצאת העלון:
הרב דב סנדר שליט״א $100
הרב דוד ירושלמי שליט״א $100
הרב פרידמן שליט״א $180
יתברכו כולם ממעון הברכות בברכה המשולשת — בני, חיי ומזוני ברוויחא, כתיבה וחתימה טובה אמן.
ובהזדמנות זו, אנו פונים בבקשה מעומק הלב, לכל קוראי ומוקירי העלון ״שמעו ותחי נפשכם״ שיסייעו לנו, בהמשך הוצאתו לאור, ובכך לזכות את עם ישראל בארץ ומחוצה לה
בכבוד רב,
משה זובר
יצחק עדו זובר ארליך

מלון רייך ירושלים
״ושמחת בחגך״
בואו לחוג עמנו את חג הסוכות הבעל״ט
במלון רייך
◄ בית כנסת ממוזג במלון
◄ אויר ירושלמי צח
◄ חדרים מאווררים וממוזגים
◄ מוקף גנים ומדשאות
◄ שרות אישי
◄ מטבח משובח, גם דיאטטי
◄ גלאט כשר למהדרין
רח׳ הגיא 1 בית הכרם
טל׳ 02-6523121
פקס 02-6523120

חן בלבן
יבוא שמלות כלה מפוארות
״חן בלבן״ סלון שתיפשת
השכרת בגדי ערב
שושבינות לכלה ולמחותנת
בית יוסף 17 (מאחורי מכבי אש) ב״ב
טל. 03-5796914

״נעם אסתר״
גמ״ח עזרה לחולים
ע״ש אסתר מילר ע״ה
המחלקה לתרבות תורנית
שע״י עירית פתח־תקוה
כנס התעוררות לנשים
במלאות השלושים לפטירתה של
אסתר מילר ע״ה
יתקיים אי״ה ביום שני ס׳ באלול תשנ״ה בשעה 7.30 בערב
בביהכ״נ ״מקור חיים״ רח׳ פרנקפורטר 11 פתח תקוה
ישאו דברים:
הרב ר׳ שמואל הכהן אלביצקי שליט״א
הגב׳ מירה מילר תחי׳ - בשם המשפחה
הגב׳ פסיה סרויבע תחי׳ - בשם החברות
דברי התעוררות: הרבנית דיסה רוזנבלום תחי׳
כתיבה וחתימה טובה

לאשה ולנערה
במנחם משיב 4
מבחר גדול מארה״ב ואירופה אלגנטיים וספורטיביים לחול לשבת ולחג ימי א״ה
8.30-10.30

מארה״ב
לנעם אלימלך 12 ב״ב
בגדי לתינוק לשבת
מבצע מיוחד עד תום המלאי על כל בגדי הקיץ
פתוח מא׳-ה׳
מ־8.30-10.30 בערב

ב״ה יום שני ב׳ אלול ה׳ תשנ״ה 28.8.1995 למניינם
מודעה פרטית באחריות הח״מ
הנני להוסיף כמה מחשבות והערות שעלו על לבי, בנוסף למודעה הקודמת המתפרסמת מסת, נאשמה לקבל תגובות. תשובתי על התקופה הקשה בניסיתי להבין מה אפשר לתקן.
א) נטילת ידים — היתי בסעודת מצוה בשבת במקום מפורסם וידוע. המלצר שהגיש להמניות לסעודים נראה לי כאדם שאינו שומר מצוות כראוי. כידוע מאוד חמור העניין של אכילת לחם (ומזונות) ללא נטילת ידים כהלכה. אם לעיין במסכת ברכות בענין כל״ל שמלאך המות מעיד שיש לו אחיזה בפגם העניינים כאלו — ״חולק של שחרית״ וכו׳. לצערנו יש גם עולים חדשים שאינם יהודים כהלכה. (האם זה בנגד פת״עכו״ם?) לכן הנני להציע — שבסעודות מצוה יבנו אחראי שיוודא שכל מי שמגיש אוכל, יטול ידיו 3 פעמים כהלכה (3 פעמים לסירוגין), וכן אחרי היציאה מהשירותים. פיקוח זה צריך להיות התל מאירגון המזון (בד״כ עד בזמן התפילה בשבת) וכל זמן התהשת, לדעתי, אי הקפדה כב״ל גובלת בסכנת נפשות ממש.
ב. מזוזות ותפילין — מכתוי לדעת שבבתי כנסת ישנים, יש מזוזות שלא נבדקו עשרות שנים. בבית כנסת קטן בת״א הודעתי שמזוזה מחוררת ממש מתולעת שחדרה פנימה. באותו מקום ארעו שנים קשות של אסונות ל״ע. כל מי שנקבה בתו, יפעל ויבדוק איתרם, בכל מקום תפילה אצל רבנים ואחרים. (הנני להעיר שבבית כנסת ידוע נמצא פגם בספר תורה מהודר).
ג. חילול השם — אם לצערנו יש מישהו שחוטא בענין צניעות או ממון, בכומבי, יש לגנות זאת, ג״כ בפומבי כדי לא ליצור רושם שהחרדים מגינים על פורקי עול.
ד. אהבת חינם — לפעמים חושדים בחי שמבקש צדקה שהוא מתחזה, ומתלבטים באם לתת לו צדקה. לפעמים כראי דווקא לתת אפילו למסופק או לרמאי, כי בעניין מדה כנגד מדה, ע״י חסד חינם אנחנו גם מקבלים חסד חינם. כידוע גם לשעשע שמקבל עונש אסור להיביא — ״סגיע לוי״, כי כל הפוסק על חברו כאילו פוסק על עצמו. כאילו אומרים להקב״ה שידון את כולם לפי מידת הדין. והרי אנחנו אינו מושלמים. ״כי אין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא״. ובסופו של דבר — גרמנו שתהיה ליהודי, גם אם הוא מסופק. (וסוף גנב לתליה — ושלי יבוא יום ויחשבו את כל המתחזים שגברה הון — וכל הכסף יחזור לקדושה, להלוקה לעניים תלמידי חכמים ולישיבות. מ״ל).
ה. אחדות ישראל — אם השמאלנים התאחדו עם ערבים ולמרות חילוקי דעות אידיאולוגיים ביניהם, כמה שיכולים אוהבי הקב״ה להתאחד. (המשך יבוא).

ביה״ס ברכה מפעלי חינוך לבנות - ירושלים
ההצגה המלהיבה באידיש
אל רצונך
תופיע שוב לפי בקשת הקהל (הופעה אחרונה)
בעז״ה ביום רביעי י״א אלול תשנ״ה
באולם ״יואמר יצחק״ רח׳ שמעון הצדיק 23
מספר המקומות מוגבל - הבטיחו מקומכם בעוד מועד
כרטיסים:
צפניה 59: פריינד 823776 * בתי אונגרין 186: בוקשטין 828475 * מאה שערים 5: סגל 370914 * בהר״ן שערי משה 2: בוקשטין 273911 * שמואל הנביא 34: ויספיש 828614 * יחזקאל 42 ד: פילציק 323673 * מקור ברוך רש״י 70: שוורץ 374004 * סנהדריה הרב בלוי 12 ב׳: ברנד 824052 * סנהדריה מורחבת 131/16: אורי 824694 * עזרת תורה 35: אייזנשטיין 384461 * דברי חיים 1 א׳: רובינשטיין 386850 * רמות פולין 53/13: דרוק 862376 * ביתר רח׳ ר׳ עקיבא 30: פילציק 806253 * בית שמש זכרון יעקב 3: לינדר 9910432

דפי שופר
בס״ד
חדש יצא לאור!!!
מהדורת תשנ״ה-תשנ״ו (95-96)
המדריך לכשרות, לנופש ולצרכנות דתית
5000 נתוני כשרות-רבנות ובד״ץ (כשר/מהדרין)
מסעדות, אולמות, מפעלי מזון, קייטרינג, קונדיטוריות ומאפיות
נספח/אוגדן בדפי שופר
מדריך נופש כשר/מהדרין
מדריך בכל מלא (פרוזה)
● בתי מלון והארחה
● בתי מלון כשרים בחו״ל
● ג׳יפים וטרקטורונים
● גני חיות ופארק החי
● כפרי נופש ואירוח כפרי
● מוזיאונים ואתרים יהודיים
● מסעדות כשר/מהדרין
● נופש פעיל, קייט ותיירות
● משרדי נסיעות וטיולים
● שייט, קייקים ועוד
5000 נתוני צרכנות דתית
● אגודות ארגונים ומוסדות תורניים
● ארבעת המינים, סוכות וסכך לנצח
● בתי״ס, ישיבות תיכוניות ואולפנות.
● חזנים, זמרים ותזמורות ● טוענים רבניים
● ישיבות, בתי מדרש וכוללים
● מוהלים מוסמכים ● מועצות דתיות ורבני ישובים
● מחשבים ותוכנות ביהדות
● מרצים ביהדות ● סמינרים, מכללות ומדרשות
● ספרי קודש ויהדות ● סת״ם
● עיתונים וכתבי עת תורניים
● ריהוט, לוחות הנצחה
● קישוטי פנים לבתי״כ ומוסדות
● מקוואות ● תשמישי קדושה
ועוד עשרות סוגים ביהדות ונושאי צרכנות דתית...
דפי שופר - מדריך חובה בכל בית יהודי
להשיג בחנויות ספרים במחיר 10 ש״ח (הפצה ישירה לבתי כנסת בנוסח ועסקים בדואר)
דפי שופר מדריך שימושי למידע חיוני לכל ימות השנה
להזמנות: ת.ד. 3060 ראשל״צ ☎ 03-9678555 פקס: 03-9643065

גרביון
גרבי נשים ילדים וגברים
רח׳ יונה 2 גאולה ירושלים

MAM
בגדי הריון
מבחר ענק לחגים, שבת ויום־יום במחירי סוף־עונה
מכירה קבועה
כל השבוע בבקר 1-10
ערב ערב ובמוצש״ק 7-10
רח׳ השומר 43 ב״ב (מול אוסם)
טל: 6165003

כבוד לך!
מכירות בגדי נשים אקסקלוסיביים
תוצרת חוץ! אלגנט וספורטיבי
מחירים אטרקטיביים!
ברח׳ ניסנבוים 9 ב״ב
מוצש״ק שופטים 11 - 9
ימים א׳-ב׳ 6.00-9.00

הגיע מבחר גדול
של מצעים אלגנטיים
מיוחד לכלה
עזרת תורה 25/15 בערב 8-10 בלבד
או בתאום 02-384663

בהטורים 11 ירושלים
תגיגת סוף העונה בעיצומה
חליפות אלגנטיות, חצאיות, וסטים מארה״ב ומפריס
במוצש״ק 9.30 - 11.30
וכל ערב 8.00 — 10.30

רק לשבוע
בעלי הכהן 12
חיסול קיץ סופי
חולצות מ־145 ש״ח
חצאיות מ־50 ש״ח
חליפות מ־150 ש״ח
א״ה 8-10

לבתי המשפט בירושלים
כתבנים/ות
מהירים/ות
ואנטלגנטים/ות
הדפסה בשיטה עיוורת
העבודה באולמות הדיונים
משרה קבועה ומשתלמת
02-247086/4

כלי זמר
פסנתרים
אורגנים
גיטרות
כלי נשיפה
תופים
ציוד הגברה
במחסן המכירות בפ״ת
מבצעים מיוחדים!
חדשים ומשומשים
פ״ת: קרית אריה, גיסין 64. טלי 03-9220528
רמת גן: קניון איילון. טלי 03-5707643

השכרת רכב
03-5781550

לונדון בבני ברק
בגדי ילדים
מבחרת והנחה עד 50%
על כל מלאי הקיץ
מוצש״ק וכל ערב 8-10
במרכז בעלי מלאכה 1 ב״ב

מודעה פרטית באחריות הח״מ
התבקשתי לפרסם ולעורר על עניין חשוב, שקשור בגניזת אותיות. ידועה החשיבות של גניזת אותיות שבלשון הקודש, וההתייחסות לאותיות כדבר חי (כביכול). ישנן מדבקות עם שמות בעברית כגון ״כתר״ (פירמה מסחרית למוצרי פלסטיק) וכדו׳ על מיכלי הזוהה (ניאגרה) בחדרי שרותים. וכן יש המחזיקים בגוויות תומרי ניקוי במיכלים שעליהם כתובות בעברית.
לכן מבקשים להסיר מדבקות כאלו, או לצבוע בטיפ־קס.
הבקשה לפרסם היא מרב צדיק (לדעתי נסתר) שחופף בעילום שם. העניין השני הוא לדעת שנמצאים בתקופה שיש השגחה גלויה. ומידה כנגד מידה, לכן חשוב להקפיד אישית, ולעורר במשפחה, שידקדקו במיוחד במצוות שבין אדם לחברו, כמו שמקפידים על דקדוקי דקדוקים בענייני כשרות המני תפילות וכדו׳. והקב״ה בסח יעזור שאם נתחזק מבחינה רוחנית ונהיה מאוחדים כולנו באמת בשמירת תורה ומצוות ואהבת כל ישראל נזכה לגאולה שלימה בקרוב ממש ע״י משיח צדקנו. אמן.
יעקוב ישראל בן חיים. ת.ד. 29387 מיקוד 61293 ת״א. ם. זהות 5005385. חשבון בנק 7277 דיסקונט סניף ויצמן גבעתיים. (אשמח לקבל סיוע לפירסומים כב״ל, ולפעולות שיוסיפו אהבת ואחדות ישראל).
תודה

לוח היום

כ"ד יום השי"ק ו' באלול תשנ"ה
הדף היומי בבלי: שבועות ט
ירושלמי: כתובות מ
משנה יומית: סוטה ב, ג־ד
הלכה יומית: שו"ע או"ח ולהלן, ר"ב
תנ"כים יומי: הל' אישות
פ' י"ד

	י-ם	ת"א	חיפה
סוף זמן			
קריאת שמע	8.39	8.41	8.39
תפלה השחר	9.59	10.01	9.59
שקיעת החמה	7.08	7.06	7.05
זמנים לשבת			
עלות השחר	4.41	4.42	4.40
נץ החמה	6.10	6.17	6.15

	ב"ש	אשדוד	צפת
סוף זמן			
קריאת שמע	8.42	8.42	8.37
תפלה השחר	10.01	10.01	9.57
שקיעת החמה	7.07	7.06	7.06
זמנים לשבת			
עלות השחר	4.44	4.43	4.37
נץ החמה	6.16	6.17	6.11

קול הדף

לשמיעת השעור בדף היומי — עברית (02)385842, (03)5794301, (03)5794001־2, (03)9342811, (08)491919, (04)672111, (06)938111, אידיש (02)385841, (03)5794111־2־3, (03)9342812, (08)492999, (04)672006, (06)938220, אנגלית (02)385844, (03)5794360, (03)9342813, (08)493050, (04)672006, (06)938220, שיעור דף היומי הירושלמי באידיש (02)385846, (03)5794370, מסכתות עברית + אידיש (02)385841, (03)5794380, (08)492728, (06)938244, השיעור כהחיל בכל שעה עגולה.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: שישי שטראוס א' רח' אבינדורי 3
שבת: ארנונה רח' לייב יפה 9
במוצש"ק: המגדר פארם יד חרוצים 20
תל אביב: שישי: אלחורוב רח' אלחורוב 76 לב העיר רח' אחד העם 69
שבת ומוצש"ק: שלמה המלך רח' שלמה המלך 78 והרופא פינקר 27
תורנות לילה מיוחדת עד השעה 03.00 לפנות בוקר בימים א'—ה' בית מרקחת "בן יהודה", רח' בן יהודה 142. עד השעה 24.00: בימים א'—ה' ומוצ"ש סופרפארם רמת אביב, רח' איינשטיין 40, רמת אביב.
בני ברק: ורו"ג שישי: פינצ'י רח' חיבת ציון 43 רמת גן
שבת: רמת יצחק רח' ירושלים 96 ר"ג
חיפה: שישי: פבזנר רח' פבזנר 27
שבת: מסדה רח' מסדה 30
הקריות: שישי: קופ"ח הרמן סימטת מודיעין 4 קרית מוצקין
שבת: כמו ביום שישי
שמורדמה: שישי ושבת: קופ"ח כללית רח' ההסתדרות 21
נתניה: שישי: נאות סקר מרכז מסחרי אזורים
שבת: קרין השרון רח' הרצל
חולון בת ים: שישי ושבת רח' הביבה רייך 30 בת ים.
אשדוד: שישי ושבת: קופ"ח לאומית
רחובות: שישי ושבת: כללית רח' רבי 8
שעת הפתיחה של בתי המרקחת מגבלות בדרך כלל עד 10 בלילה.
S.O.S. DOCTORS ביקורי בית ע"י רופאים. 24 שעות ביממה. טל. 03־5033939

תורנות בתי חולים

ירושלים שישי: שערי צדק — כירורגיה; ביקור חולים — נשים א.א.ג.; הדסה הר הצופים — אורטופדיה; הדסה עין כרם — פנימית ילדים עיניים.
שבת: שערי צדק — כירורגיה; ביקור חולים — ילדים א.א.ג.; הדסה הר הצופים — פנימית אורטופדית; הדסה עין כרם — נשים עיניים.
תושבי השכונות: רמות, רמת אשכול, גבעה צרפתית, נוה יעקב, הרובע היהודי, גילה, ארנונה, מעלות דפנה, ומעלה אדומים — רשאים לפנות לביה"ח הדסה הר הצופים בכל יום מימות השבוע והוא מהוה ביה"ח איזורי עבורם. ברשותם כמו כן לפנות לבתי חולים אחרים ביום תורנותם.

פארם־אקס
בית מרקחת בסנטר 1
פתוח רצוף
24:00 – 08:30
טל: (02) 377667

ב"4 עונות רבי עקיבא 123
בגדי ילדים ונערות
החל ממוצש"ק
לשבוע ימים בלבד
חיסול כל דגמי הקיץ
במחירים חסרי תקדים
כל הקודם זוכה

שערים יציגים

סל המטבעות	3.4609
דולר ארה"ב	3.0420
מרק גרמני	2.0761
לירה בריטית	4.7242
פרנק צרפתי	0.6038
ין יפני (100)	3.1332
פרנק שוויצרי	2.5361
שוודיה	0.4168
גילדר הולנדי	1.8530

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל
העורך הראשון: ר' י' ל' לוין ז"ל
איזור התעשיה מקור ברוך
רח' יהודה המכבי 5
טל' 02־389255־8 • ת.ד. 1306
פקס. 02־389108
דפוס "הדי" בע"מ
הדפסה: ג'רוזלם פוסט
סניף ת"א: אלנבי 132, ת.ד. 1307
טל: 03־5609353
סניף בני ברק: ר' עקיבא 147
טל. 5792490 פקס' 5707673
בערב טל' 03־5784439
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וטעותן
סוכנות בארצות הברית:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 11230 U.S.A.

סלון פאות "יפה"
Yaffa wigs
Yaffa wigs
ז'בוטינסקי 10 ב"ב
03־5796801
מבחר עצום של פאות
בכל הצבעים הרצויים!!
צוות פאניות מנוסות עומדות לרשותך
הכנסי עכשיו אלינו ותבחרי
את הפאה והפאנית שמתאימה לך!!
דבורה, מירי שכטר, פיירה
מירי קדיס, שרה ואירית...

לשנה החדשה!
Yaffa wigs
עם כל קנית פאה
100% טבעית
תקבלי שי -
יומן מנהלים מהודר!
הבדרלי-
המלאי מוגבל!
כל הקודמת זוכה...
בברכת שנה טובה
פאות "יפה"

Yaffa wigs
חדש!! חדש!!
* טיפ-טופ * היי-קלאס
* גפי * לורי
ועכשיו - ז'ילא וואו "חדשה!!!
פאה 100% טבעית - יפהפיה...
להשיג רק אצל הפאנית שלך!!!

גנים

• לחית באידיש בב"ב נותנו מקומות פנויים לפעוטון ו/או לגן. (03)6192929

שיעורי עזר

• מלמד בת"ח בעל נסיון רב מקבל תלמידים המתקשים במקצועות שונים (02)381771

ריתמיקאית

• ריתמיקאית מוצלחת בוגרת מסלול מוזיקה, מטפלת בתנועה. (02)370698 (02)6536777

מטהרי מים

• מטהרי מים כל סוגי הפתרונות במוכן מסובבר (02)322523

קבלנים

• קבלן רשום חרדי מבצע עבודות בניה שלד וגמר + שיפוצים (050)351579 (02)382565

רילאקסטייט

• אחזקת ניהול דירות לתושבי חו"ל, סודיות מובטחות מקצוען חרדי מב"ב. (03)5704874

מכשירי כתיבה

• אצל דודי טופק 2 בני ברק מבצעים בספרי לימוד, קלמרים וציפוח.

שונות

• תוצאות הגרלת הלוטו השישי ליום 20/8/95 מספר 1101119327 — $10,000 כל המספרים שמסתיימים ב־5079658, $18.34 כל אחד. הודעות נשלחו לזוכים.

• חדש! שרות משלוחים מבני ברק לירושלים בימי א'־ה' (03)6771143

• דרושה תלמידת סמינר למגורים חינם אצל מבוגרת עצמאית בבני ברק (02)6518436.

מחשבים

• בהזדמנות!!! IBM מקורי 40־DX־486, זכרון 8 + מסך S.VGA (02)385699

מכוניות

• מיניבוס מיצובישי L 300 ,94, אוטומט, תוספות. (050)351453 (03)5225838

• מיצובישי L300 קומבי, בנזין, 1993, 11 מקומות 63,000 ש"ח (03)5612332.

• סובארו 89 DL 1600 + טסט לשנה. טלפון: (02)334136 בשעות הערב

לימוד נהיגה

• נסיון; "סבלנות!" הלוכים + אוטומט הנזה לבני תורה! (050)254305 (02)6560988.

בריאות־טבעונות

• הרשמה אצל ד"ר ספיבק רופא אמריקאי בתורת הרשה: תגי קי"א — מהחצר (02)376369 חדש במושב לטיפול הכי יעיל — בדיקות במקום כל הקופות.

קייטרינג

• מבצע בריזות $6 כולל אולם וכ.ע.מ הבד"ץ העדה החרדית "שמר אל דוד כהן" (050)204947.

תזמורות

• "קול שמחה" — הזמר החסידי מבוחר מגל ביזוני (03)5781488

הלוואות

• משכנתאות והלוואות בריבית בנק אי"ה שירות מהיר ואמין (050)351947

ציתות והאזנה

• ציתות והאזנה, ציוד מיוחד, מניעת האזנות (02)857808 (050)298313

• "THE BEST CHOICE" מכירת בגדי נשים תוצ"ח, עד מידה 50, ברח' שטרסר 8 בני ברק, במוצש"ק 11 — 9 וכל השבוע 8.00 — 10.00 בערב. (03)5704467

• למכירה אורגן חדש (ימהה) כל הקודם זוכה! (06)999608

• בנעים מאורות 10 מנקים את המדפים בבגדי נשים ונערות יפהפיים בערב 10 — 8

• למכירה רהוט חדש לבתי ספר (050)263376.

מזגנים

• כל סוגי המזגנים !!! יעוץ חינם!!! במיוחד מסובבר (02)322523

• "איציק" מכירה ושרות לכל סוגי המזגנים במחירים נוחים! שרות אמין ומהיר! (03)5744535.

• מזגני חלון / מפוצלים + התקנה, אספקה מיידית. (03)6480870

הסעות והובלות

• "ניל — הסעות רכב חדש וממוזג 10 מקומות, לוי עם נשק. (050)503169

• הסעות וטיולים לכל הארץ, חדשים וממוזגים. (050)341203 (03)5706164

• הסעות ב"ב — ירושלים במחיר מבצע !!! גם חדי ! 6 מקומות (050)283495

• טיולים ל־15 מקומות ירושלים נתניה 170 ל־10 בני ברק ירושלים 165 ל־15 (050)296269

• ירושלים — ב"ב 100 ש"ח ולכל חלקי הארץ (050)241185 (03)301988.

• הסעות לכל הארץ ותב"ג, חבר לוח־ירושלים בבירוק. (050)398650

שיפוצים

• צבע + הריסה + בניה + גבס + קרמיקה + אינסטלציה (050)298139 (03)9670280

סיעוד

• משפחה חרדית מנוסה מעוניינת לטפל בילד בעיור. (03)9606716

קורסים

• קורסי תכנות לגברים ולנשים בייסיק "מושבים" בב"ב (03)5708585 (03)5783350

• קורס לפרסום שיווק והקשורת (מחזור רביעי) עיתונאות, יחסי ציבור, דוברות, תקציבאות, מכירות ועוד... לפרטים: "שופר" (03)9678555.

שיעורים

• קורס רציני ללימוד אנגלית, 12 קלטות 260 ש"ח, אידיש 170 ש"ח, ערבית 98 (גם בתשלומים) "דגור", (03)6598597

• מורה פרטית מנוסה (באזור מקור ברוך) תקדם את בנך בכל המקצועות. לפרטים: (02)370957, (02)6520478

נגינה

• מורה מוסמכת מלמדת אקורדיון, אורגן, אורגנית, 120 ש"ח (03)5707597

מכירות וקניות

• המעוניינים בעבודה מאור מוזיקה בצפויי נילון, פנים ל־פמסטיק פלסטיק לספות, כסאות, כורסאות, מדפים, מפות וכו' מתקבלות עבודות בכל הארץ. (02)6518001

• מיקסר קנווד חדש באריזה + כל הזלקים. (03)5709718

• חלים השמלים מקצועי, במחיר מיוחד. ב"טכנו — מיקס" ר' עקיבא 72 ב"ב

• שולחנות, כסאות ושיזח 4 X5 לגן ילדים. (09)7746702

• לכלה ולכלום: ענויה מושלמת + שמיכות פוך טהור. מחרשים שמיכות וכרים, רהיטים ומהודרים. (03)5774208

• דרושות מורות לבית ספר חרש לבנות דתיות מוסיקה, לכל הסקצות. (02)6528603

• דרוש זוג חסידי ללמד ילדים של מורים ברוסיה. (02)6528603

• מציעים בבני ברק מקום מגורים אצל אשה מבוגרת ועצמאית + עזרה קלה פרט לשבתות (03)5703786 (03)5791507

• דרושה מוכירה + ידע במחשב + ניסוח ברמה עיתונאית, למשרה מלאה. (02)373487 אך רק בערב 10.00 — 9.00 בלבד!

• מוכירה לאחה"צ קודות חיים לפקס: (02)321068 טל: (02)811017.

• דרושה מוכרת מעל גיל 40 (03)6199327.

• לבר עמי בימ"ס לכלים מגוריים דרושה מוכרת + נסיון (02)384567.

• מעוניינים בעזרה במשק ביה 3 פעמים בשבוע (02)6518094.

• לרגל פתיחת מחלקת הלבשה אלגנטית לבנות דתיות דרושות מוכרות דתיות (02)256551.

• אוטובוסים ועידים 10 ו־ 14 מקומות + נהגי אוטובוס לעבודה בגוש דן. (03)5744505

ביקוש עבודה

• אברך מוכשר מחפש עבודה בכל תחום, עדיפות עם רכב (052)587330 (03)5794938

מטפלות

• דרושה מטפלת בק. הרצוג 5 ימים בבוקר. 12.00 — 14.30 (03)5706723

• דרושה מטפלת (רק אישה) אחראית + נסיון לתינוק לאחה"צ בביתה בק. בעלזא. (02)373656

• מטפלת מנוסה ואחראית מקבלת ילדים בביתה בשעות הבוקר ואחה"צ. (03)5700356

רפלקסולוגיה

• רפלקסולוג בכיר מטפל ביעילות בבעיות גופניות ונפשיות. (03)5715144

• דרושה פקידה בת 40־50 אחראית ומסודרת + ידע בהדפסה, משרה מלאה מ־4 כולל יום ו' הצעים מצוינים (02)411704

• מחפשים איש החזקה ותקון לישיבה בירושלים (02)817647 משה.

• דרושה עובדת מנוסה לחנות בגדי ילדים לאחה"צ (03)5796663

• בבני ברק, לאופנה ברמה גבוהה, מוכרת מנוסה, לאחה"צ 9.00 — 4.00 (03)5792055

• דרוש עובד זוהר, לעבודה במסגריה. (03)5793149 ליאור

• דרושה אשה לטיפול בקשישה + בשול מ־ 8.00 — 1.00 לפנה"צ. (03)5706026

• דרושה פקידה + ידע בהנה"ח לחצי משרה לחברה בירושלים (02)378380 (02)380699

• דרושה אשה /בחורה למגורים עם אשה מבוגרת. (02)388438

• לאחה"צ / אפשרות עם לינה מטפלת + עבודות קלות. טל (03)6186096

• לחית בב"ב דרוש עוזר למלמד לכיתת "מכינה" (03)5793638

• למשרד תווך בב"ב דרוש מוכן + רכב. (03)5781955

• לישיבה בירושלים עובדי נקיון ממסד בוקר / ערב. (02)6535540 (052)517885

• גננת (מגיל 35) למ"מ + אופציה לקביעות, לגילאי 8 חודשים — 3 (באזור מוכח) (09)7746702

• למוסדות ביטוח בירושלים, פקידה רוצה עם נסיון בביטוח. (02)619708 בחול.

• לבית אבות דרוש עובד מטבח ל־7 שעות. (03)6770745 בין השעות 10.00 — 12.00

• דרוש נהג לטרנזיט או לאוטובוס! תנאים טובים. (03)5793431

• לאופנת נשים דרושה מוכרת מנוסה לאחה"צ בגיל העמידה (02) 375611 (02)6513619

• דרושים ממנים להדסים לעבודה מלאה בלבד. (03)6775139

• לאישה מבוגרת (לא סיעודית) דרושה עזרה חלקית (כולל בישול) (03)5464306

מגרשים

• בשפיים למבנים!!! 700 מטר להשקעה/בניה מיידי!!! בלעדי "שפיצר נכסים" (03)6188685

קייט

• בנוה — צבי 3, נקיה, מרכזה + נוף לחודש תשרי (02)821521

• במסודריה — המרוחבת 3.5 + מרכזה. מ"א אלול וחודש תשרי (02)819113

• לסוכות!!! בגוש־80 מיוחבים — בית יפהפיה !!! עדיפות לזוג!!! (02)374273

• במקור ברוך מב"ע אלול. מראה, סלון ענק + 4 (06)989234

• להשכרה בנאות נתניה דירת 2 חדרים מרוהטת + מזגן, עד סוף חשון גם לחגים. (09)613952

• 3 בלב ירושלים, במלון גלאט כשר. מ־ 11/9/95 — 8/10/95 (04)241121

• בצפת במאור חיים דירת נופש לשבתות ותקופות קצרות. (06)974491

• בחנה, (ע"י משיבין) מסודרת ומאווררת!!! לתשרי / חשון (02)387657

• במקור ברוך 3 + הול עד י"ז אלול מצויינת לקייטנים (02)247611.

דרושים־עבודה

• הצעה למכירה קבועה בבית: * לשעונים יפהפיים מלונדון * לתכשיטים מצופים ספרית. תוצאות...!!! (08)564360

• דרושה מוכירה לנמסר הב"ד, נסיון, ידע במעבד תמלילים (רצוי WINDOWS) לכתוב לת.ד. 43157 ירושלים 91430.

• לנמסר רזי מטפלות לטיפול בנשים בפיזור שכלי. העבודה מ־22.30־ 15.00, (02)341127, (02)344675

• מורים/ות לתוגים בשעות הצהרים ואילך לבית התלמיד בירושלים למלאכה, אומנות, נגינה, התעמלות (02)330435

• דרושה קופאית לחנות לכלים חד פעמיים (02)240673, (02)833752 משעה 16.00

• למנהלית מרכזית דרוש/ה מוכר/ת אי"ה: 17.00־21.00, (02)827949, (03)6518057 בערב.

• להשכרה חנות בפרנס ב"ב מיידי. (03)6185574, (03)9384248

עסקים ב"ב

• למסירה מסעדה יפה ומסודרת של (03)6180356 (03)5796459

אשדוד

• להשכרה 3.5 חדרים, ק"ב, מיידית, לתקופה קצרה. (03)6185895

• למכירה 5 חדרים ברובע, ק"ה, משקעת + מעלית (08)556011

• למכירה 3 חדרים ק"ג באזור ה' רח' התרצ"ח (02)894640

• המתווך באשדוד!!! מבחר דירות לקניה ולהשכרה וכן דרושות דירות להשכרה/לקניה (08)642544 מאיר לפה.

• למכירה ברובע ח' 3 משקעת + כיורים, פינוי מיידי. (08)648891

• ברובע ח' לחצי שנה + אופציה 3.5 מושקעת ומאווררת, ק"ב. (09)921961

חיפה

• בלעדי! בהשילוח דירת חוד גדולה + 2 מרפסות, אפשרי לשפץ 2 חדרים, ק"א $50,000 * בכרמל בהזדמנות 2 חדרים ק"ק $48,000 3 חדרים ק"א $72,000 * בהשילוח 2 חדרים מסודרת + מרפסות ק"ב, חזיתית $80,000 * במיכאל 2 חדרים + פ. אוכל + מרפסות סגורות, משופצת $77,000 * בהשילוח מיכאל חנות גדולה להשכרה $300 "יתוך" וילינגר" (050)406419 (04)668141

• בלעדי!!! חנות 35 מ"ר להשכרה במרכז האזור החרדי בהדר $300 לחודש. "וילינגר" (04)668141, (050)406419

פתח תקוה

• בפרויקט יוקרתי באזור חרדי, למכירה דירות 3, 4, 5, חדרים /7 (050)351372 (03)5624505

• בכפר גנים 5, ק"א, 4 כ"א, מושקעת, $220,000 "יתוך" 9041507/8 (052)596504

• בהזדמנות, בסביון באזן 4 + ש"כ, 140 מ"ר, ק"ד + מעלית שבת, מסודרת $210,000 "יתוך" 9041507/8 (052)596504

צפת

• למכירה ד. קוטג' 4 + דו"ש + גינה. בסמוך לשכונה חרדית 17.00 מ (06)999541

• להשכרה בצפת, מול קברות הצדיקים, חדר לתקופות קצרות. (06)921847

רכסים

• דירה למכירה 3.5 חדרים בשכונת בני תורה (04)9847223

טלז־סטון

• בטלז־סטון, בהזדמנות וילה קוטג' 5 חדרים + גינה גדולה $390,000 (02)6514480

ורדית
סלון פאות
שרות מקצועי
ואדיב
הנחות ומבצעים
לרגל הפתיחה
חדש בבני ברק
5791525
רבי עקיבא 98

מלון רון - צפת טל: 06-972590-1-2
פקס: 06-972363
אצלנו תקבלו - לפחות אותו הדבר, בהרבה פחות כסף
✔ חדרים עם שרותים צמודים ✔ מיזוג אויר ✔ טלפון ורדיו
✔ אירוח ביתית ✔ בריכת שחיה ביולי אוגוסט
✔ מטבח ביתי וכשר למהדרין גלאט חלק בהשגחת הרבנים ביסטריצקי ואליהו שליט"א ✔ הנחות לילדים ולחדרי משפחה
✔ במרכז העיר העתיקה – מרחק הליכה לבתי־הכנסת
✔ פתוח לקבוצות במחירים מיוחדים ✔ תוספת לחדר יחיד

קנווד במבצע לחגים
ב"טכנו מיקס"
המרכז לתיקון ומכירת כלי בית חשמליים
ר' עקיבא 72 ב"ב טל: 03־6194518
כל מוצרי קנווד עד 10 תשלומים
• מיקסר אורגינלי בכ.K.M דגם W (2 שנות אחריות)
• חדש! שואבי אבק חזקים במיוחד
• מטחנים מיוחדים
• מעבדי מזון מעולים
• מגהצים מכל הסוגים
• בלנדרים ועוד
תחנת שרות מורשה של קנווד
עם איכות ושרות לא מתפשרים - רק על קנווד הולכים

YOUNG LINE
אופנה אקסלוסיבית לנשים ונערות
רח' הרצל 43 פינת סמטת אד"ר 13 בני־ברק
החל מיום א'
קולקציה חדשה החל מ־280 ש"ח
א'־ה' 10.00 עד 15.00 לפנה"צ
יום ג' בלבד גם מ־7.00 עד 9.00 בערב
שרה ועליזה · נשמח לראותכן

פאות "פיים" FAME
קונה - פאה? מחפשת איכות, טוב ומחיר?
ל"פיים" יש מבחר הצעות!!
קצרות: ★ ניקול - טבעי + מעורב רק 350 ש"ח ★ ביזוטי - טבעי 100% רק 660 ש"ח
★ מוניק - טבעי + מעורב רק 390 ש"ח ★ שרי - טבעי 100% רק 700 ש"ח
לכלה
קצה ארוך
חדש ★ אקסלנט - טבעי + מעורב רק 450 ש"ח
בס"ד ליד הפאנית "פיים" טלפון לפאניות 03-5795071

JARDIN DE MODE
גן של אופנה
בית אופנה לנשים ונערות
מבחר דגמים מרהיבים בעיצובים יחודיים
מחלקה אלגנטית לכלות ומחותנות
עיצובים בלעדיים ע"פ הזמנת הלקוחה.
סופי (באגי הריון), שושי אוזיב
הפתיחה בע"ה ביום שלישי י' אלול
משעה 6:00 עד 10:00 בערב
רח' 337 בנין 7 שכ' אור החיים ב"ב
טלפון: 03/5783506

מבצע בנעלי דניאל
מחסלים את הקיץ
בתאריכים 1.9.95 - 15.9.95
אפשרות לתשלומים
נעלי נשים יבוא 389 → 189, 339 → 179, 249 → 129
נעלי גברים אימפקיות הנחה 20%
תיקי עור יבוא מיוחדים 320 → 160, 240 → 120
דרכת ראשונים 7 טל. 243604

GITTIQUE FASHIONS
האופנה המובילה בארה"ב
מגיעה לבני ברק רק ל־3 ימים!
מכירת חיסול ענקית!
לבגדי נשים ונערות במחירי הפסד
ימים א' ב' ג' - ח' ט' י' אלול
רח' ישמח משה 11 ב"ב
בערב 8.00-11.00
בגלוי 11 ימים סגור בתאריך הנ"ל

באהרן פישל 20 ר"ם
ביגוד מיוחד
לנשים ולנערות
★ במחירי מציאה ★
בימי א' ב' בערב
8-10.30

לקראת החגים
מבחר עצום של
סינרים ומטפחות לליל שבת
במגוון דגמים
מבחר מטפחות צבעוניות
משי ופוליאסטר
הכל תוצרת ארה"ב
קדושת אהרן 7 ר"ם ק"ב
בימי א' עד ד' 8.00-9.30 בערב
או בתאום בטל. 02־385699

אורית אליצור
יצירות אופנה
מיוחד!! מיוחד!!
מבצע עד החגים בלבד!!
קני חליפה מיוחדת
ב־600 ש"ח וב־3 תשלומים
וקבלי במתנה חליפת סריג יפיפיה!
כל הקודמת זוכה!!
רח' ההסתדרות 2 פתח תקוה
טל: 03־9317254

ד"ר זבריה טול
כירופרקטור
(מוסמך מארה"ב)
מומחה לדלקות עמוד השדרה ומערכת העצבים
טיפול בעצמות ובכאבים
לשחרור עצבים לחוצים
הגורמים לכאבים רב סימפטומים
צדק בגוף ובנפש
לקביעת תור: 02/824652

כסויים ישראל
כיסויי ניילון לרהיטים וכל סחורות הרהיטים באומאתית
ניילון מאמריקה יבוא בלעדי!!!
לכסאות, ספות, מפות לשולחן ועוד.
מפלסטיק דק ולפי מידה.
09-903872 ביתי: 03-6219048 פלאפון
שרות לכל הארץ

בגדי הדרין
במשובה מכירת סוף העונה
חליפות, חולצות לשבת ויום יום
תוצרת ארה"ב, הקודמת זוכה
מוצש"ק וכל ערב 8.00-10.30
אור החיים 18 ק"ב ב"ב

מכירת ענק רק השבוע
הכל לתיקון, בגדים, נעליים, סניקרים, גרביים, גופיות, סינרים, כובעים, פיז'מות, חולצות סרוקי לילדים ועוד...
מיום ב' עד ה' 7.30-10.30 בערב
ולפי תיאום 03־5704821
ברוך מיכה 7 ב"ב

בגדי הריון
מכירת סוף העונה בעיצומה
חליפות חולצות חזוניות לשבת
ויום יום
ההדרת פן האחרי
כל ערב 8.00-10.00
עזרת תורה 35/6 ירושלים

דרושה אשה!!
מסורה ואחראית
לטיפול בזוג קשישים בת"א
בשעות היום 03־6187855
03־5792841

מבצע מארה"ב!
בגדי נשים ונערות
אלגנטי וספורטיבי
במחירי הפתעה ובתשלומים נוחים
יום א' וב' מ־8-10.30
ברח' הרב זוננפלד 18 ב"ב דירה 6
★ ג. המציאות - פתוח מטווח הקוץ

בחזו"א 44 ב'
חיסול בגדי קיץ
מארה"ב
במחירים מחולים
כל ערב 8־10

באונסדורף!!! סורוצקין 41!!!
הקיץ בחיסול סופי!!!
כל ערב 8־10
טל: 387122
לתאום
שעות אחרות:
382868

חיסול!!!
בגדי נשים ונערות
בדברי חוים 9 ר"ם
במוצש"ק וכל ערב 8־10

כדאי לבוא
שמלות לילדות
אקסקלוסיביות, לשבת ולחתונות
מקמה, מידות 4־16
במחירים מפתיעים
כל ערב מ־8־10
בדמשק אליעזר 39 ב"ב

לרזות עם רוחמה 02-6520822
חברות יקרות,
חופשת ה'טעימות' הסתיימה!
התחילי לאכול!

"אלטרנטיבסי"
בגדי הריון תוצ"ח
ב"ב - ישמח משה 7 5792549
מוצש"ק א.ב.ג. מ־8.30-10.00
ירושלים - יוסף בן מתתיהו 1
כנסת ב' בתנור 02־376831

מוצרי ריקמה ממחשב
חדשות ויד שניה
רקמה על תשמישי קדושה,
ביגוד ומוצרי טקסטיל
*לבתי מלאכה ולתעשיה
טל. 03־5100603 (ריקי)

לחברה קבלנית לבנין
דרוש
עוזר למנהל עבודה
לעבודה בירושלים
טל. 383989

	מדריכות	תלמידות
תספורת	35	10
תסרוקת	25	10
פן	20	10
סרוק פאה	25	10
עיצוב פאה	35	10
צבע		35

נמשכת ההרשמה לקורס שיפתח
בתאריך ח' באלול (3.9.95)
פרטים בטל: 9347070
רח' ר' עקיבא 52 בני ברק, בפסז'
מכירת פאות במקום

קמיר רות
בהדרכת נאווה, מבית הספר "יאיר ורות"

בית הספר לפאנות
ועיצוב שיער
"יאיר ורות" – סניף ב"ב
יקרא מעתה
"קמיר רות"

صكرا من الاهل

הסתיימה שביתת עובדי משרד הבריאות

מר"מ אינטנסיבי על דרישות העובדים

מאת סופרנו הכלכלי

שביתת עובדי המינהל והמשק במשרד הבריאות הסתיימה אתמול בבוקר, לאחר 11 ימים, בפשרה שהושגה בין העובדים ומשרד הבריאות, בדיון שהתקיים בבית המשפט הארצי לעבודה בירושלים.

כזכור, פתחו העובדים בשביתה בדרישה להשוות את תנאי שכרם לתנאיהם של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים. העובדים הפסיקו לערוך בדיקות למי השתייה, למי החופים ולמזון המיובא, הפסיקו לחסן יוצאים לחו"ל, הפסיקו את העברת התרופות לתחנות הבריאות, האי־זורים והנפות והדואר.

ביום ב' האחרון החליטו העובדים להחריף את מאבקם ולהפסיק לחסן נגד כלבת ולתת רשיונות קבורה. שר הבריאות הודה בתגובה ליועצים המשפטיים של משרדו לפנות לבית הדין לעבודה.

בדיון שהתקיים אתמול בבוקר הסכימו העובדים לחזור מיד לעבודה, וזאת בתמורה להתחייבות משרד הבריאות, כי בעשרת הימים הקרובים יתקיים משא ומתן אינטנסיבי על דרישות העובדים ובניהם יישום מסקנות הועדה לבדיקת שכרם.

הפלשתינים: כלכלתנו נפגעת מהסכמי מכס

וינה — פיתוח הכלכלה הפלשתינית "יכשל, אלא אם כן ישראל תסכים לפתוח מחדש את הסעיף על הסכם של 1994, אמר ביום רביעי אחד מראשי הרשות הפלשתינית.

טיאסיר עדורי, חבר המועצה הלאומית הפלשתינית, אמר בוועידת האו"ם בוינה, כי מנהיגי הפלשתינים ביקשו שפרוטוקול פאריס מ־1994 ישונה.

"פיתוח כלכלי אמיתי לא יוכל להתרחש במסגרת פרוטוקול פאריס", אמר עדורי. "הוא מהווה אסון לגדה המערבית ולעזה".

הפרוטוקול, עליו חתומים נציגי ישראל ואש"ף, הציב את המסגרת לקשרים הכלכליים בין הרשות הפלשתינית לבין ישראל.

עדורי, שהינו פרופ' באוניברסיטת ביר זית, אמר כי החלק הגרוע ביותר בהסכם הוא איחוד מכסים חלקי, וכי יש לבטל סעיף זה.

לדבריו, איחוד המכס אינו הוגן כלפי הפלשתינים משום שהוא גורם לייקור הסחורות.

ילדה בת 10 נפלה מקומה שלישית — ונפצעה קשה

ילדה בת 10 נפלה ביום ד' בערב ממרפסת ביתה בקומה השלישית, ברחוב יחזקאל 7 בנתניה ונפצעה קשה.

צוות מד"א פינה אותה לבית החולים הלל יפה בחדרה, שם נותחה ומצבה מוגדר קשה.

היא סובלת מפגיעות פנימיות קשות.

על נסיבות המקרה נודע, כי סמוך לשעה 8 בערב, בעת שהוריו הילדה נעדרו מביתם, עלתה הילדה על מיטה ליד מרפסת הסלון והחלה לדבר עם חברה שעמדה ברחוב. באותה שעה היה בבית רק אחיה. תוך כדי שיחה, ככל הנראה מעדה הילדה, איבדה את שיווי המשקל ונפלה אל הרחוב.

שכנים הזעיקו את מד"א.

משטרת נתניה חוקרת את נסיבות המקרה.

ובראשון לציון: אדם נפל אתמול בבוקר לבור באגני החימצון שבמערב ראשון לציון ונפצע באורח בינוני.

כתב עתי"ם מוסר, כי האיש נפל לבור בעומק של כ־15 מטרים. צוות נט"ן מתחנת מד"א בראשון לציון וכן צוות חילוץ של כיבוי אש שהתעקו למקום ירדו אל הבור, קשרו את האיש וחילצו אותו. הפצוע פונה לקבלת טיפול בבית החולים.

שוב נסיון דקירה ברחבת הכותל

נערה ערביה בת 15, תושבת הכפר ראס אל עמוד בירושלים ניסתה אתמול בבוקר לדקור חיילת בכניסה לרחבת הכותל בשער האשפות בירושלים.

הערביה עמדה בכניסה לכותל וביקשה להכנס אל הרחבה. היא נדרשה להזדהות ואז שלפה סכין מטבח תיסתה לדקור. שני שוטרים שהיו במקום הבחינו בסכין והצליחו להשתלט על הערביה לפני שהצליחה לדקור. היא הועברה לחקירה בתחנת העיר העתיקה.

מהמשטרה נמסר, כי היא מוכרת בנסיון דקירה שביצעה לפני כשנה והצי על רקע בעיות משפחתיות מהן סבלה. (עתי"ם)

"חייל הנוער קיבל פיצוי 20 אלף דולר"

[illegible]

11 כורים נהרגו במכרה בצפון ספרד

11 כורים נהרגו בהתפוצצות שאירעה ביום חמישי במכרה פחם במחוז אסטוריאס בצפון ספרד, נאמר בהודעת סוכנות הידיעות הספרדית, שציטטה הודעה מחברת המכרות "אונוסה".

רק אדם אחד חולץ בחיים מהמכרה, לאחר ההתפוצצות שאירעה בערך בשעה 04:15 (לפי שעון ישראל).

החייל שנפגע בעיניו יוטס לבלגיה בניסיון להציל ראייתו

סמ"ר גדי ידקוני, שנפגע ביום ה' שעבר מרסיסים בפגז ובמינה, יוטס למכון רפואי באנטוורפן שבבלגיה כדי לנסות להציל את מאור עיניו.

אחת מאחיותיו מסרה, שבני משפחתו קיבלו בסיפוק את ההחלטה, ואמרה: "הצמב קשה, אך נעשה כל דבר שיוכל לעזור לגדי. אנו יותר מעודדים ומקווים שהכל יהיה בסדר". האחות סיפרה כי חיילים טילפנו למשפחה ומסרו על רופא עיניים מומחה, העובד במכון רפואי באנטוורפן, שעשוי להציל את מאור עיניו של החייל.

בני המשפחה פנו אירפא לקצין רפואה ראשי, שהגיע לבית החולים רמב"ם, והתייעצות שנערכה במקום החולט לאשר את הבקשה ולהטיס את החייל הפצוע לבלגיה. (עתי"ם).

המשטרה תפסה אקדחים אצל תושבים פלשתינים

שוטרי מחוז ש"י לכדו אתמול כלי נשק ורכוש גנוב בכמה מקומות במרחב יהודה.

בבית לחם נעצר על ידי כוח מודיעין של תחנת המשטרה המקומית פלשתיני שברשותו היו אקדח ומחסנית. במהלך החיפוש על גופו נתגלו בכיסו השני מחסנית נוספת וכדורים.

בחברון שמדרום לחברון נתפסו אקדח ומחסנית וכן רכוש נוסף החשוד כגנוב ובו 37 מצלמות ושקית עם 5.1 מטבעות בצבע־כסף. התושב שברשותו נמצא הרכוש נעצר לחקירה.

בעיר חברון נעצר תושב שבביתו נתפסו 6 אישורי כניסה לישראל מזויפים, תעודת זהות ישראלית מזויפת, חותמת לצורכי זיוף מסמכים ומכשירי חשמל החשודים כגנובים.

צוות מתחנת חברון ומתחנת המשטרה בערד, וכן כח צה"ל שהתלווה לפעולה, עצרו ברהרייה תושב המקום כשברשותו רכוש שנגנב ממפעלי ים המלח.

דובר מחוז ש"י מסר, כי בהמשך לחשיפת פרשת גנבי הרכב, שפעלה באיזור טול כרם, הפליל אחד החשודים 20 חשודים נוספים, מתוכם 4 ישראלים, 2 יהודים ו־2 ערבים. יתר החשודים שהפליל — תושבי השטחים. (עתי"ם)

הרוג ו־32 פצועים ממכונית תופת באלג'יריה

אלג'יריה — עבד"ל האאיד מאסאגוס, המכונה על הבחירות בעיר בוסאריק, 25 ק"מ מדרום לאלג'יר, נהרג ו־32 בני אדם נוספים נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת, כך פרסם אתמול העיתון "להמאטין".

381 מיליון ש"ח רווחי בנק הפועלים במחצית 1995

הרווח הנקי בששת החודשים הראשונים של שנת 1995 הסתכם ב־381 מיליון ש"ח, בהשוואה ל־274.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד — גידול בשיעור של 38.6 אחוזים.

הרווח הנקי ברבעון השני של השנה הסתכם ב־182.4 מיליון ש"ח, גידול בשיעור של 43.6 אחוז, בהשוואה לתקופה המקבילה שנה קודמת.

שיעור התשואה להון העצמי הגיע במחצית הראשונה של 1995 ל־13.3 אחוז במונחים שנתיים, בהשוואה ל־10.4 אחוז בתקופה המקבילה שנה קודמת, ול־10.1 אחוז בכל שנת 1994.

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 ביוני 1995 ב־80.9 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של 4.7 אחוז בהשוואה לסוף שנת 1994.

אשראי לציבור הסתכם ביום 30 ביוני 1995 ב־74.1 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של 5.9 אחוז בהשוואה לסוף שנת 1994. (עש"ת)

● פאריס — 1,300 מדענים צרפתיים התמו על העצומה שפורסמה ב־3 ביולי על ידי שלושה פיסיקאים, נגד חידוש הניסויים הגרעיניים של צרפת בדרום האוקיאנוס השקט.

● דמשק — רדיו סוריה קרא ביום שני למחוייבות עמוקה יותר של מדינות אירופה ומדינות ערב, בתהליך השלום במזרח התיכון, שהחל באוקטובר 1991 במדריד. "חשוב שהמאמצים האירופים־ערביים יתעצמו, כדי שנוכל לפתור את משבר תהליך השלום, שעוכב עקב עקשנות ישראל", אמר פרשן רדיו דמשק.

700 אלף תלמידים שובתים בפתיחת שנה"ל הכללית

במרבית חטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים

אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, במרבית חטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים, לא תיפתח שנת הלימודים תשנ"ו כסידרה, לאחר שבית הדין הארצי לעבודה בירושלים, לא הוציא אתמול צווי מניעה נגד ארגוני המורים, המורים על מורי האבטחה החדשים בבתי הספר.

מי שכן יתייצבו בבתי הספר, הם כמעט מליון תלמידי כיתות א'־ו', שבבתי ספרם הובטחה שמירה צמודה.

כ־700 אלף תלמידי התיכונים ובתי הספר העל יסודיים ימשיכו את חופשתם, לפחות עד יום ב', אז יתכנס שוב בית הדין הארצי לעבודה לדון בענין. בית הדין לעבודה קרא לצדדים להיכנס למו"מ על דרישת ארגוני המורים להציב מאבטחים בבתי הספר, אולם שר החינוך, שקרא למורים לבוא לבתי הספר לפתיחת הלימודים הודיע, כי לא ישא ויתן עם המורים, משום שענין האבטחה הוצא מאחריות משרדו. רובינשטיין אמר עוד, כי ינכה את ימי השביתה משכר המורים.

הודעות ראשי ארגוני המורים, לגבי השבתת בתי הספר, יצרה בלבול מסוים אצל התלמידים, שכן, ארגון המורים העל יסודיים הודיע, כי ישבית את הלימודים בכל בתי הספר בחינוך העל־יסודי, גם במקומות בהם הוצבו מאבטחים צמודים, וזאת לאות הזדהות ולהפעלת לחץ על הממשלה, שתשנה החלטתה בנושא. (עתי"ם)

● סרינאגר — המורדים המוסלמים בקשמיר, המחזיקים בארבעה בני ערובה מערביים, הודיעו לשלטונות הודו כי החליטו להאריך ב־24 שעות את מועד פקיעת האולטימטום לשחרור 15 הבדלנים העצורים בהודו, מסרו מקורות יודעי דבר. (עתי"ם־רויטר)

הצתת אשפה גרמה נזק לעמוד חשמל בבני ברק

עמוד חשמל סבל נזק בדליקה שפרצה ביום ד' בשעות הערב ברחוב יהונתן בבני ברק.

האש פרצה בערימת אשפה שהיתה בקירבת עמוד החשמל.

כבאי בני ברק, שהגיעו בתוך זמן קצר למקום, השתלטו על הלהבות, אך נגרם נזק לעמוד החשמל שהיה קרוב לערימת האשפה. הכבאים הצליחו למנוע את התפשטות הלהבות לעבר כלי רכב חונים בקירבת עמוד החשמל.

בעת פעולות הכיבוי, הופסק זרם החשמל והוא חודש לאחר 20 דקות. לא נגרם נזק לאספקת החשמל לדיירים אחורי שכרבתה האש. משירות הכיבוי בבני ברק נמסר, שככל הנראה קבוצת ילדים גרמה להצתת ערימת האשפה. (עתי"ם)

אולמי פאלאס
אולמות מפוארים לחתונות

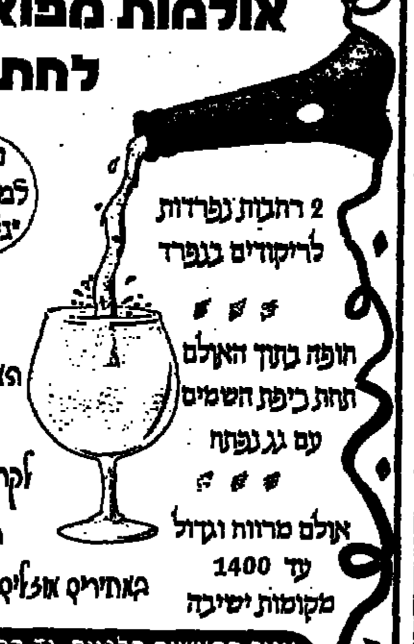

כשר למהדרין "גלאט"

2 רחבות נפרדות לריקודים בנפרד

חופה בתוך האולם תחת כיפת השמים עם גג נפתח

אולם מרווח וגדול עד 1400 מקומות ישיבה

האולם הגדול לאירועים לקריאת התורה הבת מצווה באחריות אצלים לבני תורה

אזור התעשיה תלפיות, יד החרוצים 22. טל. 783054, 02-783477, פקס 02-780410

חדש בגל־פז! בגל־פז חדש!

הגיע הקלטת החדשה

1. שלמה שמחה "אם אין אני לי"
2. פימנסה מס' 2 "משה קיבל"
3. רגש 9
4. שמחה ובר
5. "בעלז" ישמח ישראל ב'

"גל פז" "חמד" המרכז הגדול בארץ לקלטות רח' מלאכי 1 י־ם 02-388474

Duty Free שרות תיקונים שעוני יוקרה- GUCCI תכשיטים יוקרתיים
קריסטל KRISTAL
תכשיטים עם נרק אישי
רחי ר' עקיבא 111 בני ברק טל. 5704373 03-6185834

בשבוע הקרוב יתחיל בע"ה
מחזור נוסף לכל הקורסים
- גרפיקה ממוחשבת
- הנה"ח ממוחשבת נ 3,2
- הנדסאי ממוחשב - הלכות
- מעבד תמלילים WORD
- מעבד תמלילים־ עיצוב ואיורים
- מזכירות רפואית
טל. 02-370145

מלון שרי ישראל ירושלים
אם לא לקחתם חופשה השנה עדיין לא מאוחר!
מבצע ללא תקדים
91 $ ליום לזוג על בסיס חצי פנסיון
מינימום 3 לילות לא בשבת
בואו ותהנו מאוירה מיוחדת
טעמו את האוכל המזין והעשיר
ותרגעו מהאויר הצח והמרענן של ירושלים
המחיר לא כולל מע"מ
נותנו סיוטות בודדות לר"ה
בברכת כתיבה וחתימה טובה
הנהלת המלון
טלפון 02-380585, פקס' 02-383633

התקנים הבבהה אלל עדייקה
ציפויי ניילון. פנים
פנטסטיק פלסטיק
לספות, כסאות, כורסאות, מזרונים, מפות, וכו'.
מתקבלת עבודות בכל הארץ
02-6518001

מרכז הדסי צפתמן
מבירה בסיטונאות, למוסדות וסוחרים.
ניתן להשיג את ההדסים הידועים בשילושן וביופיים
"הדסי צפתמן"
צפתיים אמתיים
בהשגחת הבד"ץ של העדה החרדית ירושלים

"לולבים מהודרים"
באריזה מהודרת ובהכשר מהודר
לפרטים: "צפתמן", 04-344740, 04-243841
פלאפון: 050-214118, 050-508121
בירושלים: 052-600228

כשרות מוצרים אורגניים הרדוף
הרינו שמחים להודיע לציבור הרחב כי מוצרי המאפייה וכן מוצרי החלב עומדים תחת השגחת בד"ץ חוג חתם סופר פ"ת בראשות הרב ה.י. דייטש ובפיקוח צמוד במקום
וכשרים למהדרין מן המהדרין

עיריית אשדוד
הודעה לציבור
א. ניתנת בזאת הודעה לציבור בהתאם לנוהל מתן תמיכות של רשויות מקומיות כפי שפורסם בילקוט הפרסומים 3197 מיום 19.5.85 בדבר הגשת בקשות לתמיכה לשנת התקציב 1996.
ב. הנוהל נועד להסדיר מתן תמיכות, מאת רשויות מקומיות לגופים שונים הפעלים בתחום הרשות בנושאי חינוך; תרבות, דת, בריאות, רווחה, ספורט וכיוצא באלה כדי לסייע בפעולותיהם לטובת הציבור.
ג. בהתאם לנוהל רשאים להגיש בקשות תאגידים רשומים הפועלים שלא למטרת עשיית רווחים ולהוציא תאגיד ציבורי שהוקם על פי החוק.
ד. טפסים להגשת בקשות בהתאם לנוהל הנ"ל ניתן לקבל בגזברות העיריה בשעות העבודה המקובלות.
ה. מועד להגשת בקשות לתמיכה, הינו בין התאריכים 10.9.95 עד 14.9.95 בשעות העבודה המקובלות.
ו. בקשות שתוגשנה לאחר המועד הקובע תדחנה ללא דיון.

בית אבות "חמדת אבות"
"הבית שלנו" לתשושים וסעודיים
מתקבלים גם לזמנים קצרים
03-6746533

פתר לי נעלי ילדים ונוער
שרות מקצועי ואדיב

רחוב פינס 6 ב"ב 02-373364

עד ½ המחיר!!!
★ חולצות לסמינר ★ חצאיות מתנות ★ חליפות ושמלות ★ מכנסיים ופיג'מות.
מבחר גדול לנערות
רק אצל "בתיה" יחזקאל 52 ב"ב

RABBINICAL COURT (BETH DIN TSEDEK) of the Sfardik Jewish Communities Jerusalem, P.O.B. 31940
בית דין צדק לקהלות הספרדים בעיה"ק ירושלם תובב"א ת.ד. 31940
הודעה חשובה לציבור הרחב
כי בית הדין לעניני כשרות יושב מידי שבוע ביום שלישי בין השעות 4.00-6.00 אחה"צ לקבלת קהל.
בכבוד רב
המזכירות

רהיטי אברהם א.א.
מאה שערים 21 02-377057
חדש!
מחלקה מיוחדת לחריטות זהב
השחלות פורמיקה בארונות, מיטות וכל רהיט שהוא
אפשרות גם בריהוט שכבר נמצא בבית
לרשותכם
אלבום מיוחד לדוגמאות
כמו"כ כל הריהוט לבית
חדרי שינה, חדרי ילדים, ארונות ספרים וכו'

פרוכות כיפות לוין
מפעל 03-5704491 חנות 02-370259

ציירת מוכשרת
מקבלת עבודות באיור ספרים
פרטים: 06-972318

אצלינו מוכרים את הגרדיים במחיר הזול ביותר
תבטו אותנו בשאר הלוח

דרוש תנור תעשייתי/תבניות
למוסד צדקה וחסד חשוב
לפנות לטל. 03-5741058

לחנות דגים
דרוש
נהג למשלוחים
טל. 02-861645
02-271252

"המעונין לשמש בקודת מבודה" לארבעת המינים
יפנו לטל. 03-5799954

ישיבה וכולל אלוני ראם "אהבת ישראל"
מושב בני ראם
ברכה לראש משביר
נשגר בזה קדם ראש כוללנו מו"ר צמ"ס
פה מפיק מרגליות רב פעלים לתורה ולחסד
הרה"ג ר' משה יצחק אברהם שליט"א
נו"נ לרב הקדוש מבורדיסטוב זצוק"ל, נשיא המוסדות
לרגל אירושי בנו החשוב עדיו לגאון
הרב שלמה הי"ו
מבחירי ישיבת נועם התורה ב"ב
"בורא עולם בקנין השלם זה הבנין"
ויזכה לראות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת
להפיץ מעיינותיו חוצה להרמת קרן התורה
כ"ד המברכים
אברכי הכולל תלמידי הישיבה

נפתח גמ"ח שמלות חופה
אקסלוסיביות וחדשות
ביתן להוסיף לפי מידה
מבדי"ם יוקרתיים ותצורת חוץ
פרטים בטלפון: 02-818331

"מעדני גאולה"
מסעדה ואוכל מוכן
רח' שטראוס 38. פינת בתי ורשא. טל. 02-370590
מעתה תוכלו להנות
מאוכל טעים וטרי, יום יום.
פורצה אשאת
בהשגחת בד"ץ העדה החרדית ירושלים
ניתן לספק אוכל לישיבות, מוסדות ולשמחות

לבית כנסת "היכל שלמה" ב"ב
דרוש בעל־תפילה יר"ש
לשחרית בימים הנוראים
03-6180192 אחה"צ ובערב

נשי אגודת ישראל המאוחדת
סניף ירושלים
בימי הרחמים והסליחות נאסף זכויות בקבלת שמירת הלשון
— ניצלים מגזירות ומפורענויות
סדרת השיעורים ע"י מתנכת בסמינר
תפתח אי"ה ביום שני ט' באלול תשנ"ה
בשעה 9.00 בערב
בבית מטב' אוסטרליץ רחוב דברי חיים 25
דמי כניסה 3 ש"ח
בברכת כתיבה וחתימה טובה
המזכירות

ישיבה קטנה (ספרדית) מצליחה ומתפתחת באזור המרכז
עם ההרחבות המקום נמשכת ההרשמה לבחורים נוספים לשיעור א'־ב'

דרושה מזכירה למפעל ייצור.
אנגלית הכרחי כשפת אם
פלפון: 02-373147
02-389387

להבהב ולהחהם לחיים טובים!
לקראת הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה
סגולה בדוקה
לכל המעונין שתיה ורי"ש
יתפלל בעדו 40 יום רצופים בכותל המערבי
ישלח שמו ושם אמו לת.ד. 5461 ירושלים
בצרוף המתואה בסך - 50 ש"ח לפקודת רשת כוללים
התמורה מיועדת להחזקת כולל בי"ם
רבים זכו לישועה ע"י סגולה זו
טל' 02-322970 אחה"צ, חי"ך בנק הדואר 4-83421-5

אגודת יד אליעזר
משלוח מצרכים ותמיכה לנצרכים
טל: 388060, 380976, 387701, 388136
בין השעות: 10.00-1.00/ 4.00-7.00
נשה/י לתאר את משקל המצות שנוספו לך השנה...
ומה אתה יכול להוסיף לך לשנה הבאה ע"י
אימוץ משפחה ואימוץ תינוק במצרכי מזון חיוניים.

"כל המציל נפש מישראל כאילו הציל עולם מלא"
בברכה ובהוקרה לכל התורמים והתומכים בעופות לכבוד שבת
עבור משפחות במצוקה ועבור חלוקת אבקות חלב לתינוקות רעבים
בבחינת הצלת נפשות ממש!!!
שילחו 36 שקל עבור עופות ו־14 שקל עבור מטרנה צמחית לאגודת "יד אליעזר" קרית צאנז אמרי בינה 15 ירושלים או חתמו על הוראת קבע (בכל סכום שהוא)
התמידי בתרומת דבר מאכל מבושל וטרי מידי שבוע
התמידי באפיית עוגה אחת לחודש! טל: 824533
אם ברצונך ששמך יזכר בכותל בחוות "יד אליעזר" נא לציין שם, בן מי וסוג הבקשה.
2. הלוואות לשלמי קלפי אלעזר כולל בכספים, אלה־ 02-388060
בהמלצת הרבנים הגאונים
הרה"ג בן ציון אבא שאול שליט"א
הרה"ג שמואל אויערבך שליט"א
הרה"ג ראובן יוסף גרשונוביץ שליט"א
הרה"ג משה הלברשטאם שליט"א
הרה"ג מיכל יהודה לפקוביץ שליט"א
הרה"ג יהודה עדס שליט"א
הרה"ג ישראל יעקב פישר שליט"א
הרה"ג אהרון ליב שטינמן שליט"א

נעלי בילבי
רשת חנויות המפעל בב"ב
בואו להיות נעולים במבצעים הנמשכים!
20% — 30% הנחה
לסנדלים ונעלים לכל המשפחה — דגמי קיץ 95
● הגיעו הדגמים החדשים לחגים — סתיו 95, לבני ישיבה נעלים מספר עור מושלם 185 ש"ח בלבד
נעלי בילבי מן היצרן לצרכן

חזון איש 19	"ויזניץ" עזרא 45 ב"ב	השומר 100 (פינת רחוב)
פתוח: מ־9.30 בבוקר — 2.00 בצהרים מ־4.30 אחה"צ — 9.00 בערב כולל יום ג'	פתוח מ־9.30 בבוקר — 2.00 בצהרים מ־4.30 אחה"צ — 9.00 בערב כולל יום ג'	פתוח מ־9.00 בבוקר עד 9.00 בערב ברציפות כולל יום ג'

ד"ר ג'ורג' מיכאל פיקסלר Ph.D
אנרגיה ביו קינטית בע"מ
רח' ר' עקיבא 44 (פינת הרב קוק) בני ברק
הננו להודיעכם כי לאור הבקשות החוזרות והנשנות ובמגמה להקל על ציבור המטופלים
ניאות ד"ר ג'ורג' מיכאל פיקסלר Ph.D
לפתוח יום לקבלת קהל בירושלים
בכל יום שלישי בין השעות 10-17 אחה"צ
לתאום פגישה וקבלת מידע נא לפנות למשרדנו בימים א'־ה' בין השעות 9-17 טל: 03-6194440 רב קווי
שנה טובה ובריאה, ד"ר ג'ורג' מיכאל פיקסלר Ph.D